

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü

**ALMANYA'DA YAPILAN
TÜRK HALK OYUNLARI ÇALIŞMALARININ
TÜRK ÇOCUKLARI ÜZERİNDE SOSYO-KÜLTÜREL
ETKİLERİ: MÜNİH ALEVİ TOPLUMU ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Onur UTKU ULGUR

Türk Halk Oyunları Anabilim Dalı

İZMİR

2019

T.C.
E G E Ü N İ V E R S İ T E S İ
Sosyal Bilimler Enstitüsü

**ALMANYA'DA YAPILAN TÜRK HALK OYUNLARI
ÇALIŞMALARININ TÜRK ÇOCUKLARI ÜZERİNDE
SOSYO-KÜLTÜREL ETKİLERİ:
MÜNİH ALEVİ TOPLUMU ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Onur UTKU ULGUR

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Füsun AŞKAR

Türk Halk Oyunları Anabilim Dalı

Türk Halk Oyunları Yüksek Lisans Programı

ETİK KURALLARA UYGUNLUK BEYANI

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne sunduğum **Almanya’da Yapılan Türk Halk Oyunları Çalışmalarının Türk Çocukları Üzerinde Sosyo-Kültürel Etkileri: Münih Alevi Toplumu Örneği** adlı yüksek lisans/~~doğtora~~ tezinin tarafımdan bilimsel, ahlak ve normlara uygun bir şekilde hazırlandığını, tezimde yararlandığım kaynakları bibliyografyada ve dipnotlarda gösterdiğimi onurumla doğrularım.

Onur UTKU ULGUR

T.C. EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS

TEZ SAVUNMA TUTANAĞI

ÖĞRENCİNİN

Adı Soyadı : Onur UTKU ULGUR

Numarası : 92090004503

Anabilim Dalı : Türk Halk Oyunları Anabilim Dalı

Tez Başlığı (Türkçe) : |Almanya'da Yapılan Türk Halk Oyunları Çalışmalarının Türk Çocukları Üzerinde Sosyokültürel Etkileri: Münih Alevi Toplumu Örneği

Tez Başlığı (İngilizce) : The Sociocultural Effects of The Turkish Folk Dance Studies On Turkish Children In Germany: Munich Alevite Community Sample

Tez Savunma Tarihi : 05.08.2019

Tez Başlığı Değişikliği Varsa Yeni Başlık:

JÜRİ ÜYELERİ

Jüri Başkanı

Unvan, Adı, Soyadı

Doç. Dr. Füsün AŞKAR

Karar : Başarılı Başarısız Düzeltme

İmza

Jüri Üyesi

Unvan, Adı, Soyadı

Doç. Dr. Ömer Barbaros ÜNLÜ

Karar : Başarılı Başarısız Düzeltme

İmza

Jüri Üyesi

Unvan, Adı, Soyadı

Doç. Mehmet Alper KAZANCIOĞLU

Karar : Başarılı Başarısız Düzeltme

İmza

TEZ HAKKINDA JÜRİNİN GENEL GÖRÜŞÜ

(Jüri Başkanı Tarafından Doldurulacaktır)

Tez savunması sonucunda öğrenci tarafından hazırlanan çalışma;

Oybirliğiyle

Oy çokluğuyla

Başarılıdır

Düzeltilmelidir

Başarısızdır

- Bu tutanak üç (3) işgünü içerisinde jüri üyelerinin raporlarıyla beraber Anabilim Dalı Başkanlığı üst yazısıyla Enstitü Müdürlüğüne gönderilmelidir.
- Tezli yüksek lisans programlarında düzeltme alan öğrencinin 3 (üç) ay içerisinde yeniden savunmaya girmesi zorunludur.

ÖNSÖZ

Türkiye'den Almanya'ya sadece birkaç yıllığına büyük hayallerle giden ve biraz para biriktirdikten sonra dönmeyi ümit eden birinci kuşaktan, Almanya'da doğup büyüyen ve günümüzde göçmenlerin en küçük kuşağı olan dördüncü kuşağa gelinceye kadar nesillerle birlikte sorunlar da farklılaşmıştır. Başlangıçta yaşanan bireysel sorunlar yerini toplumsal sorunlara bırakmış, genç kuşakların yaşadıkları sosyal, psikolojik, eğitim ve benzeri sorunların yanına kültürel sorunlar da eklenmiştir. Yeni toprakların yeni sakinleri, ilk dönemlerde yaşadıkları şaşkınlık ve yalnızlık duygusundan kurtulma çabası ve ev sahibi toplumda kendisine bir yer açma ve kabul görme amacıyla dernekler ve sivil toplum kuruluşlarının kurulmasına öncülük etmişlerdir. Anavatandaki eski kimliklerini, birçok kültürel, sosyal ve toplumsal öğeyi de buraya taşımaya çalışmış ve yeni vatanında da sürdürme çabası içerisine girmişlerdir. Kısa süreliğine gelip kalıcılaşarak yeni toplumun bir parçası olmuş olsalar bile kimlikleri ve kültürleriyle bağlarını koparmamış ve gelecek nesillere aktarabilmek için bu kuruluşları aracı olarak kullanmışlardır. Kurulan bu kurumlar bünyesinde gerçekleştirilen, geleneksel kültürün vazgeçilmez bir parçası ve bir kültür hazinesi olan halk oyunları çalışmalarını aracılığı ile Almanya'da doğup büyüyen yeni nesil çocukların ve gençlerin kültürel ve sosyal olarak birçok kazanımda bulunduğu düşünülmektedir. Sosyal bir varlık olan ve toplumun değer yargıları, normları ile şekillenen ve yaşamını sürdüren birey tamamen farklı kültürel ve sosyal bir ortamda yetişirken kültürel bir çalışma içerisinde bulunarak öz kültürünü de öğrenecek ve onun devamlılığını sağlayarak gelecek kuşaklara örnek olacaktır düşüncesiyle halk oyunlarına büyük önem verilmektedir.

Münih Alevi Toplumu derneğinin kurulduğu ilk zamandan beri bu amaçlarla yürütülen halk oyunları çalışmalarında 2004 yılından bugüne yaklaşık 15 yıllık bir süredir aktif olarak çalışmalarımı halen yürütmekteyim. Yapılan çalışmaların çocuklar ve gençler üzerinde sosyal ve kültürel gelişimlerine oldukça önemli etkileri olduğu düşünülmüş ve gerek gençlerle gerek velilerle yapılan karşılıklı görüşmeler sonucunda, gözle görülen sosyo-kültürel gelişimin akademik bir tez çalışmasına dönüşmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Onur UTKU ULGUR

İzmir/2019

ÖZET

Güçlü bir iletişim ve etkileşim ögesi olan halk oyunlarının sosyal ve kültürel alanda birey üzerinde oldukça etkili olduğu bilinmektedir. Halk oyunları aracılığıyla gelecek nesillere kültür öğeleri aktarılarak yaşatılır ve kültürün devamlılığı sağlanır.

Yaşam tarzını, dilini ve kültürünü sınır ötesi başka bir ülkeye taşımış, günümüzde Almanya'daki en büyük göçmen grubu oluşturan Türklerin bu ülkedeki eğitimsel, ekonomik ve sosyal birçok sorunu arasında en önemli sorunu kültürlerini korumak, yaşatmak ve yeni yetişen kuşaklara aktarmaktır. Kurulan sivil toplum kuruluşlarında, derneklerde, vakıflarda vb. yerlerde gerçekleşen kültürel ve sosyal etkinlikler içinde çocukların ve gençlerin aktif olarak yer alması desteklenmekte böylece kültürün devamlılığını sağlamak hedeflenmektedir.

Ailede başlayıp toplum içerisinde devam eden sosyalleşme sürecinde temel kişilik yapılaşması ve kültürel rolün oluşumunda, kültürel değerlerin özümsemesinde bu tür kurumların katkısı büyüktür. Münih Alevi Toplumuna da bu amaçla kurulan bir kurumdur. Bu çalışmada, 15 yılı kapsayan Münih Alevi Toplumunda düzenlenen halk oyunları etkinliklerinde, Almanya'daki Türk çocuklarının gelişim ve adaptasyon sürecini gözlemlemek üzere aralıklı saha araştırması yapılmıştır. Almanya'da yaşayan, ikinci ve üçüncü nesil Münih Alevi Toplumuna katılımcıları ve aileleri üzerinde gerçekleştirilen derinlemesine görüşmeler yapılmış, görüşmelerde odaklanan konular, göçmen çocukların sosyo-kültürel gelişimlerinin yanı sıra, kültürlerini algılama ve uygulama şekillerinin gözlenmesidir. Çalışmadaki temel bulgular, kültürel ve sanatsal yapısıyla birey üzerinde olumlu etkileri olan halk oyunları faaliyetlerinin göçmen çocuklardaki sosyal uyumu geliştirmiş olması, kültürel değerlerin farkındalığının artması, toplumsal, fiziksel, psikolojik, sanatsal ve eğitsel kazanımlarıdır.

Anahtar Kelimeler: Münih Alevi Toplumuna, Türk halk oyunları, göçmenlerde sosyo-kültürel gelişim

ABSTRACT

It is known that folk dances, which are a strong communication and interaction element, have a significant effect on the individual in the social and cultural area. Cultural elements are transferred to future generations through folk dances and the continuity of the culture is maintained.

Among many educational, economic and social problems, the most important problem of the Turkish people, who took their life style, language and culture with them beyond borders, to another country, and constitute the largest immigrant group in Germany today, is to preserve their culture, keep it alive and transfer it to new generations. Active participation of children and young people in cultural and social activities held in non-governmental organizations, associations, foundations, etc. is supported, and thus, it is aimed to ensure the continuity of the culture.

During the socialization process that starts in the family and continues in the society, the contribution of such institutions is great in the basic personality structuring, formation of the cultural role and assimilation of the cultural values. Munich Alevi Culture Center is an institution established for this purpose.

In this study, an interim field research was conducted to observe the development and adaptation process of Turkish children in Germany at folk dance activities organized in the Alevi Community of Munich for 15 years. In-depth interviews were conducted with participants and families of the second and third generations of the Munich Alevi Community in Germany, focusing on the socio-cultural development of immigrant children, as well as how they perceive and practice their culture. The main findings of the study are that folk dance activities, which have positive effects on the individual with their cultural and artistic structure, improved social cohesion in immigrant children, increased awareness of cultural values and provided social, physical, psychological, artistic and educational gains.

Key words: Munich Alevi Community, Turkish folk dances, Sociocultural development

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
GİRİŞ.....	1

I. BÖLÜM

ALMANYA'DA TÜRK DİASPORASI GÖÇ ve DİASPORA

I.1. Göçün Tanımı, Nedenleri.....	8
I.1.1. Göç çeşitleri.....	9
I.1.2. Almanya'ya Göç.....	10
I.2. Diaspora Nedir?.....	14
I.2.1. Diasporada Türk Kimliği.....	15
I.2.2. Diasporada Alevi Kimliği.....	17

II. BÖLÜM

ALMANYA'DAKİ TÜRK GÖÇMENLERİN SOSYAL ve KÜLTÜREL FAALİYETLERİ

II.1. Çoklu Kimliğin Kültüre Etkisi.....	19
II.2. Sosyalleşme ve Göçmenlerde Sosyalleşme Süreci.....	22
II.2.1. Sosyalleşme Kavramı.....	22
II.2.2. Göçmenlerde Sosyalleşme Süreci.....	23
II.2.2.1. Sosyalleşme Aracı Olarak Halk Oyunları.....	28
II.2.2.2. Halk Oyunlarının Birey Üzerindeki Etkileri.....	32

III. BÖLÜM

MÜNİH ALEVİ TOPLUMUNDA SOSYAL ve KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR

III.1. Türk Çocuklarında Sosyal Etkinlikler.....	54
III.2. Türk Halk Oyunları.....	56
III.2.1. Sosyal Etkileri (Toplumsal Açıdan).....	57
III.2.2. Kültürel Etkileri.....	58
III.2.3. Psikolojik Gelişime Etkileri.....	60
III.2.4. Eğitsel Açıdan Birey Üzerindeki Etkileri.....	62
III.2.5. Sanatsal Açıdan Birey Üzerindeki Etkileri.....	64
III.2.6. Zihinsel Gelişim Açısından Etkileri.....	65
III.2.7. Fiziksel Gelişime Etkileri.....	67
III.2.8. Kişisel Gelişime Etkileri.....	68
III.3. Almanya’da Halk Oyunları Organizasyonları.....	74
III.3.1. Yarışmalar ve Festivaller.....	74
III.3.2. Dernek Çalışmaları.....	77
III.3.2.1. Bir Bavul Umut.....	79
III.3.2.2. Aşk.....	84
SONUÇ.....	87
KAYNAKÇA.....	92
EKLER.....	99
TEŞEKKÜR.....	140
ÖZGEÇMİŞ.....	141

GİRİŞ

II. Dünya Savaşını takip eden yıllarda, ekonomik olarak büyük zarar gören Avrupa ülkeleri, gelişimlerini devam ettirip savaşın izlerini ortadan kaldırmak ve yıkılan ekonomilerini yeniden canlandırabilmek için yoğun iş gücüne ihtiyaç duymuşlardır. İşçi açığını karşılayabilmek için gelişmekte olan ülkelerle çeşitli antlaşmalar yapılmıştır. Endüstrinin işgücüne, yabancı işgücünün de paraya ihtiyacı olduğundan, Almanya'ya yabancı işçiler gelmeye başlamış ve 30 Eylül 1961 tarihli antlaşma ile Almanya ihtiyacı duyduğu işgücünün önemli bir kısmını Türkiye'den ve işsizlik sorunu yaşayan Güney Avrupa ülkelerinden karşılamıştır.

Başlangıçta az bilinen ve küçük çaplı olan yurt dışı iş gücü göçü bireysel ve küçük gruplar halinde gerçekleşmiş ancak 1962'de önemli bir değişikliğe uğrayarak tamamen ilgili hükümetlerin politikalarına bağlı kalmıştır. Her iki ülke bürokratları da işçilerin gönderilmesinde ve yerleşmesinde son karar sahibi haline gelmişlerdir. Ünlü *Gastarbeiter* (konuk işçi) kavramı bu dönemde oluşmuştur (Unat, 2002). Bu tarihten itibaren Avrupa için entegrasyon çalışmalarının dönüm noktası olarak nitelendirilebilecek işçi göçü başlamıştır.

Türkiye'deki ekonomik sıkıntılar, işsizlik, gelecek kaygısı ve daha iyi bir yaşam umuduyla, yaşamlarından, topraklarından, ailelerinden kopup gelen, farklı bir din, farklı bir dil, modern ve hareketli bir yaşamla karşılaşan Türk halkının karşısında; sömürgecilikle hiç ilgisi olmayan, ırk temelli bir kimlik tanımlamasını benimseyen Almanya'da (Adıgüzel, 2011) dünyanın farklı coğrafyalarından gelmiş, farklı etnik yapısı olan insanlarla karşı karşıya kalan bir Alman halkı vardır. Bu durum her iki toplum için çeşitli zorluklar ve sorunlar doğurmuştur.

Göçmenlerin içinde buldukları yeni ülkeyle ve halkıyla yaşadıkları sorunlar ve bütünleşme problemleri konusunda yapılan araştırmalar ve çalışmalarda, topluma uyum sağlamaları kastedilerek başlarda *adaptasyon* kavramı kullanılmıştır. Fakat sonrasında bu uyum sürecinde etnik kültürlerini de devam ettirebilmelerini içeren *entegrasyon* kavramı tercih edilmiştir (Şahin, 2010).

Bütünleşme, uyum anlamına gelen entegrasyon (Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük) kavramı, "Avrupa'ya yönelik kitlesel göç hareketleriyle birlikte yeniden

gündeme gelse de kavramın Avrupa’da ortaya çıkışı II. Dünya Savaşı sonrasına dayanmaktadır. 19. ve 20. yüzyıllarda Avrupa’daki ulus-devletleşme sürecinde göçmenlere yönelik uygulamalar çoğunlukla asimilasyon ya da ayırıştırma şeklinde iken, II. Dünya Savaşı sonrası Avrupa ülkelerinin yeniden inşası sürecinde göçmenlere yönelik politikaların daha çok entegrasyon uygulamaları çevresinde yoğunlaştığı görülmektedir” (Yıldız, 2018).

Batı kültürü ve medeniyetine entegre edilmeye çalışılan bu yeni bireyler kendi kimlikleri, benlikleri, fikirleri, kültürleri, dinleri, dilleri ve yaşamışlıklarıyla gelmiş insanlardır. İsviçreli yazar Max Frisch durumu şöyle özetlemiştir: “Man hat Arbeitskräfte gerufen, und es sind Menschen gekommen” (Koch 1970,18). Bu sözün Türkçe karşılığı, “Dışarıdan iş gücü istendi, ama insanlar geldi” şeklindedir. Özetle gelen bu insanların aileleri ve eğitim isteyen çocukları vardır. Bu gerçek zamanla anlaşılmıştır (Arslan D. , 2006, s. 235).

Bu bağlamda değerlendirildiğinde ev sahibi ülkenin başta ekonomik olarak kalkınmasında önemli rol üstlenen bu insanların, tecrübeleriyle, farklı bakış açılarıyla, bilgi birikimleriyle birçok alanda da o ülkenin faydasına olacağı göz ardı edilerek toplum içinde eritilmesine, asimile edilmesine göz yumulmamalıdır.

Sosyal bilimlerin temel kavramlarından biri haline gelmiş olan asimilasyon, göçmenlerin göç gönderen ülkeye dair kimlikleri ve aidiyetlerinden tamamen koparak göç alan toplumun ayırt edilemez bir parçası haline gelmelerini öngörür. Asimilasyon politikaları yurttaşlığın altını çizerken kültürel çeşitliliği yok saymaktadır. Başka bir deyişle, asimilasyon yeni bir kimlik ve kültür edinirken var olan kültür ve kimliğin yok olmasını içeren bir süreçtir. Yabancı işçilerin kültürel belleklerini terk etmeleri ve yerli kültür içinde erimeleri, alt sosyal sınıfın kültürüne dâhil olması anlamına gelir. Topluma katılım anlamında bütünleşmeden sonra gelir.

Köksüzleştirilmiş birey için, diğerlerinin ona benzediğini düşündüğü bireylerle özdeşleşme, bütünleşmenin ilk aşamasıdır; çünkü birey böylelikle, yalıtılmışlıktan çıkarak yeniden kolektif bir yasama sahip olurlar. İkinci aşama bireyin, ait olduğu ulusal kimlikten yerleştiği ülkenin ulusal kimliğine doğru evrimini yavaş yavaş sağlayacak olan giyinme, konuşma, jestler gibi egemen normlara uyum sağlaması ile gerçekleşir (Beaud & Noinel, 2003, s. 19).

Ulus-ötesi topluluklar, göç ettikleri ülkelerde dini, politik, kültürel etkinliklerde bulunarak anavatanları ve yaşadıkları ülke arasında adeta bir köprü kurarlar. Göçmenler,

artık ulus-ötesi göç kuramlarının katkısı sayesinde içinde buldukları kentsel ve kamusal alanların dışında bırakılan ve sadece ‘uyum’ sorunu açısından incelenen pasif varlıklar değil; aksine içinde buldukları alanları değiştirip şekillendiren aktif özneler olarak ele alınır (Erten, 2017).

Çokkültürlülük ise göçmenlerin kendi dillerini, dinlerini, kültürlerini ve tarihlerini korumalarına olanak tanınmasına ve farklılıkların hoş görülmesine bağlı olarak farklı kimliklere sahip grupların bir arada yaşamasına işaret eder (Erten, 2017). Bu ideolojinin yaygın olduğu toplumlar, etnik azınlık olan grupları kendi kültürlerini korumaları ve yaşatmaları için desteklemekte ve maddi-manevi destek sağlamaktadırlar.

Bütünsel kültüre karşı olarak ileri sürülen önemli başlıklardan biri de ulusüstücülüktür. Ulusüstücülük, göçmen yaşamında aidiyet ve kimliğin giderek bölgesel bağlantıdan arınmasına işaret eder. Göçmenlerin sanıldığı aksine ev sahipleri ile yeni ilişkiler oluşturduğunu gösteren ulusüstücülük çalışmaları göçmenlerin kökenlerindeki ülke ile kurdukları çok yönlü ilişkilerin kendilerine yeni sosyal ve kültürel alanlar yarattığını açığa çıkarmıştır (Şenel, 2015).

Entegrasyon, asimilasyon, bütünleşme, ulusüstücülük, adaptasyon (uyum) ve çokkültürlülük gibi kavramlar uygulanış biçimi bakımından ülkeden ülkeye farklılık gösterir ve ülkelerin içinde buldukları siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel durumlara göre ele alınmalıdır. Bu kavramlar, içinde bulunulan koşulların bireyi ve kültürünü etkilemesinden dolayı, toplumu ve o toplumun kültürel ürünlerini de anlayıp yorumlayabilmek için büyük önem taşırlar.

Almanya’ya göçün ardından yaşadıkları kültür şokundan dolayı başlangıçta kendi kabuklarına çekilmeyi seçen Türk göçmenler, kendi içlerinde zaman geçirmek için çareler aramışlar ve tren istasyonlarında buluşarak, onları buraya getiren trenlere bakarak, sohbet ederek memleket özlemlerini bir nebze de olsa giderebilme çözümü üretmişlerdir. Sonraları daha çok siyasi görüşler doğrultusunda teşkilatlanmaya gidilmiş ve günümüzdeki sivil toplum kuruluşlarının temelleri atılmıştır.

Günümüze gelindikçe ikinci hatta üçüncü kuşak daha çok söz sahibi olmaya başlamıştır. Çünkü yeni kuşaklar büyüklerinin yaşadığı sıkıntılardan daha farklı ve çok daha çeşitli sorunlarla yüz yüze gelmektedir. Alman okullarında eğitim aldıkları ve çalışma hayatında Alman halkıyla iç içe oldukları için Almancaya ve Alman kültürüne

hâkimdirler. Türkçeden iyi Almanca konuşmaya başlamışlardır. Farklı bir kültürel çevrede büyüdükleri ve yaşamaya devam ettikleri için arkadaş çevreleri, girdikleri ortamlar, yedikleri-içtikleri, giyim-kuşamları, dinledikleri müzikler ve boş zamanlarını değerlendirme biçimleri yeni toplumun ve o toplumun kültürünün büyük etkisi altındadır. Aile ortamı dışında kendi kimlik ve kültürel değerlerini tanıyıp bu doğrultuda yaşamakta haliyle birçok zorlukla karşılaşmaktadırlar. Bu bağlamda çocukların ve gençlerin özkültür ve kimliklerini yeniden oluşturup yaşatabilmesinde sivil toplum kuruluşlarına büyük sorumluluklar düşmektedir.

Göçmen bireyler ve topluluklar ile göç alan ülkeler bakımından en büyük zorluklar sosyo-kültürel açıdan ortaya çıkmaktadır. Göçmenler için zor olan ama yapılması gereken kendi kültürlerinden uzaklaşmadan yeni topluma uyum sağlayabilmek için çaba göstermektir. Tabi ki bu çabanın ve çalışmanın karşılıklı olması gerekir. Göç edilen ülke ve o ülke insanları tarafından da yeni bireylere, uyum sağlamaları için fırsatlar tanınmalı ve ortamlar hazırlanmalıdır. Sağlıklı bir sosyal bütünleşmenin ve uyumun gerçekleşebilmesi için sorumluluk karşılıklı iki tarafa da aittir. İki kültürlü ve iki dilli bir ortamda büyüyen bireyler sosyo-kültürel bakımdan uyum içinde yetişirken, kendilerine güvenen, hem kendi kültürlerine hem de yeni kültüre uyumlu, bu nedenle de başarılı bireyler olarak kendilerini geliştireceklerdir.

Bir bireyin kendi kültürüne uyum sağlayabilmesinin en büyük yardımcısı çeşitli kültürel çalışmalarda bulunmasıdır. Yapılan çalışmalar süresince ait olduğu kültürün ufacık bir parçasında da olsa kendisinden bir şey bulması, kendini geliştirip bu konuda yaratıcılık gösterebilmesi, içselleştirmesi, o çalışmayı sevmesi ait olduğu kültürü benimseyip sahiplenmesi bakımından oldukça önemlidir.

Dans etmenin sosyal ve kültürel olarak bireye etkilerinin oldukça fazla olduğu kuşkusuzdur. Bedensel ifadesi gelişmiş, kendisini ve duygularını özgürce ifade edebilen, özgüvenli, toplumsal hayatta aktif, güçlü ilişkiler kurabilen, estetik ve sanatsal bakış açıları gelişmiş sosyal bireyler yetişmesinde dans ve çeşitlerinin etkili olduğu düşünülmektedir. Kültürün önemli bir parçası olan halk oyunları ile bireyler üzerinde tüm bu etkilerin gözlemlenebileceği, ayrıca birbirinden tamamen farklı iki kültürel ortamda yetişen çocuklar üzerinde kültürel farkındalık oluşturabilmenin de olanaklı olduğu varsayılmaktadır. Küçük yaştan itibaren halk oyunları çalışmalarına katılan

çocuklarda grup bilinci ve sorumluluk duygusunun gelişmesinin yanı sıra huzurlu ve özgüvenli bireyler yetiştirmenin de önemli olması ile birlikte halk oyunlarının onları nasıl etkilediği, yaşamlarında bir değişikliğe neden olup olmadığı, kültürel kazanımlar ve bilinç oluşturup oluşturmadığı, sosyalleşme ve toplum hayatına uyumda etkili olup olmadığı araştırma alanını belirlemektedir.

Bu çalışmanın amacı, entegrasyon, asimilasyon, bütünleşme, ulusüstüçülük, adaptasyon (uyum) ve çokkültürlülük kavramlarının ve yaşananların etkisi altında, birbirine tamamen yabancı iki kültürel ortam kesişiminde doğup büyüyen çocuklara ve gençlere özkültürlerinin en önemli parçası ve temsilcisi olan halk oyunları çalışmalarının sosyal ve kültürel bağlamda etkilerinin incelenmesidir. Yaklaşık 15 yıllık gözlem ve çalışma süresini, yapılan etkinlikleri temel alan bu araştırma Münih Alevi Toplumu çatısı altında etkinliklere katılan bireyleri ve ailelerini kapsamaktadır.

Çalışma konusunun kavramsal kısmına dair kaynaklara ulaşılsa da konuyla birebir ilgili literatürde bir kaynağa rastlanmamıştır. Almanya'ya göçe ilişkin bilgileri içeren yayınlarda genellikle eğitsel, sosyal entegrasyon, sosyo-kültürel yetiler, kültürel kimlik gibi konular ağırlıklı olarak işlenmiştir. Çalışmanın örnek olay bölümünü oluşturan ve göçmen çocukların, gençlerin tanıklık ettiği iki prodüksiyona ait kısımda literatür çalışması yapılmamıştır. Almanya'da Yaşayan Üçüncü Kuşak Türk Gençlerinin Sosyo-Kültürel Yetileri adlı makalede, Almanya'da yaşayan Türk gençlerinin içinde buldukları Alman toplumuna uyumlarının kendi görüşleriyle tespit edilmesi ölçülmüştür (Ültanır, Ültanır, Canbulat, & Uyanık, 2004). Almanya'daki Türk İşçi Çocuklarının Eğitim Sorunları adlı çalışmada ise Almanya'daki Türk çocuklarının ve gençlerinin üniversite eğitiminde ve nitelikli meslek eğitiminde karşılaştıkları zorluklar ve engeller araştırılmıştır (Arslan D. , 2006). İyi bir eğitim almaları ve sistem içinde iyi bir konuma gelmeleri hem Almanya'nın hem de ülkemizin yararına olacağı savunulmuş, geçici uygulamalar bir yana bırakılarak, daha gerçekçi ve kalıcı çözümler üretilmelidir sonucuna varılmıştır. Almanya'daki Türk Göçmenlerin Sosyal Entegrasyonunun Kuşaklar Arası Karşılaştırılması: Kültürleşme çalışmasında Almanya'da yaşayan Türk göçmenlerin Almanya'ya sosyal entegrasyonları ele alınmaktadır ve çalışmanın temel amacını Alman kültürünü benimseme ve Türk kültürünü devam ettirme düzeyinin kuşaklar arasındaki farklılıkları ve bu farklılıklar

üzerinde etkili olan faktörlerin incelenmesi oluşturmaktadır (Şahin, 2010). Halk Oyunlarının Üniversite Öğrencileri Üzerine Psiko-Sosyal Etkileri çalışması ile halk oyunları faaliyetlerinin üniversite öğrencileri üzerinde etkileri araştırılmış, bu faaliyetlerin üniversiteler bünyesinde yaygınlaştırılıp bir kültür köprüsü sağlamasına yardımcı olmak amaç edinilmiştir (Bişgin, 2001). Türk Diaspora Gençliğinde Kültürel Kimliğin Dönüşümü: Hip-Hop, Entegrasyon ve Eğlence Mekânları çalışmasında ise ırkçılık ve dışlanmaya karşı gelişen hiphop kültürü ve özellikle rap müziğin nasıl yeni bir kültürel ifade biçimi olarak kabullenildiği ile yabancı bir kültürün yerleşik düzene isyanı olarak görülen hip-hop dansına Alman devleti tarafından verilen desteğin sebepleri ele alınmıştır (Şenel, 2015). Buna ek olarak hiphop kültürünü de etkileyen Türk göçmen yaşamındaki sosyal ve kültürel dönüşümlerin eğlence mekânlarında karşılığını bulan yansımaları incelenerek kültürel dönüşümler ile sosyal ve ekonomik dönüşümler arasındaki ilişki gösterilmiştir.

Araştırmanın Yöntemi

Çalışma, 2004’de Toplum Dergisi’nin açtığı halk oyunları yarışmasına katılım için düzenlenen ve 15 yıldır devam eden Almanya/Münih’te Yaşayan Türk Çocukları konusunda yapılan kültürel bir etkinlik olarak başlamıştır. Bu etkinlikteki 15 yıllık eğiticilik sürecinin “Almanya’da Yapılan Türk Halk Oyunları Çalışmalarının Türk Çocukları Üzerinde Sosyo-kültürel Etkileri: Münih Alevi Toplumu Örneği” başlıklı Yüksek Lisans tezine dönüşümü, bir öğrenci velisinin etkinlikte yer alan göçmen çocukların sosyal ve kültürel gelişimindeki olumlu geri bildirimini aktarması sonucunda olmuştur. Etkinliğin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla yılda 3-4 kez 10-15 günlük sürelerle İzmir’den Münih’te bulunan Münih Alevi Toplumu Derneği (MAT)’ne gidilerek başlarda yarışma hazırlığı, yarışmalarda edinilen iyi derece ve deneyimlerle de projeye dönüştürülen iki büyük prodüksiyonla göçmen çocukların kültürlerini anlayabilecekleri ve yaşatabilecekleri sanatsal ve kültürel bir oluşuma tanıklık etmeleri sağlanmıştır. Böylelikle çalışmanın kapsamı, etkinliğin başlarında 5-6 yaşında olup şu anda 25 yaşlarına kadar gelmiş olan Münih Alevi Toplumu çatısı altında halk oyunları çalışmalarına katılan çocuklar, gençler ve aileleri ile yapılan görüşmeler ve gözlemler temelinde oluşturulmuş, bu prodüksiyonların çıktısı olarak katılımcıların sosyal ve kültürel gelişimleri analiz edilmiştir.

Çalışmada veri toplama aracı olarak literatür taraması yapılarak tez kapsamında yer alan göç, göç olgusunun yarattığı sosyal, kültürel ve eğitsel değişimlere; diaspora ve diasporik kimliğin bireyler üzerindeki etkileri gibi konulara değinilmiş, kavramsal arka plan oluşturulmuştur. Ayrıca derneğin faaliyetlerine dair bilgilerin alınması için doküman incelemesi yapılmış, konuyla ilgili video, fotoğraf vb. materyallerden yararlanılmıştır. Çalışmada diğer veri toplama araçlarından olan açık uçlu görüşme tekniğinden faydalanılmış, görüşmelerden alınan bilgiler doğrultusunda katılımcıların sosyal gelişim süreci izlenmiştir.

Tez konusu nitel araştırma desenlerinden Kültür Analizidir. “Kültür analizi, bireysel algı ve davranışın olduğu kadar toplumsal davranış, yapı, işleyiş, değerler, normlar gibi kültürel öğelerin tanımı ve analizi üzerine odaklanmaktadır” (Aktaran: Yıldırım&Şimşek, 2013). Yapılan kültür analizi ile toplanan veriler bireyler üzerinde sosyo-psikolojik, sosyo-kültürel ve eğitsel açılardan ilişkilendirilerek yorumlanmıştır.

Çalışmanın evrenini yurtdışında yaşayan ve Türk halk oyunları çalışmalarına katılan çocuklar ve gençler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubu ise Almanya’da Münih Alevi Toplumunda faaliyet gösteren bireylerdir. Bu bireylerin içinde buldukları Bir Bavul Umut ve Aşk adlı danslı anlatımlar örneklem grubunun kültürel değerlerini canlı tutmalarını sağlamıştır. Tezde bu değerlerin olumlu şekilde davranışlarına yansıyan biçimleri tartışılmıştır.

Tez çalışması üç bölümden oluşmaktadır. Almanya’da Türk Diasporası başlıklı birinci bölüm, göçün tanımı ve çeşitlerini ve Almanya’daki Türk diasporası ile Almanya’daki Alevilerin diasporik kimliği konularını içermektedir. Çalışmanın ikinci bölümünde Almanya’daki Türk göçmenlerin sosyal ve kültürel faaliyetleri üzerine oluşturulmuş çalışmalarda bahsedilerek çoklu kimliğin kültüre etkileri ve sosyalleşme süreçleri konu edilmiştir. Ayrıca bu sosyalleşme sürecindeki kültürel bir araç olan Türk halk oyunları üzerine yürütülen çalışmalar ele alınmış, genelde birey üzerindeki etkileri tartışılmıştır. Tezin son bölümünü oluşturan kısımda ise, Münih Alevi Toplumundaki sosyal ve kültürel çalışmalara değinilmiş, bu çalışmaların bireyler üzerindeki etkileri yarışma ve festivaller genelinde değerlendirilerek, özelde *Bir Bavul Umut* ve *Aşk* isimli danslı anlatımlar kapsamında ele alınmıştır. Ayrıca yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler tezin bu bölümünde değerlendirilmiştir.

I. BÖLÜM

ALMANYA'DA TÜRK DİASPORASI

GÖÇ ve DİASPORA

I.1. Göçün Tanımı, Nedenleri

Göç, insanlar gibi, diğer canlıların büyük bir kısmı için de yaşamlarının geri kalanını daha iyi şartlarda geçirmek ya da hayatlarını sürdürebilmek için, çeşitli nedenlerle gerçekleştirilen bir yer değiştirme hareketidir.

TDK Türkçe Sözlüğü'ndeki tanımına göre (TDK, 2006), “ekonomik, toplumsal veya siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret” olarak tanımlanmaktadır.

Bir insanın veya insan topluluğunun, çeşitli nedenlerden dolayı, yaşadığı coğrafyadan bir süreliğine veya daimi olarak toplumsal, kültürel ve coğrafik olarak yer değiştirmesine göç denir. Göçün nedenleri arasında siyasi, çevresel, ekonomik, eğitimsel, sosyal ve dini birçok neden sıralanabilir.

İnsanlık tarihinin her döneminde, toplumların kültüründe, ekonomisinde, sosyal yapısında ve demokrasisinde etkili faktörlerden birisi olan göç, ilk çağlarda yaşamın devam ettirilebilmesi amacıyla ilkel ve zorunlu olarak gerçekleşmekteyken, insanoğlu daha sonraları basta ekonomik nedenler olmak üzere, daha iyi şartlarda hayat sürdürebilme arzusuyla, isteklerine hitap ettiğine inandığı bölgelere doğru göç etmişlerdir (Gürkan, 2006).

Bireyler ve topluluklar birçok farklı nedenden dolayı göç ederler. Bu nedenlerin başlıcaları arasında yaşamını devam ettirebilme ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilme, çevresel koşullar, savaşlar, sosyo-ekonomik durum ve siyasi olaylar sayılabilir.

İnsanların büyük kalabalıklar halinde göç etmesi hem başladıkları yer olan anavatanlarının hem de vardıkları yeni coğrafyanın sosyo-kültürel yapısında önemli değişikliklere sebep olabilir.

“İnsanların gittikleri yerlere yorganlarını, döşeklerini, bakraçlarını, tasını, tarağını, çamaşırlarını, heybelerini, bagajlarını ve yüklerini taşımalarından çok; çocuklarını, çocukluklarını, gençliklerini; sakin ya da uğultulu yerleşimlerin rüzgârını,

şairin deyişiyile şehrin ve kasabanın urgan satılan çarşılarının kenevir kokusunu, tarlaların ve krizmelerin bahar esintilerini ve onların üzerindeki gübre kokusunu taşırlar” (Doğan İ. , 2018, s. 13).

I.1.1. Göç çeşitleri

Gerçekleşen göç hareketleri oluşum nedenlerine, süresine ve uzaklığına göre olarak üç başlık altında incelenebilir.

Göçler oluşum nedenlerine göre incelendiğinde gönüllü ve zorunlu olarak ikiye ayrılır. Gönüllü göçlerin nedenleri arasında bireylerin yaşam standartlarını daha iyi hale getirme isteği, daha iyi bir eğitim alma isteği, sosyal hizmetlerden yeteri kadar yararlanma isteği, daha iyi bir iş bulma ya da mesleğinde kariyer yapma isteği, kişisel özgürlük ve inançları daha iyi yaşama isteği, arkadaş, aile, akraba ve aynı kültürdeki insanlarla birlikte olma isteği ve toplumsal huzur ve güven duyma isteği ön plana çıkmaktadır.

Zorunlu göç ise bireyin yaşadığı yerden kendi isteği dışında ayrılmak zorunda olmasıdır. Bu göçlerin temel nedenleri arasında savaşlar, doğal afetler, sosyal hizmetlerin yetersizliği, temel ihtiyaçların karşılanmasındaki zorluklar, işsizlik, dini, siyasi ve etnik baskılar, terör ve güvenlik ihtiyacı, baraj ve yol yapımı gibi devlet planlarının etkisi göçü tetikleyici faktörler olarak ele alınabilir.

Süresine göre göçler değerlendirildiğinde tarım, hayvancılık ve turizm gibi mevsimlik çalışma amacıyla yer değiştirmeler ile daha iyi bir eğitim alabilmek için gerçekleşen belirli süreliğine olan göçler sayılabilir. İnsanların siyasi, sosyal, ekonomik ve doğal nedenlerle buldukları yeri sürekli olarak terk ettikleri sürekli göçlerdir. Sürekli göçler hem gönüllü hem zorunlu olabilir.

Göç hareketleri uzaklığına göre iç göçler ve dış göçler olarak iki başlık altında toplanabilir. İç göçler aynı ülkenin sınırları içerisinde gerçekleşen, geçici olabileceği gibi sürekli de olabilen göçlerdir. Ülkemizde en çok sanayinin, ticaretin, turizmin daha gelişmiş olduğu bölgelere, verimli tarım alanları ve zengin maden yataklarına sahip alanlara, sosyal ve kültürel bakımdan ileri düzeyde olan kentlere doğru iç göç hareketleri karşımıza çıkmaktadır. İç göçler, kırdan kente, kırdan kıra, kentten kıra, kentten kente doğru gerçekleşir.

Dış göçler ise ülke dışına gerçekleşen göçlerdir. Sürekli olabilecekleri gibi geçici de olabilirler. Beyin göçü de genel anlamda daha az gelişmiş ülkeden gelişmiş bir ülkeye, yetişmiş, iyi eğitilmiş, kalifiye ve yetenekli bireyleri kapsar ve dış göçler kapsamında değerlendirilebilir.

Dış göçler, belli bir süre veya devamlı olarak kalmak üzere çalışmak ya da yerleşmek amacıyla bir ülke sınırlarını aşarak yapılan nüfus hareketleri olarak tanımlanmaktadır (Üner, 1972).

“Dış göçlerin en büyük kısmını işçi göçleri oluşturmaktadır. Bir ülkede oluşan işgücü açığının bir diğer ülkedeki işgücü fazlasıyla giderilmesi, işçi göçüyle mümkündür. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde nispeten ucuz olan vasıfsız işgücü gelişmiş ülkelerdeki pahalı işgücünün yerine ikame edilmektedir... Göç veren ülke ise hem işgücü piyasasındaki yoğunlaşmayı ortada kaldırmayı hem de giden işçilerin bir gün dönecekleri düşüncesiyle onların tecrübelerinden yararlanarak yerli sanayiye geliştirmeyi amaçlamaktadır... Göçmen işçilerin gelirlerinin bir kısmını döviz olarak memleketlerine aktarmaları da göç veren ülke için bir pozitif katkı olacaktır” (Sayın, Usanmaz, & Aslangiri, 2016, s. 3).

1.1.1. Almanya’ya Göç

Cumhuriyetin kurulmasının ardından ulus-devlet anlayışının oluşumu için gerçekleşen mübadele gibi kitlesel göç hareketlerinden sonra en büyük yurtdışı göç hareketliliği 1960 yılından sonra iş gücüne ihtiyaç duyan Avrupa ülkelerine olmuştur.

Avrupa ülkeleri, II. Dünya Savaşı’nın ardından ihtiyaç duydukları işçi göçünü düzenlemek için ülkelerarası ikili anlaşmalar yapmışlardır. O dönemde 1961 Anayasası’nın yürürlüğe girdiği Türkiye, Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’nı hazırlamış ve ülke genelinde işsizliğin azalması, fazla iş gücünün ihraç edilmesi, ülkeye döviz giriş çıkışı sağlanması amacıyla aynı yıl Almanya ile ikili işgücü anlaşması imzalamıştır. Almanya’nın ardından, 1981 yılına kadar birçok Avrupa ülkesi ile birkaç yıl arayla benzer anlaşmalar imzalanmış ve işçi gönderilmiştir.

Başlangıçta “Misafir İşçi” (Gastarbeiter) olarak nitelendirilen ve “heim” olarak bilinen yurtdışında toplu olarak yaşayan Türk işçiler için hazırlanan bireysel anlaşmalar imzalanmıştır. Başlıca nedenleri arasında ülkelerarası refah farkı, sürekli ya da geçici işsizlik, yetersiz kazanç, ailenin geleceğini güvence altına alma istemi bulunan,

dönemin göç antlaşmaları “rotation” (dönüşümlülük) ilkesine dayanmaktadır. Bu durumda işçi bir yıllığına yurtdışına gidecek ve birinci yılın sonunda memleketine dönecek varsayılmıştır. Ancak bu varsayım hemen hemen hiç gerçekleşmemiştir. Binlerce işçi trenlerle ve uçaklarla yurtdışına taşınmış ve beraberlerinde değişik dış görünüşler, değişik diller, değişik yaşama ve beslenme alışkanlıkları getirmiştir. Ama bir yılını dolduran çoğu işçi sosyal ve kültürel birçok soruna rağmen geri dönmemiştir.

İlk zamanlar misafir işçi olarak adlandırdıkları bu insanlara kalıcı oldukları anlaşıldıktan sonra “Migranten”(göçmenler) terimini kullanmak zorunda kalınmıştır (Koch 1970, 21) (Arslan D. , 2006).

“Almanya’ya yönelen işçi göçü beş aşamada incelenebilir:

- Birinci aşama 1961 – 1973 yıllarında Almanya’ya giden işçiler.
- İkinci aşama 1973 yılında durdurulan işçi alımlarından sonra gerçekleşen aile birleşmeleri.
- Üçüncü aşama 1980 yılından itibaren Almanya’ya yerleşmenin başlaması.
- Dördüncü aşama 1983 yılında geri dönüş yasasının yürürlüğe girmesi sonucunda 300 bin Türkün geri dönmesi.

• 80’li yıllardan itibaren göç olgusunun belirginleşmesi” (Ültanır, Ültanır, Canbulat, & Uyanık, 2004).

“Giden işçilere ailelerini beraberlerinde getirmelerine izin verilmemişti. Hepsi “heim” denilen kolektif yatakhane-yurtlarda kalıyorlardı. Ailelerinden uzak kalmalarına rağmen birincil hedefleri mukaveledeki iş süresinin uzatılması idi. Hepsinin temel amacı geri dönüşlerinde bağımsız bir işyeri kurabilecek ölçüde tasarrufta bulunmaktı. Dönüşümlü göç hiçbir yerde uygulanma olanağını bulamadı. İşverenler elemanlarından ayrılmak istemiyor, işçiler de ikametlerini uzatmaktan yana tavır koyuyorlardı” (Unat, 2002, s. 44).

Memleket özlemi ve geri dönüp hayallerini gerçekleştirme hayali kuran göçmenlerin karşısında anavatandaki artan işsizlik, ekonomik sıkıntılar, şiddet olayları ve siyasal problemler olması nedeniyle geri dönüş sürekli ertelenmiş ve ailelerin de Almanya’ya gelmesiyle yerleşik düzene geçilmeye başlanmıştır.

Adıgüzel (2011)’e göre Türkiye’den Almanya’ya kitlesel göçün yaklaşık 10’ar yıllık üç farklı aşamada gerçekleştiği söylenebilir. 1961’den başlayıp, ekonomik kriz

nedeniyle işçi alımının durdurulduğu süreci “İşgücü göçü süreci”, Türkiye’deki eş ve çocukların getirilmesi ve evlenmelerin olduğu süreci “Sosyal göç süreci” ve en son 12 Eylül ihtilali nedeniyle Türkiye’den kaçanların başlattığı süreci ise “Siyasal göç süreci” olarak değerlendirmiştir. Bu süreçlerin devamında Türkiye’den Almanya’ya yasal ya da kaçak yollardan göç devam etmiş olsa da kitlesel bir göç hareketi yaşanmamıştır.

İşgücü göçünün başlangıç yıllarında, genç ve bekâr erkek işçiler yurt dışına gitmekte iken, parçalanmış ailelerin birleştirilmesi düşüncesinin ortaya çıkması ve uygulamaya konulmasıyla, işçiler yakın akrabalarını, eşlerini ve çocuklarını yanlarına almaya başlamışlardır. Bu birleşimin sonucunda da yurtdışında yaşayan evli işçilerin oranını da yükseltmiştir (Taşdelen, 2002).

Aile birleşimleri ile birlikte göçmenler arasındaki kısa süreli göç düşüncesinin yerini sürekli olarak yerleşme fikri almıştır. Kadın göçmenlerin sayısı iyice artmış ve ortalama göçmen yaşı aile birleşimlerinden dolayı gelen çocuklarla düşmüştür. 1970’li yıllarda geçici iş gücü kabul eden Avrupa ülkeleri de ülkelerindeki yabancı işgücünün geçici olmayıp kalıcı olduğunun farkına varmıştır. Yabancı işçiler birbirlerine destek olmak için gruplaşmışlar ve kentlerde belirli bir unsur olarak dikkati çekmeye başlamışlardır

1980’li yıllarda Türk işçilerin geldikleri ülkenin dilini bilmeme, karmaşık kurallara bağlı olan eğitim sisteminden gereği gibi yararlanamama, farklı bir topluma uyum göstermede zorluk çekme gibi sorunları onları kendi içine kapanmaya ve gettolaşmaya doğru itmiştir. Türkler bu kendi içine kapanık yaşama tipini akraba ve dostlardan oluşan izole bir yaşam içinde sürdürmeyi yeğlemişlerdir. Bunun yanında göçmen işçiler, geldikleri ilk anlardan beri çocukları için doyurucu bir eğitim olanağını sağlama isteğini ise hep taşımışlardır.

Bir gün geri döneceklerine inanılan misafir işçilerin tahmin edilenden daha uzun süre kalmaları ve sonrasında ailelerini de yanlarına getirmeleriyle ihtiyaç duyulan sosyal yapıdaki eksiklikler ortaya çıkmış, uyum sağlamalarını kolaylaştıracak önlemler alınmakta geç kalınmıştır. Türkler en kötü işlere yerleştirilmiş, çalıştıkları firmaların yatakhanelerinde konaklamış ve çoğu kez standartların altında yerlerde yaşamak zorunda kalmışlardır. Aile birleşimi gerçekleştikten sonra konutlara çıkmak isteyecekleri düşünülüp bu konuda girişimler yapılmamış, anaokullarında ve

ilkokullarda yeterli sayıda yeni sınıf açılmamış, gelen çocukların ve eşlerin uyumlarını kolaylaştırıcı dil kursları zamanlıca düşünülmemiştir. Toplu gruplar halinde gelmiş olmaları ve yerli halkla ilişki kurabilecek Almanca bilgisine sahip olamamaları kendi içlerinde kapalı kalmalarına neden olmuş ve bunun cezasını asosyal, en kötü işleri yapan ve kötü yaşayan insanlar tanımlamalarına maruz kalarak ödemişlerdir (Başçeri, 2001).

Tüm zorluklara rağmen zaman içinde Türk işçi ve ailelerinin geriye dönme eğilimi azalırken, Almanya’da sürekli kalma eğilimi güçlenmiştir. Kalma kararında ikinci ve üçüncü kuşak gençlerin doğdukları ülkede yaşamak istedikleri önemli bir rol oynamaktadır. Bu kuşaklar Türkiye’de topluma uyum sağlamak konusunda büyük güçlüklerle karşı karşıya kalmaktadır. Artık zamanla kalıcı olmaya karar veren göçmenlerin yaşamlarında sosyal problemler ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu problemlerin en başında ise yaşanan kimlik bunalımı, kültür şoku ve uyum sorunları gelmektedir.

“Gittikçe canlanan ve hem sosyal hem sivil örgütlenmeler yoluyla kurumsal olarak göçmenlerin Almanya’ya yerleştiklerini gösteren gelişmeler sürecinde, Alman Hükümeti göç akışını denetleyemediğini anlamış, en azından geri dönüşü cazip hale getirmeye yönelmiş ve 28 Kasım 1983’te bu gruplara yönelik “geri dönüşü özendirici yasalar” çıkarmıştır. 1984 senesinde yaklaşık 250.000 göçmen, bütün yasal kazanımlarından vazgeçerek Almanya’dan Türkiye’ye kesin dönüş yapmıştır” (Unat, 2002, s. 58).

Geri dönüşün teşvik edilmesi, kısa bir süre Almanya’daki Türk nüfusunda bir nebze olsa azalmaya neden olsa da Türkiye’deki ailelerini de yanlarına alarak daha da kalabalıklaşan göçmen nüfusun artış hızını kesememiştir.

Göçmen nüfusunun hızla artması ve yıllar geçtikçe göçmen profiline farklılaşması bazı toplumsal sonuçlara yol açmıştır. 1990’lar, hem göçmenlerin sosyal yaşamları, hem politik ve kültürel örgütlenmeleri hem de Almanya’daki yasal düzenlemeler açısından önemli değişikliklerin yaşandığı yıllar olmuştur. 1989’da Berlin Duvarı’nın yıkılmasını takiben iki Almanya’nın birleşmesinin aslında tüm Avrupa için önemli sonuçları olmuştur. Vatandaşlık ve çok kültürlülük tartışmaları küresel ölçekte alevlenmiştir. Önemli bir dönüm noktası olan bu gelişme ile birlikte, daha öncesinde

yurttaşlık yasalarında köklü bir değişiklik yapmayan Almanya, farklı kùltürlere kamusal alanda yer vermek gibi çok kùltürlü politikalar üretme yoluna gitmiştir (Unat, 2002).

I.2. Diaspora Nedir?

Ülkelerinden ayrı kalmaya zorlanmış ya da herhangi bir nedenle kendi seçimleriyle yaşamak zorunda kalmış göçmen topluluklarını tanımlamak için sıklıkla kullanılan terimlerden birisi diasporadır. Başlangıçta politik çağrışımlar yapmış olsa da günümüzde politik olsun olmasın çeşitli nedenlerden farklı ülkelere dağılmış, belli bir etnik bilince sahip birbirlerinden kopmadan dayanışma içinde yaşayan toplulukları ifade etmektedir.

Grekçe *diasperien*, *dia-* (-in üzerine) ve *sperien* (ekmek/tohumları saçmak) terimlerinden türeyen diaspora, tarihsel olarak göç veya sürgün hareketleri aracılığıyla anavatanlarından edilen yurtsuz insan topluluklarına tarihsel olarak atıfta bulunan bir metafordur. Kavram ilk kullanımından bu yana metaforik imalar kazanmış ve gerçek veya hayali önceki vatanla bir bağlantıyı hisseden, sürdüren, icat eden veya canlandıran yerinden edilmiş insanları nitелеmek için kullanılmıştır (Hıdıroğlu, 2011).

Diaspora kavramı önceleri sadece Yahudileri ya da Ermenileri anlatmak için kullanılmış olsa da artık günümüzde gurbetçi, göçmen, misafir işçi, sürgün, sürgün topluluk, sığınmacı, mülteci, ikamet eden yabancı, etnik azınlık, ırksal azınlık gibi toplulukları da kapsayarak daha geniş bir anlam kazanmıştır. Göç etmeye neden olan koşullar göz önünde bulundurulmaksızın ana ülkesinden kopmuş her topluluk diaspora konusu içinde değerlendirilebilmektedir.

Diaspora toplumları kendileri ya da ataları iki ya da daha fazla bölgeye yayılan, anavatanlarının yeri, tarihi veya başarıları hususunda ortak bir hatırayı, görüşü ya da efsaneyi sürdüren, ev sahibi ülke tarafından tümüyle kabul edilmediklerine ve kabul edilemeyeceklerine inanan ve bu yüzden yabancılaşmış ve yalıtılmış hisseden, şartlar olgunlaştığında, son bir dönüş yeri olarak anayurdunu gören, kendilerini ve beraberindekileri anavatanın sürdürülmesine ya da yeniden kuruluşuna adanması gerektiğini düşünen, kişisel ya da dolaylı yoldan anavatana bir şekilde bağlılıktan vazgeçmeyen ve topluluk bilincinin ve dayanışmasının, anavatanla kurulan bu ilişkiyle tanımlayan topluluklardır (Saffran, 1991).

“Bugün diaspora kelimesi, mevcut veya tarihsel kökünden sökülmüş olmanın politik veya ekonomik olarak motive ettiği siyasi mültecileri, gönüllü göçmenleri, misafir işçileri, sürgün edilmişleri, sabit etnik azınlıkları ve diğer dağılmış grupları içeren geniş bir göçmen nüfusu için kullanılmaktadır” (Hıdıroğlu, 2011, s. 8-9).

Diaspora ortak kültür, tarih, anlatılar ve yaşanmışlıklar temeline dayanan, bu özelliklerle de sürdürülebilirlik özelliğini koruyan sosyal bir yapıdır. Diasporaların herhangi bir ulus aşırı topluluktan ayıran en önemli özelliği, göçmenlerin, anavatanlarına ilişkin duygusal bağlarını koparmama ve sürdürme çabasıdır.

Diaspora toplumlarının anavatanlarıyla bağlantıları devam etmektedir. Geleneklerini, göreneklerini, kültürlerini devam ettirmeye ve yaşatmaya çaba gösterirler ve bir dayanışma içindedirler. Ev sahibi toplum tarafından hiçbir zaman tam olarak kabul görmeyeceklerine inanır kendi aralarında gruplaşır kısmen ayrı kalırlar. Bu nedenle çeşitli örgütler, dernekler vakıflar vb kurarlar.

Diaspora artık vatana dönme hayali kuran azınlık toplulukları kapsamaktan öte farklı bir kimlik, farklı bir kültür içinde bir kimliğin oluşumunun ve yaşatılmasının ifadesidir.

Diasporaların hemen hepsi gönüllü ya da baskıyla gerçekleşen göç sonucu oluşur. Diasporada bireyler etnik kimliklerini sürdürmeye kararlıdır ve anavatanla bağlarını, iletişimlerini hiçbir zaman koparmazlar. Zaten diasporanın temelinde de bu yatmaktadır. Sivil toplum örgütleri ve çeşitli organizasyonlarla kimliklerini ve kültürlerini yaşatır ve korurken, anavatanlarındaki sosyal, kültürel, politik ve ekonomik değişim ve gelişimlerle de yakından ilgilenirler.

I.2.1. Diasporada Türk Kimliği

Diaspora'da göçmenler genellikle "biz" bilincini koruma ihtiyacı güderler, örgütlenirler ve sahip oldukları kültürel ve tarihi mirasa ait deneyimlere, özelliklere ve geleneklere sıkı sıkıya bağlı kalmayı tercih ederler. Hatta göçmenler yeni kültürün içerisinde etnik ve kültürel aidiyetlerinin pekişmesini sağlayan yeni gelenekler de oluştururlar. Bu gelenekler çoğunlukla kendilerine anavatanı hatırlatan dini, etnik uygulamalardır. Dini ve ulusal bayramların kutlanması, kurulan örgütler tarafından yapılan faaliyetler diasporada birlik beraberlik duygularının pekişmesini sağlamaktadır.

Başlangıçta politik çağrışımlar yapsa da, diaspora yurt dışında yaşayan göçmen topluluklarının tamamını kapsar özelliğe sahiptir. Hangi nedenle olursa olsun ülkesinden ayrı kalmaya zorlanmış halkları tanımlayan terimin daha çok ev sahibi toplumla olan ilişkiler bağlamında olumsuz çağrışımlar taşımaya devam ettiği hatta kimi kez kendi ülkelerine bile yabancılaşmış grupları ifade ettiği söylenebilir. Bu aynı zamanda iki kültür arasında sıkışıp kalmanın da bir ifadesidir (Başkurt, 2009, s. 84).

Göç edenlerin göç öncesi yerleşimleri düşünüldüğünde -özellikle 1970'lerden itibaren gelenler- ağırlıklı kısmı kırsal kökenlidir. Almanya'ya ilk geldiklerinden 1970'lerin sonlarına kadar (1973'den sonra bir süre daha) 'misafir' işçi olarak tanımlanmışlardır. 1970'lerin sonlarında, özellikle 1980'lerden itibaren göçün niteliği ve göçmenlerin tanımsal kategorileri de (misafir, mülteci/sığınmacı, illegal, eş, çocuk vs) değişmiştir. İlk yıllar geride bırakıldıktan sonra, rotasyon prensibine uygun olarak, bir yıl çalıştıktan sonra geri dönme fikri, kazancın iyi olması, birkaç sene daha çalışılırsa vatandaki yaşam standardında daha büyük bir sıçrama yapma ihtimallerinin doğması ile anlamsızlaşmıştır. Gelen Türk işçilerinin sayılarının artması ve kalma sürelerinin uzaması ile kültürel ve sosyal örgütlenmeleri de artmıştır (Yalçın-Heckman & Unbehau, 1999).

Toplumlar arasındaki farklılıkların oluşmasında büyük rol oynayan önemli bir kavramdır. Diaspora topluluklarını etkileyen en önemli unsur yine kültürdür. Günden güne diaspora kavramının kullanımının yaygınlaşması ve anlamının genişlemesi, kültürün diaspora toplulukları üzerinde önemli bir rol oynadığı göz ardı edilemez hale getirmiştir (Arslan B. D., 2017).

Gerçekleşen bir göçün sonucunda en çok etkilenen kuşkusuz insandır. Sosyal yaşam, kültürel özellikler, davranış kalıpları, gelenekler, dil ve din farklılıkları başlangıçta uyum sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Tüm bu farklılıkların içinde bir yaşam kurmaya çalışan insanın çeşitli güçlüklerle, sorunlarla ve sıkıntılarla karşılaştıktan sonra bir bunalım yaşamayı kaçınılmazdır. Kültür şoku olarak nitelendirilen bu durum toplum içinde değer ve kabul görme, ekonomik olarak doyum sağlama ve devlet tarafından sağlanabilecek farklı sosyal desteklerle atlatılabilir. Bireyin sonuçta toplumsal uyumu sağlayamaması hem kendisi hem de gelecek kuşaklar için ciddi problemleri de beraberinde getirir.

I.2.2. Diasporada Alevi Kimliği

Türk kùltür ve kimliğinin önemli bir parçası olan Alevilik aynı zamanda farklı kùltürel özellikleri de bünyesinde barındırmaktadır.

1980'lerde başlayıp 1990'larda devam eden ve başta Almanya olmak üzere birçok Avrupa ülkesinin göçmenlere uyguladığı çokkùltürlülük politikalarının etkisiyle Aleviler kendilerini ayrı bir kimlik olarak tanımlamış ve ayrı organizasyonlar ve örgütler kurmuşlardır. Bu ayrı örgütlenmede Türkiye kaynaklı sebepler de vardır. Türk kùltüründen ayrı bir kùltüre sahip olduklarını belirterek kùltürlerinin korunma ihtiyacı içinde olduğu savunulmaktadır. Çokkùltürlülük politikasıyla azınlıkların kamusal alan içerisinde kendilerini gösterme şansı artmıştır. Böylece Aleviler kimliklerini ve varlıklarını gösterip kendilerini ifade etme imkânı yakalamışlardır.

Tarihi açıdan ele alındığında Aleviler, daha çok kırsalda yaşam bulan bir inançken iç göç sonucu kentleşmiş, sonrasında da Avrupa'ya açılıp seslerini oradan duyurmaya başlamışlardır. Yaşam merkezleri kentler, hatta Avrupa kentleri olmuştur. Büyük bir çoğunluğu kendi ülkesi içerisinde göç hareketine katılmadan Avrupa'ya göç etmişlerdir. Böylece ağırlıklı olarak kırsal bir örgütlenmeyken, kentlerde benliklerini var etme çabasına ve sürecine girmiş oldular (Bozkurt, 2016).

Alevilerin Almanya'da ilk örgütlenme çalışmalarınının 1960'larda başladığı görölmektedir. 1960'ların başlarında örgütlenme çabası içinde olan Alevi işçileri Ausburg'da Türk Ameleler Birliği(TALEB)'ni kurmuşlardır.

TALEB daha sonraları adını 1978 yılında "Türkiye Yurtseverler Birliği" olarak değiştirmiştir. 1980'lerin ikinci yarısından itibaren Almanya'daki Alevilerin dernekleşme çalışmalarında büyük bir değişim yaşanmıştır. 1986 yılından sonra Avrupa Parlamentosu tarafından göçmen derneklerine organize ve koordine olmaları durumunda ödenek ayrılacağıının duyurulması üzerine Avrupa'da Alevi kimliği kullanılarak ilk dernekler kurulmaya başlanmıştır. İlk dernekler 1986 yılında "Alevi Kùltür Merkezi", "Hacı Bektaş Veli" ve "Pir Sultan Abdal" isimlerininin Yurtseverler Birliği şubelerine verilmesiyle kurulmuştur (Soysal, 1994) (Aksoy & Aksürmeli, 2018).

Zamanın çeşitli zorlukları ve sıkıntılarıyla başa çıkamayıp etkin rol üstlenemeyen birlik, 1991 yılında yedi derneğin bir araya gelmesiyle "Almanya Alevi Cemaatleri Federasyonu" adını almış ve daha aktif çalışmalar yürütmüştür. 1992 yılında

“Avrupa Alevi Birlikleri Federasyonu(AABF)”na dönüşerek Alevi birlikteliğinin en büyük temsilcisi olarak, Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu(AABK)’na katılmıştır. Bu iki kurum hem Avrupa’daki hem de Türkiye’deki Alevilerin sorunlarını çözme yolunda ikili bir misyon üstlenmişlerdir (Bozkurt, 2016).

Almanya’daki Alevi derneklerinin eskiden çok azı fark edilmektedir. Çünkü dernek adlarında “Alevi” sözcüğünün kullanılmasından kaçınılmış ve dernek girişlerine dikkat çekici tabelaların konulmamasına özen gösterilmiştir. Çoğu dernekte üye sayıları birkaç düzine aileden oluşurken, daha büyük derneklerde 600’e kadar çıktığı görülmüştür. Günümüze gelindikçe hemşerilik ya da milliyet gibi farklı unsurlar iç içe geçerek karmaşık kimlik grupları oluşturmuş ve örgütler katı Alevi kimliğinden giderek uzaklaşmışlardır (Greve, 2006).

Avrupa’da Aleviliğin günümüz diaspora koşullarında geçirdiği değişimler gözden kaçmamaktadır. Sosyal, kültürel, siyasi ve dini açılardan farklılaşmalar yaşanmaktadır.

Avrupa’da Alevi derneklerinin kurulması ve Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu’nun oluşumuyla Alevilik üzerine bilgi üretme için enstitülerin kurulması, cem evlerinin inşa edilmesi Aleviliğin Avrupa’da kendisini dernek ve federasyon gibi sivil toplum kuruluşları üzerinden yeniden inşa etme sürecini yaşamaktadır (Aksoy & Aksürmeli, 2018).

Almanya’daki Alevilik hareketinin ve örgütlenmelerinin, bu örgütlerin çatısı altında yapılan organizasyonların temel hedefleri arasında Türkiye’deki Alevilik çalışmalarını etkilemek olduğu düşünülmektedir. Bu etkinin de normalde Türkiye’den Almanya’ya olması gerekirken Almanya’dan Türkiye’ye gerçekleştiği görülmektedir.

II. BÖLÜM

ALMANYA'DAKİ TÜRK GÖÇMENLERİN SOSYAL ve KÜLTÜREL FAALİYETLERİ

II.1. Çoklu Kimliğin Kültüre Etkisi

“Ben kimim? sorusu insanlık tarihinin ilk dönemlerinden beri düşünce alanında merkezi bir yeri işgal etmiştir. O kişinin kim olduğu ise maddi ve manevi birçok unsurla şekillenmekte, dinamik, çok boyutlu bir süreci içermektedir. Benlik ve kişiliğin oluşumu bulunulan toplumun şartlarından bağımsız değildir. Tarih, yer, zaman, toplum, çevre, gelenek ve kurallar, paylaşılan mekanlar kimliğin birer parçasını oluştururlar. Ben'in algıladığı öteki, etnik, dinsel farklılıklar ekonomik ve sınıfsal ayrımlar, aile, cinsiyet vb. etkenler kimliğin şekillenmesinde belirleyici bir role sahiptirler” (Takış, 2003, s. 6).

Kimlik, bireyin toplumsal ve bireysel olanak ve yetiler yardımıyla yaşamını, ihtiyaçlarını, davranışlarını kısaca tüm hayatını biçimlendiren bir anlam taşımaktadır. Kültürlerarası farklılıklar, karşılaşılan zorluklar, çeşitli koşullar kimliğin gelişimine katkı sağlar. Kimlik de aynı kültür gibi değişime ve gelişime açık olmalıdır.

Çeşitli kültürel etkilerin belirlediği birden fazla kimlikle yaşamak, göçmenlerin yaşam gerçeğidir. Bu durum sadece birinci kuşak göçmenler için geçerli değildir. Çünkü istisnasız hepsi de çalışma yaşında, yetişkin kişiler olarak Almanya'ya gelmişlerdir. Onlar çocukluk ve gençlik sosyalizasyonlarını gelmeden önce tamamlamışlardır. Çocukluk yaşantıları, okulları, kültürel nitelikleri, gençlik arkadaşları, iklimsel ve coğrafi özellikleri- bütün bu anılar ve vatan duyguları, birinci kuşak açısından, Türkiye ile bağlantılıdır. Böylesine çocukluk izlenimleri insanın hayatının sonuna kadar silinmediği gibi; düşünceyi, eylemi, davranışı ve duyguları etkiler. Çocukluk ve gençlik anıları ve onların sonucu eski vatanla olan derin duygusal bağ, birinci kuşak kimliğinin ayrılmaz bir parçasıdır (Keskin, 2011).

Gençler kimlik oluşturma sürecinde çeşitli zorluklarla karşılaşır. Çünkü içinde buldukları durum ile gerçeklik çoğu zaman uyuşmamaktadır. Aile, akrabalar, ait oldukları öz kültürlerine ait değerler vb. dışına çıkarak; sokak, okul, arkadaş çevresi,

kamu kurumları ve girilen yeni ortamlar içerisinde hayal kırıklıkları ve yabancılaşma yaşayabilmektedirler.

Kimlik, belirli bir zaman diliminde, yaşanan anlarda ve belirli bir mekânda, ara dünya, göçmenlik ya da azınlık konumu olarak nitelendirilen çok katmanlı, çok etmenli, kısacası çok kültürlü ortamda çok sayıda başka kimliklerle etkileşim içerisinde biçimlenir (Kula, 2012).

Gençler bir yandan evlerinde Türk televizyonları, gazeteleri ve sosyal medya aracılığıyla, din, müzik, dans, giyim-kuşam, eğlence, yeme-içme gibi kültürel ve ulusal değerler etkisinde kalırlarken bir yandan da rap, hiphop, grafiti, breakdance gibi farklı ve yeni kültürel eğilimler de göstermekte ve bu durum onların değer yargılarını ve kültürel bakış açılarını etkilemektedir.

“Şubat 2012’de istifa eden Almanya Cumhurbaşkanı Christian Wulf’un dile getirdiği “Artık İslam da Alman Kültürünün bir parçasıdır” söylemi, bu ülkede yaşayan Türkiye kökenlilerin kültürel varlığını tanımanın anlatımı olarak yorumlanmış ve son derece olumlu karşılanmıştır” (Kula, 2012, s. 15).

Çokkültürlü toplumlarda sosyal barışı sağlamak ve günlük yaşamın her alanında uyum içinde yaşamak için her kesimin bir arada yaşaması gerekmektedir. Ayrıştırılmış, bölünmüş toplumlarda ırkçılık, ayrımcılık ve kendini üstün görme gibi durumlarla mücadele etmek zorunda kalınabilir.

“Kültürlerin ve bireylerin bir arada yaşadığı şehirlerde bir arada yaşamayı hedefleyen ve sorunların çözümüne bütün bir toplumun eşit ve katılımcılığını hedefleyen projeler üretilerek katkı sağlanabilir. Çok kültürlü bir toplumda demokrasinin en temel taşlarından biri din ve ibadet özgürlüğüdür” (Çelik, 2010, s. 9).

Hem dilsel hem de kültürel farklılıklar bakımından iki ayrı dünyada yaşamak zorunda kalan çocuklar evde anadilini konuşup kendi kültürü içinde yetişirken, okulda ve sosyal yaşamda Alman kültürü ve dilinin etkisi altında kalmaktadır. İyi öğrenilememiş olan ikinci dil aynı zamanda sosyalleşmede de çocuğa zorluklar yaratmaktadır. Aynı Türk çocuklarının yaşadığı tüm bu sıkıntılar diğer azınlık topluluklar için de geçerlidir. Yaşanılan bu sıkıntılar, açmazlar ise bu çocukların kişilik gelişimine, okul başarılarına ve yeni topluma uyum sürecine yansımaktadır (Ültanır, Ültanır, Canbulat, & Uyanık, 2004).

Almanya'ya giden ilk göçmenler birinci kuşak, birinci kuşağın sonradan Türkiye'den gelen ya da Almanya'da doğan çocukları ise ikinci kuşak olarak adlandırılmış ve bu iki kuşak büyük oranda Türk kimliğini benimsemektedirler. Bir kimlik arayışında olan üçüncü kuşağın bir kesimi Türk kimliğini benimserken bir diğer kesimi de Türk kökenli Alman kimliğini benimsemektedirler.

Damanakis'e (1983) göre Almanya'da yetişen ve sosyalleşen göçmen çocukları dört farklı kimlik grubuna ayırabilir (Ültanır, Ültanır, Canbulat, & Uyanık, 2004).

- Kendi azınlık grubuna (Türk) yönelen kimlik
- Baskın kültüre (Alman) yönelen kimlik
- Değişken kimlik
- İki kültürlü kimlik

Birinci gruba dahil olan gençler, ağırlıklı olarak kendi kültürel toplumuna eğilimlidir ve sosyal çevreleri daha çok Türklerden oluşmaktadır. Alman kültürüne karşı olumsuz bir tavır sergilerken kendi kültürünü daha üstün görmekte ve kendi geleneksel değerlerine ve davranış kalıplarına daha sıkı bağlanmakta, bir koza içinde yaşamaktadır. Günlük yaşantısına devam edebilecek düzeyde Almanca bilgisine sahiptirler.

İkinci gruptaki gençler ise kendi özkültürlerini reddederler ve Alman kültürü içinde asimile olurlar. Baskın dili kullanmayı tercih ederken kendi ana dillerini zamanla kaybederler. Kendi toplumları tarafından çoğunlukla dışlanırlar. Doğup büyüdüleri çevrenin kültürel değerlerine yabancılaşarak, kökenlerini hor görüp zaman zaman aşağılayarak hal, hareket ve tutumlarıyla bir Alman gibi davranmaya çabalarlar.

Değişken kimlik grubuna dâhil olan gençler kendilerini ne Türk toplumuna ne de Alman toplumuna ait hissederler. Bu iki kültür arasında gelip giderler, iki toplum içinde en çok problemi bu gençler yaşar. Okul başarısızlıkları başta olmak üzere, bir meslek edinmemeleri, daha çok boşta gezmelerinden ötürü "risk grubu" olarak nitelendirilirler.

Dört farklı kimlik grubuna ayırabileceğimiz genç göçmenlerin en başarılı, hayatta ve her iki toplumla barışık olanları ise iki kimlikli ve iki dilli olarak nitelendirilenleridir. Yaşam standartları, okullarda ve yaptıkları mesleklerde başarıları Alman vatandaşlara eşdeğer düzeyde kabul edilebilir.

İki dile de çok iyi hâkim olan çocukların gelişimi ve kişiliği üzerinde olumlu etkiler de gözlemlenmiştir. İki dilli birey, iki dil ve iki kültürle sürekli bir etkileşim

içinde olduğundan, bir dizi bilişsel, duyuşsal ve sosyal beceriler kazanır. Bunlar onun hem anadili gelişimine hem de ikinci dil gelişimine olumlu katkı sağlar. İki dilliliğin zihinsel ve dilsel gelişimi olumlu yönde etkilediği hakkında pek çok çalışma bulunmaktadır. Tek dil bilen çocuklarla kıyaslandıklarında, yapılan çalışmalar sonucunda iki dilli çocukların dilsel yapıyı anlama becerilerinin tek dilli çocuklardan daha fazla gelişmiş olduğuna dikkat çekilmiştir (Yılmaz, 2014).

İki ve daha çok dil bilgisine sahip olan birey öncelikle anadiline hakim olacağı için aile bireyleri ile daha iyi ilişkiler kuracaktır. Ailesinin ve ait olduğu toplumun değerlerini kavrayabilen ve uyum sağlayabilen birey farklı bir toplumun değerlerini daha iyi anlayabilir. Böylece yeni toplumla iletişim becerisini geliştirip kolayca kabul görebilir. Çok yönlü düşünme ve sorgulama yetisi kazanır, geniş bir dünya görüşüne sahip olur.

II.2. Sosyalleşme ve Göçmenlerde Sosyalleşme Süreci

II.2.1. Sosyalleşme Kavramı

İnsanoğlu çok eski zamanlardan beri doğayla, hayatla mücadele edebilmek ve ayakta kalabilmek için toplu halde yaşamak zorunluluğunu hissetmiştir. Böylece kendini daha güçlü hissetmiş hem tabiatla mücadele etmiş hem de onun üzerinde büyük değişimlere neden olmuştur.

Bireyin içinde yaşadığı kültürel ve toplumsal yapının içinde geçirdiği sürece sosyalleşme denilebilir. Sosyalleşme süreci, toplum yapısının başlıca öğelerini temsil eden davranış kalıpları, bilgi, görgü ve hukuk kurallarını içerisinde barındıran ve bireyin varlığını oluşturan temel yapı taşlarını düzenleyen bir süreçtir.

Çocukların toplum içerisinde eğitilmiş ve kültürlü birer birey olarak yaşamlarını sürdürmeye başlayınca, toplum yaşantısında aktif olarak görev alıncaya kadar geçirdikleri sürece sosyalleşme denilebilir. Aynı zamanda sosyalleşme, ailede başlayarak daha sonra toplumun diğer sosyal gruplarının etkisiyle şekillenen kültürün kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlayan, bireyin o kültüre ait gelenek-göreneklerinin, adetlerinin, değer yargılarının, bilgi ve becerilerinin kazanılmasını kapsayan bir süreçtir.

Sosyalleşme, bir bireyin çocukluğundan itibaren ailede başlayıp toplumdaki sosyal ilişkilere dâhil olarak kazandığı tutum ve davranışlara verilen genel isimdir.

Bireyin içinde yaşadığı ve bir üyesi olduğu kültürü, düzeni, değerleri, kuralları vb. ve kendi kültürüyle ilişki içerisinde olan diğer kültürleri de tanınması ve benimsemesi olarak tanımlanabilir.

Bir öğrenme süreci olan sosyalleşme birey için bebeklik döneminden itibaren ilk ailede başlar. Daha sonra okul, toplum ve kitle iletişim araçlarının da etkisiyle şekillenir. Toplum içinde nasıl davranması gerektiğini ve nerede yer aldığını bu aşamada öğrenir. Bu bir döngüdür; çünkü öğrendikleri ile de ailesini ve çevresini sosyalleştirir.

En küçük sosyal birim olan aile, genetiksel özelliklerin oluşumunun yanı sıra sırabencilik ve kimlik oluşumunda, değerlerin aktarımında büyük önem taşımaktadır. Bireyin sosyalleşmesini sağlar ve onu toplumun kültürel ve sosyal yapısına hazırlar. Bireyin ne öğreneceği içinde yaşadığı toplumun kültürü tarafından belirlenir. Toplumun diğer üyeleriyle etkileşim halinde doğup büyüyen bireyin kimliği, duygu ve düşünceleri biçimlenir.

II.2.2. Göçmenlerde Sosyalleşme Süreci

Göç hareketleri insanları ve toplumları sosyo-kültürel ve psikolojik yönden oldukça etkilemektedir. Yer değiştirme sürecinde bireyler karmaşık ve hassas bir dönem geçirmektedir. Göçmenler; anadilinin işlevini kaybetmesi ve yabancılık, yalnızlık, boşluk, özlem, aşağılanma, suçluluk, köksüzlük, kırılmışlık ve önyargı gibi duyguları bir karmaşa halinde yaşamaktadır (Erol & Ersever, 2014). Yeni üyesi olunan toplumla sağlıklı ilişkiler kurabilen, sosyal bir çevre içine dahil olabilen ve o ülkenin dilini konuşabilen insanlar yaşanabilecek herhangi bir bunalım ihtimalini en aza indirger.

Gerçekleşen göç ile birlikte, göçmenler kendilerinden farklı biçimde düşünen ve yaşamını sürdüren insanların varlığından haberdar olmuşlardır. Artık göç ettikleri yerde birer yabancıdırlar. Dil, din, iklim, yaşam tarzı, kültür tamamen farklıdır. Bu nedenle kendilerini yalnız hissetmeleri kaçınılmazdır. Bu yalnızlık iç dünyalarına da yansır. Bir yere tam anlamıyla ait olamama hissi yaşarlar.

Bu ait olamama hissi sonucunda ortaya yalnızlık ve geride bırakılanlara özlem duygusu ortaya çıkar. Farkında olmasa da içinde hep daha önceki hayatına, yaşadıklarına ve geride bıraktıklarına özlem vardır. Tam anlamıyla bu duygulardan kurtulamayacağı için de yeni topluma ve kültüre önyargıyla yaklaşır. Sürekli yeni

durum ve davranışlarla karşılaştıkça her şeyden kuşku duymaya başlar. Bu kuşku durumu sonucunda bocalar ve şiddeti arttıkça çevresine güven duygusunu yitirir. Birey böylece bir kısır döngü içine düşer.

Göç eden birey kendi kişiliği ile yeni ülkedeki kişiliği arasında kalır. İki farklı kültür, farklı bir dil, farklı din, yeni ve zorlu çalışma hayatı, yeni toplum kuralları sarmalında zaman zaman kendini yetersiz ve yeteneksiz hissedebilir.

Göçmen hayatı boyunca alıştığı değer verdiği birçok şeyin yeni toplumda anlamsız olduğunu ve değersizleştiğini fark eder. Zamanla yeni topluma alışıp kabul görebilmek amacıyla eski toplumun değer yargılarını aşağılamaya baslar. Böyle bir durumda ise iki kültür arasında sıkışıp kalır.

Ailenin kültürel kalıpları ve göç edilen yerin kültürü arasındaki fark çocuğun farklı davranış kalıpları ile karşı karşıya kalmasına ve bir davranış çatışmasına nedenlerden olan göç, yeni ikamet mahallinde arkadaş edinme güçlükleri, sağlam ilişkiler kuramama, konuşma dili açısından çevreye alışma gibi zorluklar çeken çocuğu suça iten nedenler olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Yabancı ülkede doğan gençler bir yandan ait oldukları kültürü öğrendikleri aile ortamının öte yandan da buldukları ülkenin kültürünü öğrendikleri okul ve arkadaş ortamlarının etkisi altında kalmakta, bunlara ilaveten buldukları ülkeden bağımsız olan bir küresel kültürle de karşılaşmaktadırlar. Ortaya yeni bir kültür sentezi çıkmakta ve çıkan bu sonuç giderek göçmen kimliğinin temsilcisi durumuna gelmektedir (Şenel, 2015).

Gençler çevresinin ona değerli olduğunu hissettirmesini ister. Yeni üyesi olunan toplum tarafından kabul görmeyi ve ait olduğu Türk kültürünün de değerli bulunmasını ve tanınmasını arzular.

Her birey kendisini bir sosyal grubun parçası olarak görmek, o grup tarafından kabul ve değer görmek ister. Diğer bireylerle iletişim kurabileceği, kendini oraya ait hissedebileceği, sosyalleşebileceği, ortak paylaşımlarda bulunabileceği, bir şeyi beraber başarmanın tadını hatta kimi zaman başaramamanın üzüntüsünü birlikte yaşayabileceği sosyal bir ortama ihtiyaç duyar.

Bugün Almanya’da yaşayan Türk vatandaşları dört kuşak şeklinde sıralanabilir. Almanya’ya ilk gelen birinci kuşağın oldukça büyük bir kısmını, 1960’lı yıllarda başlayan işçi göçü ile Türkiye’deki işsizlik sorununa bağlı olarak çalışmak ve daha iyi bir gelecek aramak amacıyla şehrini, köyünü terk ederek gelenler oluşturmaktadır. Göç edilen toplumla iletişim kurabilecek dil becerilerinden yoksun olan ilk kuşak göçmenler, Alman toplumuyla pek iç içe olmayıp kendi kültürel ortamı içerisinde kalarak dışarıya kapalı bir hayatı tercih ettiler ve her zaman geri dönüşün hayaliyle yaşayarak kendilerini toplumun geri kalan kısmından ayıştırdılar. Bu gruptaki insanlar çalışıp para biriktirip geri dönmeyi ya da Türkiye’de arsa, ev almayı ya da iş kurmayı amaçladıklarından para biriktirmeyi hedeflemiş, hiçbir toplumsal faaliyete katılmamış ve yaşam standartları düşük yaşamışlardır. Temizlik, fabrika, maden ve inşaat işlerinde çalışmışlardır.

İkinci kuşak Türkler olarak tanımlanan grup Almanya’ya ilk gelenlerin çocuklarından ve orada doğanlardan oluşturmaktadır. İkinci kuşağın Almanya’ya gelişleri 1970’li yılların sonları ile 1980’li yılların ilk yarısında yoğunluk göstermektedir. Bu kuşağın çoğunluğu Türkiye’den ilk ve ortaöğretimini tamamlamış ya da yarım bırakıp gelmiştir. Almanya’ya göç ettiklerinde ise orada eğitim alma fırsatını bulamamışlardır. Bu sebeple de vasıfsız işçi olarak kabul edilmişlerdir. Ancak küçük yaşta göç edenler ve Almanya’da doğanlar hemen mesleki hem de temel eğitim alıp vasıflı işçi konumunda çalışma fırsatını yakalamışlardır. İçlerinde her türlü zorluğa rağmen iyi bir meslek sahibi olabilenler de vardır. Günümüzdeki gençlerin ve çocukların ebeveynleri olan ikinci kuşak yarım kalan eğitimlerini burada tamamlamalarına ya da tamamen burada eğitim almalarına rağmen yeni ülkenin dilini, okuma, yazma, konuşma ve anlama bakımından yeterli düzeye getirememişlerdir.

Bu kuşaktakiler Alman toplumuyla daha fazla bütünleştikleri ve sosyal hayat içinde ortak paylaşımlarda buldukları için Almancayı I.kuşaktaki Türklere göre daha iyi bilmektedirler. II. kuşak Türkler için farklı kültürler arasında sıkışmış topluluklar için söylenen “kayıp kuşak” ifadesi kullanılmıştır.

“Üçüncü nesil Türkleri ise, birinci neslin torunları oluşturmaktadır. Hemen hemen her kesimden insan, üzerinde en çok durulması gereken neslin üçüncü kuşak Türkler olduğu konusunda fikir birliği içerisindeyler... Üçüncü kuşağın ekseriyetini Almanya’da doğmuş büyümüş ve yaşamlarını bu ülkede devam ettireceklerikesin olarak

bilinen çocuklar teşkil etmektedir” (Arslan D. , 2006). Üçüncü kuşak, ailelerinininkine benzer bir süreç geçirmişlerse de daha karmaşık bir durumla karşı karşıyadırlar. Tam anlamıyla öğrenilemeyen, yarım yamalak bir anadil ve tam hâkim olunmayan yaşanan ülkenin dili, hakkında çok şey bilinmeyen Türk ve Alman kültürü, yaşanan sosyalleşme süreçleri bu kuşağın bir kimlik arayışına yönelmesine ve iki kültür arasında sıkışıp kalmasına neden olmuştur. Eğitim seviyesi en yüksek olan kuşak olarak tanımlanmasının yanında kendi kültürlerine tam anlamıyla sahip çıkamayıp asimile olma eğilimi göstermektedirler. İkinci ve üçüncü kuşağın genel olarak eğitim düzeyi yüksek olsa da bu kuşaklar içinde de Almanya’nın eğitim düzeyine adapte olamamış alt gruplar da bulunmaktadır.

Günümüze gelindiğinde artık üçüncü kuşağın çocukları olan dördüncü kuşaktan da bahsetmek gerekmektedir. Dördüncü kuşak anaokullarında eğitim çağına gelmiş ve diğer üç kuşaktan tamamen farklı kültürel özellikler taşımaktadır.

Üçüncü kuşak gençlerin ve dördüncü kuşak küçük çocukların karışık bir dil kullandıkları gözlemlenmiştir. Her iki dile de hakim olmaları nedeniyle iki dili birleştirmeleri, dış etkenlere bağlı olarak iki dile de eş düzeyde hakim olan kişinin konuşulan konu, ortam ve kişiye göre bir dilden diğerine geçmesi ve son olarak dil kullanımını sırasında bazı eksikliklerin ortaya çıktığını görerek diğer dile hakimiyeti ile bu eksikliği gidermesidir. Düzenek değiştirme olarak tabir edilen bu durum Türkçe konuşmakta zorlanan bireyin tıkanıp yerde Almanca’ya geçmesi olarak kendini gösterir (Adıgüzel, 2011).

Kendi kültürlerinden çok farklı ortamlarda uzun süre yaşamak zorunda kalan kişiler yeni bir kimlik arayışı içerisine girerek kim olduklarını, nereye ait olduklarını sorgularlar. Kimlik ve aidiyet sorunu yaşayan insanlar ya göç edilen yeni çevreyi benimserler ya da tamamen reddederler. Daha çok ikinci ve üçüncü nesilde ortaya çıkan bu kimlik arayışını, aidiyet sorununu ve karmaşayı en fazla gençler yaşamaktadır.

Almanya’daki Türk toplumu arasındaki örgütlenmeler, göçmenlerin buldukları topluma uyumları açısından oldukça önemlidir. Bu derneklerin büyük bir kısmı zamanla Türkiye’deki siyasi görüşlerin Almanya’daki temsilcileri konumuna gelmiştir. Almanya’daki Türkler arasındaki toplanma, dernekleşme eğilimleri ilk olarak kültürel ve dini ihtiyaçların yerine getirilmesinde, farklı bir kültürün içinde yaşamaktan

doğan sıkıntılarının daha kolay üstesinden gelme çabasıyla başlamıştır (Heckman & Unbehaun, 1999).

İlk gidenlerin planlarında başlangıçta uzun vadeli bir kalış bulunmadığından, yaşadıkları yeni hayatlarını düzenleyici, Almanya'daki durumlarını iyileştirmeye yardım amaçlı derneklerin yerine, orada kalacakları bu geçici dönem içerisinde bayramlar gibi sosyal, ibadet etmek gibi dini konuları düzenlemek için bir araya gelmek daha fazla ilgi görmüştür.

Göçmen yabancı olduğu bu yeni çevrede ya kendi kültürünü, alışkanlıklarını sürdürebileceği, kendi vatandaşlarıyla beraber kapalı bir yaşam ortamı oluşturup içine kapanır; ya yeni üyesi olduğu tamamen yabancı kültürün davranış kalıplarını benimser tamamen uyum sağlar; ya da aynı kültürün üyesi olan diğer göçmenlerle birlikte yeni karşılaştıkları bu kültürle kendi kültürünü harmanlayarak yeni davranışlar ve kültürel deneyimler oluşturur.

Kendi aralarındaki iletişim ağlarını kuvvetlendirmek için çok çeşitli Türk dernekleri kurulmaya başlamıştır. 1960'ların ilk yarısında başlayan bu oluşum, zaman içinde gelişmiş, derneklerin sayıları arttığı gibi, ideolojik kimliklere de bürünmeye başlamışlardır (Heckman & Unbehaun, 1999).

"1 Ocak 1991'de yürürlüğe giren Yabancılar Yasası (*Auslaendersgesetz*) ile birlikte genç kuşağın vatandaşlığa geçişi konusunda ilk kez 'sosyalleşme ölçütü' kıstas olarak belirlenmiştir." Günümüzde, vatandaşlığa geçme, Almanya'ya göç ve 'oturma alma' konularındaki son yasal düzenlemeler, ülkedeki Türkiye kökenli göçmen dernekleri tarafından gittikçe zorlaştırıcı, ekonomik ve sosyal açıdan göçmenleri tekinsizleştirici olarak yorumlanmakta ve kaygı ile karşılanmaktadır. Göç akışının hala devam ettiği de göz önünde bulundurulursa, yeni koşullarda, bir yandan yerleşikleşmenin ve aidiyet bağı kurmanın duygusal yeterliği kaçınılmaz olarak olgunlaşadururken, diğer yandan da yaşanan tedirginlik ve tekinsizlik duygularıyla birlikte, hissel kırılmalar yaşanmaktadır (Depeli, 2009).

"Türklerin Türkiye'deki yaşam tarzlarını da Almanya'da sürdürmek istemeleri, onları sosyal ve psikolojik bakımdan çok zor durumlara sokmaktadır. Çünkü gerek çalıştıkları işlerin sosyal prestijinin düşük olması ve de gerekse geleneksel yaşam tarzlarının Almanya'da göze batması nedeniyle Türkler Almanlar tarafından

dışlanmaktadırlar. Yine, Türklerin eğitim düzeylerinin düşük olması ve geleneksel yaşam tarzlarına sıkı bağlılıkları, onların Alman toplumuna uyumunu da güçleştirmektedir” (Demirbaş, 1990, s. 21).

II.2.1.1. Sosyalleşme Aracı Olarak Halk Oyunları

Folklorun meydana gelişinde eski Türk dininin, geleneklerinin ve İslamiyet'in etkisi yanında kültürlerin ve coğrafi yapının, iklim ve bitki örtüsünün etkisi de vardır. Özellikle Türk kültüründe sıklıkla görülen su, toprak ve dağ kültleri, ateş ve hava kültü gibi kültler ile kurt, kartal, güvercin vb. hayvan kültleri folklorun meydana gelişinde önemli yer tutar. Yine ayin ve törenler oyunların ilk ortaya çıktığı yerler olarak görülmektedir. Şaman törenleri, mevsimlik bayramlar yanında doğum, sünnet, nişan, düğün gibi törenler, askere, gurbete uğurlamalar ve karşılamalar, şenlikler, dini ve milli bayramlar, kurtuluş günleri, yaşlılar arası eğlenceler, sevinçli, hüzünlü ve gergin anlar, yaylaya çıkış ve yayladan dönüşler binlerce yıllık kültür, yaşanılan bölgelerde belli bir süreç içinde meydana gelen mahalli tavırlarla şekillenerek günümüze kadar gelmiştir. Folklor, her toplumda kültür aktarımında sürekliliği sağlayan bir unsurdur. Halk oyunları da folklorun bir parçası olarak bu aktarımda oldukça önemli bir yere sahiptir.

İlk insanlar için dans, birbirleriyle anlaşmakta ve doğaya uyum sağlamakta çektikleri zorluğa buldukları çözüm olarak görülmüştür. Ayin ve büyüler gibi ritüellerde gündelik yaşamın, doğa olaylarının, ruhsal-dinsel olayların gerçek olandan soyutlanarak hareket ve ritimle anlatılması sonucu doğduğu düşünülmektedir. Halk danslarının oluşumu ise insan-insan ilişkileri ve insan-doğa ilişkileri olarak iki açıdan ele alınabilir.

“İnsan-insan ilişkileri açısından bakıldığında halk danslarının aşk, sevgi, kıskançlık, özgürlük, evlilik, kavga, askere uğurlama, karşılama, yiğitlik, din, savaş gibi insanların birbirleriyle olan ilişkilerindeki düzenli-düzensiz olayların konu alınmasıyla oluştuğu gözlenebilir. İnsan-doğa ilişkileri açısından ise üretim biçimi, buna bağlı olarak doğal ve teknik iş bölümü, toplu çalışma, tüketim, korunmak ve yaşamını sürdürmek için kullanılan barınak, konut, çeşitli araç-gereç, giyim-kuşam, ticaret gibi gelenekselleşmiş olgular da halk danslarının biçimlenmesine katkıda bulunur” (Koçkar, 1998).

Müzik, ritim, ses ve hareketlerle bize toplumu, onun sosyal ruhunu ifade edebilen bir kültür varlığı olan halk oyunları, ait olduğu toplumun bağlarını güçlendirerek pekiştirmektedir. Hem oynayanlar hem de seyredenler üzerinde ulusal ve estetik heyecanlar yaratarak, ruhsal, bedensel ve estetik ihtiyaçları karşılamaktadır.

Halk dansları kadar müzik, edebiyat, giyim-kuşam, yiyecek, içecek ve düğün-dernek gibi tüm gelenek ve görenekleri etrafında sarıp toplayan başka bir sanat türü yoktur. Bugün bile halk danslarının bulunduğu her yerde tüm gelenek ve görenekleriyle toplumun kendisi bulunmaktadır (Baykurt, 1995).

Halk oyunları dil gibi birleştirici ve bütünleştiricidir. Bireyin bir toplum içinde geliştiği düşünülecek olursa, dansın temel unsurunu teşkil eden ölçü ve figürlerin, bireyin içinde doğup büyüdüğü toplumu her anlamda yansıttığı görülmektedir.

Halk kendisini, yaşamını ve davranışlarını şekillendiren o kültürün izlerini en güzel halk oyunları ile dışarıya yansıtır. Halk oyunlarının içinde yaşamın izleri vardır.

“Halk oyunları; Duyguları açığa vuran olgu, olaydır. Olay olgusunun toplumlar üzerindeki yarattığı duygu, sevinç, keder, hüznün, coşku ve bu duyguların ifadesi sanatları doğurmuştur. İşte insanın insanla, insanın toplumla ve insanın tabiatla olan ilişkilerinin ve düalitesindeki dengenin bozulması sonucu, ortaya çıkan bir olayın doğurduğu kolektif duygu, bir yandan anonim ve ortak hareketleri yaratırken, diğer yandan da ortak terennümler yoluyla evrensel seslerden milli ve kolektif müziği meydana getirir ki, sözü edilen bu müzik ve hareketler eşleşerek halk oyunlarını doğurur” (Öngel, 1992).

Halk oyunları kendi yöresel ortamında seyirlik bir oyun olarak sahnelenmekte, seyredilmekte ve kuşaktan kuşağa öğrenilip aktarılmaktadır. Bir kültür mirası olarak halk oyunları, zamanla bu ortamdan çıkarak modern ve profesyonel sahnelere taşınmış bir sahne sanatı statüsünde değerlendirilmeye başlanmıştır.

İlkel toplumlar neden olduğunu algılayamadıkları, korktukları olguları mistik güçlerle, bir ya da birden fazla yaratıcı ile açıklama, anlamlandırma yoluna gitmişlerdir. Zamanla yerleşik hayata geçilmiş ve toplum bilinci gelişmeye başlamıştır. Aile yapısı, akrabalık olgusu oluşmuş, gelenek-görenekler, davranış kalıpları, sosyal ve toplumsal alışkanlıklar şekillenmiştir. İlk örgütlenmeler başlamış, roller ve görevler oluşmuştur.

Günümüze gelindiğinde, danslar ilkel dönemdeki büyü, dinsel törenler ve bu geleneksel işlemler içerisindeki yerini artık ortak iş yapmanın zevkli olması, birbirinden güç kazanma, iş bölümünün sağlanması, dayanışma ve bütün değerleriyle birbirini anlama gibi nedenlere bırakmıştır. Halk dansları dinsel kökenli törenler olmaktan çıkıp toplu coşkuyu simgelemeye başlamıştır (Su, 2000).

Duyguların bedensel ifadesi olan dans; insanın yaratıcı düşünme gücünün, beden üzerinde motifleşerek sunulmasıdır. Dans, insanın zihinsel tasarımlarının beden ve zihin koordinasyonu içerisinde müzik ile uyumlu olarak harekete dönüştürülmesidir (Alp, 2010).

“Dans bireylerin kendi hareketleriyle, kendine özgü hareketlerle kişisel, ama içinde yaşayıp geliştiği toplumun gelenek ve görenekleriyle toplumsal ve ulusal, bütün sanatsal ve kültürel yaratmaların başlangıcında ve merkezinde olduğu için de evrensel olan tek sanat türüdür. İşte hem kişisel, hem ulusal, hem de aynı zamanda evrensel bir nitelik taşıyan halk dansları sanatlar içinde, zaman içinde başlangıçtaki, doğuştaki dinsel niteliğinden uzaklaşarak estetik ve laik bir anlatım aracı olan kendine özgü bir sanat türüdür” (Tanyol, 1961, s. 2489).

Kitle kültürü özellikleri taşıyan bireyin yaşamının her anında her alanında önceden belirlenmişlik vardır. Yaşamın önceden belirlenmişliği, bireyin var olanın ötesinde derinlemesine düşünmesini engeller. Var olanı bilinç düzeyinde algılamak yerine, olayları, dış gerçekliği neden-sonuç ilişkisi içinde bütünleştirmez, sorgulamadan verileni olduğu gibi benimser. Günümüz bireyi için yaşanan an önem kazanır. Kendisine sunulan iletilerin asıl amacının farkına varmaz. Aslında kendi öz kültürünü yansıtan halk oyunlarını da bu düzeyde algıladığından kendi değerlerinden uzaklaşır (Su, 2000).

Halk oyunları çağlar boyunca biçim ve öz olarak insanlar arasında güçlü bir etkileşim unsuru olma özelliği ile toplumların yaşamında derinliğine yer etmiştir.

Halk, özde dinamik bir yapıya sahiptir. Duyuş, düşünüş ve ortaya koyduğu kültür ürünleri yönünden bu dinamizmi, halkın hemen her alandaki uğraşlarında görmek olasıdır. Tarih boyunca halk oyunlarının, insanın düşünce ve eylemleri içinde, dinamik karakterli ve sürekliliği olan bir olgu olduğu göz ardı edilemez (Aydın, 1982).

Kır toplumunun yarattığı sonucu ortaya çıkan halk oyunlarının hareket zenginliğine ve anlatmak istediği mesaja etki eden etkenlerin başında; inanç-iklim-doğal ve doğal olmayan olaylar-meslek-yaşam savaşı-insanlar arası ilişkiler gelmektedir. Bu olaylar ve sonuçları söz, müzik, tavır ve hareket bütünlüğü içinde anlatılmaktadır.

Kırsal kesim toplumunda halk oyunlarının yaşamla olan ilişkisine bağlı doğuş nedenleri arasında insanın yaşama bağlılığını ve günlük çalışma süreci içindeki verimini arttırma inancını; ses, ritim ve devinimlerle desteklediği görülmektedir. Zorlukların üstesinden ancak böyle gelinebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle halk oyunlarının bazılarının doğuşunda kişisel ya da topluca iş verimi ve dayanışma yatmaktadır. Bazı oyunlar ise, inançları gereği, büyüsel amaçla bağlandıkları hayvanları, bitkileri, nesnelere ya da doğa olaylarını bireysel olarak öykünmeleri sonucu ortaya çıkmıştır. Halk oyunlarının birçoğu, insanoğlunun doğayı kendi denetimine alma çabası ve önleyemedikleri olayların istemleri doğrultusunda oluşmasını sağlamak amacıyla, yaptıkları büyüsel törenlerinin kutsal devinimleri sonucu ortaya çıkmıştır. Toplum ilişkileri ve kişilerin bağlılık, sevi ve nefret yargılarına dayalı öykünmelerinin gelenekler içinde törenlerde tekrar edilmesi sonucu oluştuğu söylenebilir (Aydın, 1982).

Kültürel kimliklerin içinde en belirgin olanlarından birinin halk oyunları olduğu kuşkusuzdur. Çünkü fertlerin duygu ve düşüncelerinin dışa yansımadaki en güzel ifade şeklinin olduğunu düşünülmektedir.

Her oyunun oluşumunda bir süreklilik, bir motorsal döngü vardır. Oyunu oluşturan motif, hareket gibi öğelerin birbirleriyle olan ilişkisi belirli bir süreç içerisinde gerçekleşir. Müzik, oyunun düşünsel boyutu, töre ve törenler bir oyunun oluşumunu etkileyen başlıca faktörlerdir. Bir oyunun ifade ettiklerini anlayabilmek için o oyunun oluşumunda etkisi olan çevresel, tarihsel, sosyal, kültürel ve ekonomik nedenleri de incelemek gerekmektedir (Sümbül, 1997).

“Kültür” bir halkın düşünsel ve sanatsal (sanat, bilim, din vb.) ifade biçimlerinin toplamı, gündelik yaşamın içindeki düşünsel ve duygusal gelişim ve yaşam tarzı anlamına da gelir” (Wahrig 1975) (Kula, 2012, s. 43).

İnsanoğlu kültürü kalıtım yoluyla edinmez. Doğanın direkt hazır sunduğu olgulardan biri değildir. Aksine insanların, doğanın da ortaklığıyla, birbirleriyle

oluşturdukları maddi-manevi her şeydir. Kültür içerik bakımından zengin ve çeşitlidir. Sanat, eğitim ve estetikle iç içe olmasının yanı sıra büyük bir yaratıcılık örneğidir. Kuşaktan kuşağa aktarılarak yaşatılırken belirli bir oranda değişime açıktır ve diğer kültürlerle etkileşime girer, zamanla kendisini yeniler.

Doğuştan başlayarak edinilen kültürün ışığı altında diğer insanların davranışlarını yorumlayan birey, ona göre bir davranış şekli tutturur. Böylece, bulunduğu kültürün bir parçası olur. Her kültür, varlığını sürdürebilmek için, bireyleri kendi ortamına uyabilecek bir biçimde yaşama hazırlar. Söz konusu uyum, yavaş yavaş gerçekleşir ve ömür boyu sürer. Bireyin, yaşadığı kültürdeki özellikleri kazanmasına ve ait olduğu kültüre uyum sağlamasına kültürlenme denir. Aynı süreç, toplum ya da kültür açısından düşünüldüğünde, yani bireye, bulunduğu kültürün aktarılması söz konusu olduğunda, kültürleme ile karşı karşıya kalınır. Kültürlenme, kültürleme sürecinin edilgen biçimidir_(Balaman, 1981).

“Kültür, insanın dünyaya, topluma ve geldiği toplumun mirasına karşı kendisini var etmesine izin veren her şeydir. Kültür, insanın olanaklar çerçevesinde yaşamını değiştirebilmek için, içinde bulunduğu durumu daha iyi kavramasını sağlayan her şeydir (Avrupa Konseyi, alıntılanan Bircher 1980, s.94)” (Kula, 2012, s. 45).

Her kültür gelişip kendini yenileyebilmek ve devamlılığını sürdürebilmek için başka kültürlerle ihtiyaç duyar. Karşılıklı ilişkilerden uzak ve kendi içine kapanık kültürler zamanla yok olmaya mahkûmdur. Alman kültürüyle kendi öz kültürleri arasında kalan göçmenler yabancı kültür öğelerini de gün geçtikçe yaşamlarına katmayı öğrenmiş ve kültürel gelişim göstermişlerdir.

Öğrenilmiş davranışların ve sonuçlarının meydana getirdiği bir bileşim olan kültür, onu bir araya getiren öğeler, o kültürün bireyler tarafından paylaşılır ve diğer kuşaklara aktarılır. Halk oyunları da bir kültürün yaşatılması ve kuşaktan kuşağa aktarılabilmesi için en önemli araçtır. Zaman içinde çağın gerekliliğine ayak uydurup farklı bakış açılarıyla sunulsa da özünde hem oyun hem müzik hem de giyim-kuşamla bağlı olduğu kültürün başlıca aynasıdır.

II.2.1.2. Halk Oyunlarının Birey Üzerindeki Etkileri

Halk oyunları çalışmaları bedensel gelişimin yanı sıra kişide ruhsal ve düşünsel olarak da cesaret ve kendine güveni artırır. Daha çok öğrenme ve başarılı olma arzusu aşılır. Birlik beraberlik olgusunun ön planda olduğu bu çalışmalarla birlikte bencillikten kurtulma ve işbirliği bilincinin kuvvetlendiği, sorumluluk duygusunun geliştiği gözlemlenebilir.

Sosyal bir aktivite olarak yapılan dans çalışmaları toplumsal bağların kuvvetlenmesinde kişinin kendi çevresi ve içinde yaşadığı toplumun yaşam tarzına uyum göstermesi ve toplum bireyleriyle sağlıklı bir iletişim içinde olmasına yardım eder. Bu çalışmalar, ayrıca, kişinin kendi toplum ve kültür değerlerini tanımasına, bunlara bağlı kalıp yabancılaşmaya (asimilasyona) uğramamasına ve böylece kültürel, toplumsal ve sosyal bağların kuvvetlenmesine paha biçilmez fayda sağlamaktadır (Aktaş, 2005).

Halk oyunları çalışmalarının bireyin bedensel gelişimine en büyük katkılarından biri baş, gövde, kollar ve bacaklar arasında koordinasyonun gelişmesidir. Birey günlük yaşamda kullanmadığı bazı hareketleri kontrol edebilmeyi, kol ve bacak koordinasyonunu sağlayabilmeyi öğrenir. Düzenli tekrar edilen hareketlerle kaslarda dayanıklılık artar. Kaslarla gelişme gözlemlenir, dayanıklılık, çabukluk artar. Solunum, dolaşım, sinir sistemleri üzerinde olumlu yönde gelişim görülür.

Bedensel ve ruhsal birlikteliğin bir arada olduğu gözlemlenebilir. Yetenek, hız ve çeviklik gelişmiştir. Kas grupları arasında işbirliği sağlanmıştır. Ritmik hareketler aracılığıyla koordinasyon gelişir. Bu koordinasyon sonucu halk oyuncularında beceri, çeviklik, denge, uyum ve sürat sağlanır. Böylece hareketlerdeki süratle uyumun temposuna uyum güçlendirilir (Şenol, 1997).

Halk oyunları çalışmaları sırasında değişik antrenman sistemleri uygulanmaktadır. Halk oyunları çalışmalarına katılan bireylerin, kasları besleyen kılcal damarlarında daha çok kan dolaşımı olduğu için oksijen ihtiyacının da daha rahat karşılandığı görülmektedir. Kasların anatomik ve fizyolojik özelliklerinde gelişme, kuvvetlenme, sürat, dayanıklılık, hareketlilik özelliklerinde artışın yanı sıra sinir sistemi, dolaşım sistemi, solunum sistemi gibi farklı sistemlerin uzun süre yorulmadan çalışmaya dayanma yeteneklerinde gelişme-yenilenme görülmektedir.

Hareketli oyunlar sırasında bireyin çeşitli kasları kasılma ve uzamalarla çalışma halindedir. Kalp atışı, kan dolaşımı hızı ve solunum normalin üzerine çıkarken kana daha çok oksijen geçer. Kan dolaşımının normalden hızlı olması dokulara daha çok besin taşınmasına yardımcı olur, oyun sırasında tekrarlarla kaslar hareketleri ezberlemiş olur (Bişgin, 2001).

İnsanoğlu doğduğu andan itibaren ritimle i içedir. Kalp ritminden alınan her nefesin belirli aralıklarla devam etmesine kadar her Şey evrende düzenli ve belirli bir biçimde sürer gider. Bu ritmik döngü sayesinde evrende en küçük varlığa kadar yaşam devam eder. Doğadaki her canlının, yaŐamsal faaliyetinin gerçekleşmesi kendine özgü döngüsel bir ritim içinde tekrarlanır. Günlük yaŐamımızda hatta tüm yaŐantımız boyunca farkında olmasak da bir ritim içerisinde yaŐarız.

“Müzikteki ritim ve ezgi doğayla bire bir örtüŐen güçlü duyguları bize verir; tutarlılık, güven, denge, estetik, uyum” (Alp, 2010, s. 24). Müzik ve ritim halk oyunlarının temelini oluşturur.

Her ocuğun içinde hissettiği ve Őekillendirilirse çok başarılı yönlere çekilebilecek bir ritim vardır. Bu ritmin fark edilmesi, düzenlenmesi ve eğitilmesi gerekmektedir.

Say (1985) müzik yeteneğini, müziğin etkilerini yaşayarak müzikal ifadeleri biçimsel ve estetik yapı yönünden algılayıp değerlendirme becerisi olarak açıklamıŐtır. Ritim yeteneği de burada ifade edilen becerinin önemli bir parçasıdır (Alp, 2010).

Oyunlar bedensel olması bakımından iyi bir bedensel koordinasyon gelişimi sağlar. Hareketlerin sürekli tekrarlanması nedeniyle, vücut değişik hareketler yapabilme özgürlüğü kazanır. Dans alıŐmaları sayesinde kaslar gelişip güçlenip, kondisyon, dayanıklılık ve enerji kazanırken kendi hücrelerini de yenilemektedir. Bu nedenle halk oyunları çalışmalarının eklemesel ve kas sisteminin gelişmesi bakımından oldukça önemi vardır. Bütün bunların yanı sıra bu çalışmalar insan vücudunun dolaşım ve solunum sistemine sağladığı faydalar da göz ardı edilemeyecek kadar fazladır. İnsan vücudu gerekli oksijeni kazanıp rahat bir solunum sistemi geliŐtirmektedir (Aktaş, 2005).

Halk oyunları bireyin fiziksel ve zihinsel yönden gelişmesinde önemli bir etkinliktir. Sporun birçok dalından daha ağır ve zor bedensel aktiviteler içermektedir. Bireyin hareket, solunum, dolaşım ve sinir sistemi gibi temel olguların gelişiminde etkili bir araçtır. Belli ölçülerde genel koordinasyon sağlayıp, oyuncuda koordine ve denge geliŐtirici olmaktadır. Dayanıklılık, beceri ve çeviklik kazandırarak, anlatım gücünü de arttırmaktadır. Kuvvet, sürat, çabukluk, esneklik, koordinasyon ve denge gibi vücudumuzun motorsal özelliklerinin gelişmesinde de önemli bir alandır (Aydın, 2002).

Sporun toplumsal ve bireysel düzeyde dengeleyici rolü halk oyunlarında da göze çarpmaktadır. Halk oyunları insan-doğa ve insan-insan ilişkilerindeki sembolik ifadelerin ritmik hareketlerle yansımasıdır.

III. BÖLÜM

MÜNİH ALEVİ TOPLUMU (MAT)'NDA SOSYAL ve KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR

Göçmenler gittikleri ülkelerde kendi kültür, din, dil ve kimlik farklılıklarıyla kurumsallaşma çalışmalarına başlamışlar ve bu doğrultuda 1970'li yıllardan itibaren Türk derneklerinin sayısında hızlı bir artış meydana gelmiştir. Yeni topluma uyumun yanında eski kimliklerini ve sahip oldukları değerleri yaşatma ve yayma amacı en etkili güç olmuştur. Başlangıçta boş zamanlarda buluşma amaçlı kullanılan bu merkezler, zamanla din öğretilerinin yapıldığı, kültürün korunmasına yönelik faaliyetlerde bulunulan ve yeni topluma adaptasyon sağlamak için üyelerine yardımcı olacak eğitimler, seminerler düzenleyen yerler olmaya başlamıştır.

Hiç bilmedikleri, anlamadıkları, konuşamadıkları bir dile karşı karşıya kalanların çalışma hayatında iyi yerlerde olmaları beklenemezdi. Tanımadıkları, yabancı bir çevrede yardımlaşmak ve dayanışmak ihtiyacıyla, işyerlerinde olduğu gibi, yurtlardaki yaşamlarında ve boş zamanlarında bir arada bulunmaktan başka çareleri yoktu. Aile birleşimlerinden sonra şehirlerin bazı kenar mahallelerinde bulunan, banyosuz ve ortak tuvaletli, basit ve geçici eşyalarla düzenlenmiş, hurdaya çıkmış yapılarda bir yaşam başlamıştır. Bu şekilde bu eski mahalleler Türk Getto'larına dönüşmüştür. Yerli halka ilişkiler geliştirilememiş sosyal izolasyon pekişmiştir (Turan, 1991).

Dilleri başta olmak üzere yabancı oldukları Alman toplumu ve değerlerinden, sosyal yaşantısından dışlandıklarını düşünen özellikle birinci kuşak, kendilerini Türk derneklerinin tanıdık, sıcak ve memleket kokan ortamına atmakta ve yabancı oldukları toplumdaki uzaklaşarak buraya sığınmaktadırlar. Birinci kuşak Türkler zamanlarını, çoğu bir cami derneğinin lokali durumundaki yerlerde sohbet ederek, çay, kahve içerek ve Türkiye özlemini, anılarını ve hayallerini konuşarak geçirmektedir (Adıgüzel, 2011).

Almanya'ya gelen birinci kuşak göçmenler beraberlerinde siyasi görüşlerini de getirmiş, bu doğrultuda yapılanma çalışmalarına gidip Türkiye'deki siyasi ve dini örgütlerin bir uzantısı olan vakıflar, sivil toplum örgütleri ve dernekler kurmuşlardır.

Başlangıçta haftasonları toplanma yeri ve ibadet merkezi olarak kullanılan bu yerlerde anavatandaki bakış açılarını koruyarak çözüme yoluna gitmişlerdir.

Alevilerin de buna benzer işlevleri olan cem evleri ve kültür merkezleri vardır. Bu merkezlerde sportif ve kültürel faaliyetler düzenlenmektedir ve dernekler insanların dışarı çıkmasını, bir araya gelmesini sağlamaktadır.

Günümüz dernekleri genel olarak üç grupta toplanabilir:

1. Dini ya da İnanç bazında Kurulan Dernekler
2. Hemşeri Dernekleri
3. Diğerleri (Türk toplumu, Veli ve Öğretmen Dernekleri, Atatürkçü dernekler, vb.)

Bu derneklerin büyük bir kısmının buldukları bölgelerindeki uyum çalışmalarına katkıları yok denecek kadar azdır. Son zamanlarda yaşadıkları şehirlerde yavaş yavaş uyum çalışmalarına katkıda bulunmaya başladılarsa da, bu katkı daha çok düşük düzeydedir. Düzenledikleri etkinliklere katılan Alman yok denecek kadar azdır ve derneklerin çoğunun da böyle bir amacı olmadığı görülmektedir. (Ayas, 2008)

1990'dan itibaren, akrabalık ilişkilerini, göçmen topluluğun yeni yerleştiği yere uyumunu birbirlerine bağlılıklarını güçlendirecek, düzenleyecek ve destekleyecek, hemşeri dernekleri adı altında sivil toplum örgütlenmelerinin, dernekleşmenin hızla arttığı göze çarpmaktadır. Dernek merkezi olarak kullanılan mekanlarda en başta folklorik ve kültürel temelli etkinlikler canlandırılmaya çalışılmıştır. Özel günlerde yapılan anmalar, kutlamalar, çeşitli etkinlikler ve dil kursları, saz kursları, yöresel yemek kursları gibi kurslar yardımıyla gençleri sokaktan kurtarma ve onlara özkültürlerini aktarıp yaşatma, göç öncesi memleketleriyle bağ kurdurma amacı güdülmüştür.

“Yeni küresel mekânda insan, benimsediği yurdun zevklerini, acılarını kemiklerinin içinde duyamadığı için, anlam ve değer somut toplumsal kaynaklarından kopuk olduğu için, kendini yurdunda hissetme arzusunu daha derin yaşamaktadır” (Depeli, 2009, s. 50).

Türk göçmen çocuklarının boş zaman algılarının önceden planlanmadan, kendiliğinden gelişen, dışlanmalarından ve Almancaalarının yetersiz olmalarından dolayı daha çok kendi aralarındaki iletişim olarak gerçekleştiği, ailelerinin ve içinde

buldukları grubun özelliklerini yansıttığını belirtilmiştir. Boş zaman denildiğinde, genellikle televizyon ve video filmi izlemek gibi sınırlı olanaklar sunan dar ve kötü konut koşulları akla gelmektedir (Ayyıldız 1983) (Kula, 2012, s. 118).

Bir birey ya da kültürel topluluk, bireyselleşmesi engellendiğinde ve özgürlüğü kısıtlandığında, dışlanıp kalıba sokulmaya çalışıldığında kültürel gelişim gösteremez. Kültürünü korumak, gelecek kuşaklara aktarabilmek ve yeni kültür içerisinde eriyip gitmesini engellemek için de çeşitli organizasyonlar içine girilmiş, dernekleşme faaliyetleri başlamıştır.

“1960’lı yıllarda Türk işçi dernekleri, büyük ölçüde göçmen kabul eden ülkeler tarafından parasal olarak destekleniyor ve sınırlı ölçüde bir çeşit sendika ve dayanışma örgütü rolü oynuyordu. 1963’te Batı Almanya’da 19 Türk derneğinin bulunmasına karşılık 1974’te Federal Almanya’nın başta Frankfurt olmak üzere çeşitli kentlerinde 112 dernek; İsviçre, Avusturya, Belçika, Hollanda ve Danimarka’da ise 44 Türk işçi derneği faaliyete geçmişti. Zamanla bu dernekler ideolojik bir kutuplaşmaya sürüklendiler” (Unat, 2002, s. 54).

Yerleşik hayata geçen ve giderek kalabalıklaşan Türkler, kendi ihtiyaçlarını da karşılayacak yönde çalışmalar yaptılar ve bu konuda bir altyapı oluşturmayı da başardılar. Kendi işyerlerini açtılar, ev aldılar ve köklü bir kitle haline geldiler. Camiler, kurdukları kültürel ve sportif örgütler, dernekler ve kulüplerle dini, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını tamamlayabilecek duruma geldiler.

1970’lere ulaşıldığında, Avrupa göç çalışmalarında ilgi asimilasyon, uyum ve bütünleşme konularına kaymıştır. 1973’den itibaren gündeme gelen aile birleşmeleri ile Avrupa genelinde birçok göçmen, misafir işçi tanımının dışına çıkmış, yerleşikleşmeyi tercih etmiştir. Farklı olan ile yaşamak sorunsallaşmaya başlamış, sosyal kurumların ve organların düzenlenmesi bir ihtiyaç haline gelmiş, sosyal bilimler alanında bu doğrultuda çalışmalar hızla artmaya başlamıştır (Depeli, 2009, s. 6).

Toprağından, dil, din ve sosyalizasyon evreninden kopan göçmenlerin bireysel ve kolektif belleklerinde ortaya çıktığı kabul edilen kopuş, bu sosyal grupların aidiyet ve iyelik bağlarında sorunlar varsaymıştır.

Birçok kültürün bir arada bulunduğu toplumlarda farklılıkları kabul etme ve diğer dini, etnik kimliklere karşı saygılı olma temel alınmalıdır. Birbirine karşı

hoşgörülü olunarak toplumsal uyum ve düzen sağlanabilir. Bu bakış açısıyla yaklaşıldığı için Almanya’da Türk çocukları ve diğer ülkelerden gelen göçmen çocuklar kendi anadilinde ve kültüründe eğitim almış, kurulan vakıf, dernek, sivil toplum örgütleri ve bu kurumların faaliyetleri devlet tarafından desteklenmiş, ibadethane ve camilerin açılmasına engel olunmamıştır. Göçmen gruplarının temsilcilerine söz hakkı verilmiş ve görüşleri alınmıştır.

Yabancı bir toplumda yaşayan farklı etnik ve dini toplulukların bireyleri, bir taraftan eski yaşantılarına özlem duyarken, diğer taraftan da yeni toplumsal çevreye katılmak ister ve bunun için çaba gösterirler. İki ayrı kültür dünyası arasında kalan bu bireyler, içinde buldukları değerler kargaşasından etkilenerken, çevrelerine uyumsuz tavırlar sergilerler (Taşdelen, 2002, s. 121).

Çalışmanın odak noktasında olan, gözlemlerin ve araştırmaların üzerinden yürütüldüğü Münih Alevi Toplumu, tanınmış dini bir cemaattir ve Münih’teki Alevi din derslerine önyak olmuştur.

Münih, Bavyera eyaletinin başkentidir ve Almanya’nın refah düzeyi en yüksek kentlerinden birisidir. İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra oldukça zarar gören şehir tekrar inşa edilerek eski yapısı canlandırılmaya çalışılmıştır. Birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olan şehir, en önemli sanayi kentlerinden biri olmasının yanı sıra 20.yy başlarından beri bir kültür başkenti olarak kabul edilmektedir. Sayısız tiyatroya, müzeye, orkestraya, radyo ve televizyon kuruluşlarına, film stüdyolarına ve birçok yayınevine ev sahipliği yapmaktadır. En çok gelişim gösterdiği alanlar sanat, kültür, eğitim, ileri teknoloji, yazılım, servis hizmetleri, biyoteknoloji, inovasyon, turizm ve endüstridir.

Dernek 09.07.1976’da “Türk Çalışanlar Vakfı” adı altında Münih’te kurulmuş ve yıllarca yaptığı politik çalışmalardan sonra, adı “Münih Alevi Toplumu” olarak değiştirilmiştir. Günümüze gelinceye kadar hızla büyümüş ve üye sayısını 500’e çıkartmıştır.

Münih Alevi Toplumu çalışmalarını sırf dini etkinliklerle sınırlamamış, sosyal etkinlikler ve halkla ilişkiler bazında da kendini geliştirmiştir. Başlıca amacı Almanya’daki Alevilerin kültürlerini, örf, adet ve felsefi değerlerini yaşamalarını,

yaşatmalarını ve korumalarını sağlamak ve Alman halkına ve kültürüne uyum sağlamalarını desteklemektir.

Kurum, seminerler, bilgilendirme toplantıları ve tartışma akşamları düzenleyerek üyeleri arasında sosyal ilişkileri sıcak tutmakta, özellikle Alevilik felsefesini ve geleneklerini bu şekilde koruyup içselleştirmektedir. Bunun yanında Münih Alevi Toplumu kuşaklar arası sosyal ve kültürel faaliyetler de düzenler. Derneğin Gençlik Kolu ve Kadınlar Kolu gibi alt örgütlenmeleri vardır.

Münih Alevi Gençlik Kolu, Münih'teki Alevi gençlerinin birleşim ve iletişim noktasıdır. Almanya'da büyük gençlik organizasyonları düzenleyen ve bu dalda profesyonel işlere imza atmış olan bir gençlik kurumudur. Gençlerin iş ve iş sonrası, okul ve okul sonrası gelişimlerini destekleyerek problemlerini çözmekle meşgul olmaktadır.

Gençlere dernekte sunulan etkinlikler:

- Ders çalışma ve ev ödevi yapma yardımı için öğretmenler
- Bağlama Kursları
- Gitar Kursları
- Halk Oyunları Kursları
- Tiyatro Grupları
- Semah Kurslarıdır.

Bu etkinlikler gençlerin, takım dayanışmasını ve birlik beraberliğini koruma amacıyla gerçekleştirilmektedir.

“Her kültür, üyelerinin inanç ve davranışlarını kültürel gerekler ve beklentiler doğrultusunda yeniden yapılandırır” (Eğilmez, 2006, s. 76). Kültür, bireyleri kendi beklentileri ve isteği doğrultusunda, doğumdan ölüme kadar bir eğitime tabi tutar da denilebilir. Bu eğitim sürecinde bireydeki kişilik oluşumu ise genetik yapı, kültürlenme ve kültürel değişme arasındaki sürekli hareketlilik gösteren bir etkileşimin ürünüdür.

Kuşaktan kuşağa, zaman içerisinde bir şeyler katılarak, eksiltilecek, değiştirilerek süreklilik gösteren kültür bir gelenektir. Bu değişim zamanla kültürü şekillendirir ve ona yeni bir biçim verir. Her an, her yaştan ve her kuşaktan kişiler, sürüpgiden bir etkileşme içindedir. Her kültür kendisini korumak ve sürdürmek zorundadır.

“Almanya’da yaşayan Türkler entegrasyondan daha çok Alman toplumunun kurallarına göre yaşamayı, Almanca bilmeyi ve suç işlememeyi anlamamaktadır. Almanya’daki Türklerin, Almanların entegrasyondan anlayışları konusundaki düşünceleri ise daha çok Almanlar gibi yaşama beklentisi ya da kendi kültürlerini unutup Alman kültürüne uyum sağlama şeklindedir” (Şahin, 2010, s. 145-146).

Alev Fincan, gündelik hayatta sürekli Alman kültürü ve diğer kültürlerle beraber olan çocukların buradaki çalışmalar sayesinde kültürlerinden kopmamalarından çok memnun olduğunu belirtmiş, halk oyunları çalışmalarını yardımıyla paylaşımı, sorumluluk almayı ve arkadaşlığı öğrendiklerine değinmiştir. Münih Alevi Toplumu çatısı altında edindikleri arkadaşlarıyla dışarıda da görüştüklerinden ve aileler olarak bu durumu desteklediklerinden, beraber oldukları için içlerinin rahat olduğundan bahsetmiştir. Halk oyunları çalışmalarının çocukları bir araya getirdiğini, derneklerin güvenli ortamlar olduğunu ve çocuklarının sağda solda amaçsızca gezinmediklerini, gözlerinin önünde olduklarını söylerken velilerin de bu durumdan gayet memnun olduğunu, korkularından sıyrıldıklarını ve kontrol sağlamanın daha kolay olduğunu eklemiştir. Çocukların ve gençlerin kişilik kazandıklarını, kendilerine güvenmeye başladıklarını ve dışarıya da bu özgüveni yansıttıklarını söylemiştir. Almanya’da yaşamın zor ve Türkiye’de olduğundan çok farklı olduğundan bahsetmiş, korkuları, tereddütleri, iş dışında kalan zamanda çocuklara zaman ayırmaya çalışmanın güç oluşunu anlatmıştır. Ait oldukları kültürü çocuklara aktarabilmek, yaşatabilmek için fırsat bulamadıklarından bu tür derneklere ihtiyaç olduğunu anlatmıştır. Başta desteklemese ve işlerinin yoğunluğundan sahip çıkamasa bile, çocukları gelmeye devam eden ve kendi çabalarıyla çoğu şeyi başardıklarından sonra gelip görerek hatalarının farkına varan velilerin varlığından da söz etmiştir.¹

Şehriban Kör, kızının spora ilgisinin çok olduğundan, okuldan arta kalan sınırlı zamanda halk oyunlarının yanında sportif faaliyetlerde bulunduğu bahsetmiştir. Zamansal bakımdan yetişemediği durumlarda halk oyunları dışındaki spor dallarından birini bırakmasını tercih edeceğini, halk oyunlarına devam etmesini desteklediğini eklemiştir. Çocuklarının Türkçelerinin gelişmesinde, bir ortama girdiklerinde sıcakkanlı

¹ Münih Alevi Toplumu yönetim kurulu eski başkanı Alev Fincan ile 15.02.2012 tarihinde dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

ve rahat davranabildiklerini, insanlarla kolayca anlaşabildiklerini, kendi toplumlarını benimsediklerini söylemiş ve bunu sağlayan şeyin de küçük yaşlardan itibaren derneğe gelmeleri ve halk oyunları çalışmalarına katılmaları olduğunu belirtmiştir. İster Alevi derneği olsun ister herhangi bir dernek, bir çocuğun sosyalleşebileceği, toplumsal dayanışmayı öğrenebileceği, görüp yaşayarak çoğu şeyi öğrenebileceği ortamlara sokulması gerekliliğini ve ailenin de bunu desteklemesi gerektiğini savunmuştur. Böylece ait olduğu kültürü, toplumu küçük yaşta tanıyarak ve bir gruba dahil olarak bocalama dönemini atlabileceğini ya da hiç yaşamayacağını söylemiştir. Halk oyunlarının insanlar arasındaki ilişkileri ısıttığını, sosyalleşmeyi sağladığını eklemiştir.²

Şah Haydar Kılıç, gençlerin sosyal ve kültürel etkinliklere aktif olarak katıldıkları zaman, yeni kimlikten dolayı oluşan bocalama dönemini yeni atlattıklarından ve kendi kişiliklerini, kimliklerini oturttuklarından bahsetmiştir. Sosyal bir ortama katıldıkları için hem sosyalleştikleri hem de kendi kültürlerini öğrendikleri için bu tip çalışmaları desteklediğini belirtmiştir. Bir insanın benliğini belirleyen tek şeyin o insanın kimliği olduğunu, bireyin kimliğini bilmiyorsa kendini boşlukta hissedeceğini ancak kimliğini bildiği zaman kendini müdafaa etme şansının daha yüksek olacağını eklemiştir. 13-14 yaşındaki çocuklarda kendilerine Alman isim takma ve kendi içlerinde hep o Alman isimleri kullanma durumlarına rastladığını söylemiştir. Ne kadar kendilerini Alman yapsalar da gerçekte olmadıklarının, yabancı kökenli olduklarının konuşmalarından belli olduğunu, belli bir yaştan sonra ise durumun tam tersine döndüğünü, bu sefer de Almanlara karşı kendi kültürlerini savunmaya başladıklarını anlatmıştır.³

Sabriye Kılıç, Münih Alevi Toplumu çatısı altında yapılan halk oyunları çalışmalarında çocukların hangi topluma ait olduklarını anladıklarını, Almanya'da doğup burada büyükleri ve Alman kültürünü de aldıkları halde karakterlerinde ve davranışlarında olumsuz davranışlar oluşmadığından bahsetmiştir. Çocuklarının bu tür etkinliklere katılmaması durumunda başka taraflara yöneleceğinden korktuğunu eklemiştir. Çocuklarının kendi kültüründen arkadaşları ile ortak paylaşımlarda

² Şehriban Kör ile 15.02.2012 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

³ Şah Haydar Kılıç ile 17.02.2012 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

bulunmalarından mutlu olduğunu, toplu halde bir yerlere gittikleri zaman hiç endişe duymadığını çünkü bu topluluktaki insanlara güvendiğini belirtmiştir. Bir derneğe gelip de orada kültürel faaliyetler içinde bulunan bir gencin veya bir çocuğun otomatik olarak sosyalleştiğini, toplu halde öğrenip toplu halde hareket etmeyi öğrendiğini söylemiştir.⁴

Ahmet Arslan, her yörenin kendisine özgü bir kültürü ve geçmişi olduğunu, bu durumun eğitimde de çok katkı sağladığını ve çocukların Türk kültürü içindeki eğitimde zorlanıp yabancılaşarak çekmeyecek birbirlerine daha çabuk alışıp ısındıklarını söylemiştir. Bu tür kültürel çalışmaların mutlaka olması gerektiğini ama bu kültürel çalışmaların yanında çocuklara genel eğitim, genel kültürel bilgiler, kökenleri hakkında bilgiler ve geleneklerin de aktarılması gerektiğini çünkü onları bu şekilde eğitmediğin ve onlar için bazı şeyleri cazip hale getirmediğin zaman ebeveynlerini anlayamayacaklarını eklemiştir. Aile büyüklerinin de desteğiyle çocukların başıboş dolanmaktan alıkonulacağını, zamanlarını olumlu biçimde değerlendirebilecekleri ortamlara girmeleri gerektiğini, doğru insanlarla doğru arkadaşlıklar kurabilmelerinde yardımcı olunmasının önemini vurgulamıştır. İnsanların, eğitim görmüş ya da görmemiş, hangi kesimden olursa olsun bir arayış içerisinde olduğunu, içinde bulunduğu boşluğun farkında olup o boşluğu doldurmaya çabaladığını ancak ne ile ve nasıl dolduracağını bilmediğini söylemiştir. Hüseyin Arslan, ise halk oyunları gibi bir grup ile beraber yapılan faaliyetlerle, yardımlaşmayı, dayanışmayı, birlikte hareket etmeyi öğrendiklerini, takım çalışması olduğu için de ayrıca sosyal sorumluluk bilinçlerinin geliştiğini belirtmiştir. Hasan Arslan, kendi gençlik zamanlarında da halk oyunları çalışmalarını yaptığını ancak günümüzde olduğu gibi örgütlü olmadığını söylemiştir. Küçük yaşlardaki çocukların Türkçeyi anlayıp konuşamaması gibi bir problemleri olduğunu, dernek ortamında genel olarak Türkçe konuşulduğu için konuşmalarını geliştirdiklerini, kültürlerini ve felsefelerini öğrendiklerini, sosyalleştiklerini ve her şeyin pop müzikten ibaret olmadığını anlayıp kendi yöresel çalgılarını ve müziklerini öğrendiklerini ifade etmiştir.⁵

⁴ Sabriye Kılıç ile 17.02.2012 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

⁵ Ahmet Arslan, Hasan Arslan ve Hüseyin Arslan ile 18.02.2012 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

Metin Akbulut, Almanya'ya ilk geldiği zamanlar derneğin kendine ait yeri olmadığından ve bir kilisenin alt katında çalışma yaptıklarından, hatta kilisede aşure dağıtıldığı zamanlar bile olduğundan bahsetmiştir. Daha sonra gençlik merkezlerinde(freizeitheim) haftanın bir günü toplandıklarını ancak bunun da yeterli olmayıp dernekleşme çalışmalarına girip kendilerine ait bir yer arayışına girdiklerine değinmiştir.⁶

Münih Alevi Toplumunun kuruluşundan sonra ilk halk oyunları çalışmalarını başlatan Sümmani Gelmiş, derneğin kuruluşundan sonra ilk halk oyunları çalışmalarını başlattığını, sonra belli bir düzeye geldikten sonra, bazı nedenlerden dolayı bırakmak zorunda kaldığını, daha sonra çalışmaları Metin Akbulut'un devraldığını söylemiştir. Çocuklarının dernekte olmasında, derneği benimseyip sahiplenmesinde en önemli etkenin halk oyunları olduğuna değinmiştir. Çevrelerinin gelişmesini, kalıcı dostluklar edinmelerini, Alevi toplumunu ve Aleviliği öğrenmelerini halk oyunları çalışmalarına ve oluşan ortama bağlamıştır. Dernek bünyesinde halk oyunları çalışmalarını başlatırken amaçlarının gençlerinedinebilecekleri kötü alışkanlıklardan, zararlı ortamlardan, diskolardan, barlardan koparıp kendi kültürlerini, kendi geleneklerini, törelerini, inançlarını yürütebilmesine vesile olsun amacı güttüklerini belirtmiştir. Halk oyunları çalışmalarını başlatarak çocuklarını otomatik olarak Alevi toplumunun içine soktuklarını, burada sağlamış oldukları arkadaşlık ilişkileri, dostlukları kendilerinin dışarıya yönelmelerini etkilediğini, bu konuda oldukça faydası olduğunu eklemiştir. Derneğe ilk başladığında kendisinin de oğlu yaşında olduğunu şimdi bayrağı onlara teslim ettiklerini ve böyle kendi istekleriyle devam eden gençler olduğu sürece derneklerin, halk oyunları gibi sosyal ve kültürel faaliyetlerde daha zenginleşeceklerini düşündüğünü söylemiştir. Oğlunun halk oyunlarına başladığında 9-10 yaşlarında olduğunu, bir ortama girdiğinde düğünlerde utanıpsıkıldığını ama uzun yıllar halk oyunlarına emek verdikten sonra artık daha girişken ve aktif olduğunu belirtmiştir. Zaman zaman oğluna "Oğlum benim tabutu taşıırken davul-zurna sesi duysan bırakır gidersen." dediğinden bahsetmiştir.⁷

⁶ Metin Akbulut ile 18.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumunu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

⁷ Sümmani Gelmiş ile Münih Alevi Toplumunu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

1993 yılından günümüze kadar aktif olarak halk oyunları çalışmalarını yürüten Metin Akbulut, yıllar içerisinde dört kuşakla da çalışma fırsatı yakaladığını ve çocukların buradaki çalışmalardaki gelişimlerini aşama aşama izleme fırsatı yakaladığını belirtmiştir. Özellikle bu çalışmaların çocukların Türkçe bilgisini geliştirmeleri bakımından çok faydalı olduğunu, çalışmalarda hep Türkçe konuştuğundan küçük çocukların onu anlayabilmek için çaba gösterdiklerini, hiç Türkçe bilmeyen çocukların gelip burada Türkçe öğrendiklerini söylemiştir. Örneğin çalışmalara babası Türk, annesi Tunuslu bir öğrencinin ailesinin etkisiyle Türkçe öğrenmek için katıldığını, kendisini Almanca konuştuğu anda Türkçe konuşması yönünde uyardıklarını anlatmıştır.⁸

Metin Akbulut, halk oyunlarının çocuklarda büyük bir sorumluluk duygusu ve özgüven geliştirdiğinden bahsetmiş ve çocukların bir gruba ait olmanın, bir şeyi beraber başarmanın hazzını yaşadıklarını eklemiştir. Hiç konuşmayan, selam vermekten çekinen çocukların açılıp sosyalleştiklerine ve toplumda kendilerini ifade etmeyi öğrendiklerine değinmiştir. İlerleyen yıllarda iş gücü sahibi olduklarında da, evlenip çocuklu çocuga karıştıklarında da ailecek görüşmeye devam ettiklerinden, birbirlerinden kopmadıklarından bahsetmiştir. Sadece sosyal ve kültürel anlamda değil fiziksel olarak da çocuklarda büyük gelişimler gözlemleyebildiğini ve Almanya'da yaşayan göçmen çocukların mutlaka bir sosyal etkinlikle uğraşması gerektiğini düşündüğünü anlatmıştır. İki sene çalışmalara ara verdikleri dönemde çocukların hep farklı farklı yerlere, ortamlara girdiklerini, yanlış insanlarla takıldıklarını, ailelerin ilgilenmediği sorunlu ve sorumsuz gençlerin takıldığı yerlere girdiklerini söylemiştir. Amaçlarının iyi bir dansçı yetiştirmekten çok insan yetiştirmek ve çalışmalara gelen çocuklara bir aile ortamı yaratmak olduğundan bahsetmiştir.

Songül Akbulut, ilk gelen kuşakta dışarı çıkayım da kültürünü dilini öğreneyim diye bir çaba olmadığını, geri döneceklerine çok inandıkları için sosyalleşme çabası içine girmediklerini söylemiştir. Şimdi ise biz sosyalleşemedik, kültürel olarak bari çocuklarımız bir şeyler kazansın çabasında olduklarını eklemiştir. Çoğu ailenin başlarda çocuğum bir şeyler öğrensin, kültürüne sahip çıksın, unutmasın diye çocuğunu zorla

⁸ Metin Akbulut ile 18.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

getirdiğini belirtmiş, ilk geldiğinde hiç istemeyen çocukların kalıp ortamı sevdikleri ve sonunda kendi istekleriyle kaldıklarını vurgulamıştır.⁹

Halkın ortak duygularını taşıması, ortak düşünce ve davranışlarını sergilemesi, toplum dayanışması sağlaması, bireyleri kaynaştırması, iletişim ve etkileşim sağlaması, birlikte hareket edebilme yetisi kazandırması, geleneksel ve yöresel özellikler taşıdığı için toplum üzerinde güçlü etkisi bulunması, eğlenceli olması, toplumsal uyum, birey-toplum iletişimini sağlaması ve kültürün en önemli temsilcisi olması gibi birçok özelliği bünyesinde bulundurması halk oyunlarının, derneklerin kültürel faaliyetleri arasında daha çok önem kazanmasına ve ön plana çıkmasına neden olmaktadır.

Kuşaklar arasında anlaşmazlıklar, hayata bakış açılarındaki farklılıklar oluşması kaçınılmazdır. Birbirlerinin davranışlarına anlam veremez, iletişim kurmakta zorlanırlar. Bu durum sadece göçmen aile yapısında görülmez. Türkiye’de yaşayan ailelerde de kuşaklararası çatışmalara rastlanır; ancak söz konusu ortamda tamamen farklı bir kültür, toplum ve din varsa çatışmaların kontrol altında tutulması önemlidir. Çocukların yetişme şekli, ailelerin milli, dini ve kültürel kimliklerinin korunma çabası ile baskı uygulaması çeşitli anlaşmazlıklara neden olur.

Ergenlik döneminde gençler, akranları tarafından kabul edilmek ve onay görmek için onların davranışlarını, ilgi, değer ve tutumlarını benimsemektedirler. Grup tarafından kabul görme, gencin kendisine olan güvenini pekiştirmekte ve arkadaşları arasında duygu ve düşüncelerini rahatça dile getirmesine katkıda bulunmaktadır. Ergenler birbirlerini inceleyerek ve birbirlerini etkileyerek, bireyler arası becerilerini geliştirme fırsatı bulabilmektedirler (Gürler, 2005).

Okullarda, derneklerde, gençlik merkezleri ve benzeri kuruluşlarda yürütülen halk oyunları çalışmaları, ortak bir amaca hizmet etmek, bir yardımlaşma, dayanışma, bir güç, enerji ve duygu paylaşımı gerçekleştirmek açısından oldukça önemli ve faydalı çalışmalardır. Kişilerin, özellikle gelişme dönemindeki gençlerin bu tür çalışmalardan edindikleri tecrübe, bilgi, iletişim rahatlığı, öz ifade rahatlığı, sosyal özgürlük, istekleri ve dilekleri konusundaki rahatlık onlara bir özgüven sağlamakta, toplumda ve çevresinde önemli bir yeri olduğu duygusunu kazandırmaktadır (Aktaş, 2005, s. 57).

⁹ Songül Akbulut ile 18.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

Halk oyunları çalışmalarına katılan gençler hem sosyal hem de kültürel açıdan kendilerini geliştirme fırsatı bulmaktadırlar. Dernek ortamında yapılan bu çalışmalar sosyal paylaşımların yanında kültürel olarak da birçok kazanım sağlamaktadır.

Sertaç Dede, her hafta sonu kültürünü birebir yaşadığını, bu kültürün yaşatılmasına katkıda bulunduğu için gurur duyduğundan bahsetmiştir. Bu çalışmalarını sürdürürken gelecek kuşaklara bir iz bıraktığını düşünerek mutlu olduğunu eklemiştir.¹⁰

“İkinci, özellikle de üçüncü göçmen kuşakların mensupları, sosyalizasyonlarını Almanya’da tamamladılar. Onların anne/baba, büyükanne/büyükbabaları ve memleketleriyle olan bağları elbette o denli güçlü değil. Ama onların da –ailelerinden aldıkları kültür eğitimiyle- Türk kültürüne az ya da çok bağlılıkları var... Çoğunlukla kişiden kişiye değişen oranlarda ilginç bir Alman-Türk çift kimliği alayımı ortaya çıkıyor. Bazen iki kültür arasında yaşamak durumunda kalıyorlar" (Keskin, 2011, s. 63).

Üçüncü kuşak olarak nitelendirilen Türklerin çocukları olan dördüncü kuşak, okul çağına gelmiş ve artık hayatın içinde yer edinmiştir. İkinci ve üçüncü kuşağa kıyasla Almancaya daha hakim ve Alman yaşam tarzını daha çok benimsemiş durumdadırlar. İkinci ve üçüncü kuşak Türklerin çoğu Alman vatandaşlığına geçmiş olup Almanya’da yaşadıkları tüm entegrasyon ve uyum sorunlarına rağmen kalıcı olmaya karar vermiş ve Türkiye’ye geri dönmek istememektedir.

Göçmenler yeni ülkelerinde, yeni bir dile, yeni davranış kurallarına, yeni bir kültüre ve toplumsal yapılanmaya, gelenek-göreneklere ve tamamen farklı bir yaşam biçimine uymak zorunda kalmışlardır. Yeni yaşam ile fark ne kadar büyükse çekilen sıkıntılar, yaşanan zorluklar da o kadar büyük olmaktadır. Şaşkınlık ve telaş içinde olan birinci kuşak göçmenler kendilerini güvende hissetme, kimliklerine ve kültürlerine sahip çıkmak, ayaklarının altında sağlam bir zemin hissedebilmek için birbirlerine tutunmuşlar, örgütlenme yoluna gitmişlerdir.

Sosyalizasyon sürecinin başladığı dönem bireyin, aile üyeleri, ailenin bağlantılı olduğu akraba ve dost ortamları, akran ve arkadaş çevresi içerisinde bulunduğu dönemdir. Daha sonra aile dışında, okulda, arkadaş grupları arasında, gençlik yıllarında

¹⁰ Sertaç Dede ile 16.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aktarılmıştır.

ve meslek hayatında, bireyin üstlendiği rollerin de etkisiyle biçimlenir ve bireyin hayatı boyunca devam eden uzun bir sosyalleşme süreci ortaya çıkar.

İnsan, toplumda var olan değerlerin, davranışların ve normların aracılığıyla, sosyo-kültürel ve maddi koşullar içerisinde ilişkilerini şekillendirir. Bu unsurlar insan tarafından özümlelenerek gerekli yetenekler edinilir, değişerek bireyin kimliğini oluşturur. Yeteneklerini geliştirerek, kendini gerçekleştirmiş olur ve artık bir toplumun üyesi olur. İlk başta aile sonra toplum tarafından edindiği kültürel miras içinden, kültürel kimliğini ve kültürel rolünü seçer ve üstlenir. Çocuğun, çekirdek aile içinde aldığı özel kültürel rol ve sosyal rol, onun insani gelişiminde önemli ve belirleyici bir etken olmaktadır. Üstlendiği kültürel rol, düşünüş ve davranış biçimi, artık onda yerleşmiştir ve kolay kolay terk edilemez (Turan, 1991).

Kendi dilini, dinini, kültürünü sınır ötesi başka bir yere taşımış göçmenlerde, çocuğun sosyalizasyon süreci kendi çekirdek ailesi içerisinde seyretmektedir. Çocuk temel kişilik yapılaşmasını bu aile içinde gerçekleştirmek ve kültürel rolünü bu ailenin kültürü içinde otomatik olarak özümlemek ve üstlenmek durumundadır.

Aile kurumunun birlik ve bütünlük olguları geleneksel Türk toplumunda oldukça önemlidir ve aile içi yapılanma yeni kültüre ve yaşam tarzına karşı yine de direnmektedir. Alman toplumundan gelen yabancı düşmanlığı şeklindeki tepki, dışlama, ister istemez bireyi derinden rencide etmektedir. Özellikle I. ve II. kuşakta toplumla uyum sağlayamamanın ve çatışmanın gerginliği, dramı yaşanmıştır. Bu sosyo-kültürel uyumsuzluk nedeniyle kültürleşme asimilasyona kadar ulaşamamıştır. Türk gençleri giderek artan bir şekilde kendi farklılıklarını idrak etmiştir.

İnsanların uyum içinde beraber yaşamayı öğrendikleri ve karşılıklı etkileşim geliştirdikleri sürece kültürleşme denir. Hem göçmen toplumda hem de ev sahibi toplumda bu süreç sonucunda, dilde, davranışlarda, değerlerde değişimler meydana gelebilir. Ancak her ne kadar iki toplum etkileniyor gibi görünse de yapılan araştırmalar daha çok kültürel uyum sağlama gereken göçmen toplumların daha çok etkilendiği sonucunu ortaya koymaktadır.

Kültürleşme ve uyum sürecinde önemli etkenlerin başlıcaları eğitim düzeyi, dil, cinsiyet, göç edilen ülkede kalış süresi, yaş, medeni durum, din, sosyal kimlik, sosyal mesafe ve algılanan ayrımcılıktır.

Azınlık alt kültürü, göç eden toplulukların, yeni katıldıkları topluma, memleketlerinden taşıyıp getirmiş buldukları değerler, normlar ve davranış biçimleriyle, bunlara temel teşkil eden, dil, din, örf ve adetler, dünya görüşü ve bakış açılarının yaşamak ve yaşatılmakta ısrar edilmesinden kaynaklanmaktadır. Bütün bu sosyal kurumlar ve kültürel değerler, özgün yapısal özelliklerini kaybederek karma bir görünüme yol açabileceği gibi, sentetik ve yeni, üçüncü bir yapılaşma da üretilmiş olabilir (Turan, 1991).

Aileleriyle birlikte Almanya'da bulunan Türk işçilerin geleneksel aile ilişkilerini anavatanlarında olduğu gibi sürdürmek istemeleri sorunlar yaratmaktadır. Çünkü geleneksel ve Alman toplumuna kıyasla daha otoriter Türk ailesinin koruma, yardım ve düzen fonksiyonları gelişmiş Alman toplumunun devlet müesseselerine çoktan beri geçmiştir. Türkiye'de olduğu gibi sıkı bir kontrol olmamakla birlikte, Türk işçilerinin birbirinden ayrılmış olarak değil, aksine hemşerileri ile sıkı bir bağ içerisinde yaşamaları, birbirlerini ve özellikle kadın ve kızları sosyal kontrol altında tutmayı sonuçlamaktadır. Bu durum, özellikle genç kızlar yönünden davranışlarının kısıtlanması nedeniyle sorunlara neden olmaktadır (Demirbaş, 1990, s. 23).

Türkler ve Almanlar arasındaki büyük kültür farkı, Almanya'da varlığını genellikle sürdürmektedir. Çünkü Türkler, kültür değerleriyle kimliklerini korumak isterler. Türk kültürü, özellikle İslam dini nedeniyle, Almanlarla ilişkide, diğer yabancı işçi gruplarına göre büyük güçlükler yaratmaktadır. Almanya'daki yabancı işçiler içerisinde en fazla Türkler yalnızlık ve dışlanmış olma acısını çekmektedirler.

Bu yalnızlık ve dışlanmışlık hissi Türklerde kimliğini ve kültürünü kaybetme korkusu yaratmış ve dine sığınılmasına neden olmuştur. Almanya'da bünyesinde dini eğitimlerin, Kur'an kurslarının yanı sıra kültürel ve sosyal faaliyetlerde bulunan çok sayıda cami derneği bulunmaktadır.

Almanya'daki Türk gençlerinin sosyalleşme ve yeniden kültürleşme aşaması, hem kendileri ve aileleri, hem de Alman toplumu ve kültürü için önemli tehlikeleri içinde bulundurmaktadır. Çünkü bu gençler bir yandan Alman kültürü ile çatışma içerisinde iken, diğer yandan da Türk kültürünü korumak amacıyla davranışlarına müdahale eden ailenin istekleri karşısında, Alman toplumu içerisinde yönlerini tayin etmek zorundadırlar. Gençlerin ebeveynlerine göre iyi Almanca bildiklerinden

Almanlarla sosyal ortamlarda, iş ve okul ortamında ilişkiye girmeleri daha sık olmakta ve ebeveynlerine göre daha kolay Alman değerlerini benimseyerek kültür değişimine girebilmektedirler. Türk çocukları, Türk ve Alman kültürü içerisinde tam tanınmaksızın çeşitli kültürel değerler içerisinde büyümektedirler (Demirbaş, 1990).

İlk göçmenler boş zamanı çaresiz problem olarak görmüş ve bu yüzden severek istasyonlara gitmişlerdir; çünkü istasyonları memleket hasretinin sembolik bağı olarak görmektedirler. Türk erkekleri boş zamanlarını Türk kahvehanelerinde sohbet ederek ve tavla gibi oyunlar oynayarak geçirirlerken; kadın ve kızların ise, ev işleri nedeniyle boş zamanları olduğunu söylemek oldukça güç olmakla beraber, onlar da zamanları olunca bir araya gelerek sohbet etmektedirler. İkinci ve üçüncü kuşakta eğitim seviyesi iyice yükselmiş, göçmenler iş hayatı ve sosyal hayatta daha aktif rol almaya başlamışlardır.

Almanya'daki yaşam için daha geleneksel düşünce ve davranış biçimlerine sahip Türk ailelerinin tutumları yeni kuşaklar için çoğu zaman anlamsız, anlaşılmaz gelmektedir. Aile içi çatışmalar oluşur ve zaten Alman toplumu ile tam anlamıyla uyum sağlayamamış çocuk ve gençler için özgüven eksikliği, yönünü bulamama, bocalama, saldırganlık ve çoğu zaman hayal kırıklığı gibi psikolojik problemlere neden olur.

Kimlik bunalımına ilaveten Türk çocuklarının Almanca sorunu, yetersiz eğitim durumu, meslek edinme şartlarının azlığı, yüksek işsizlik oranları, Alman toplumuyla bütünleşmelerini engelleyen gettolarda toplanmış olmaları ve boş zamanlarında da dışlanma gibi sosyal olumsuzluklarla karşılaşmaları, onları suça yönelten elverişli suç işleme nedenleridir. Türk çocukları Almanya'da iki farklı sosyo-kültürel alan arasında yaşamak durumunda kalmışlardır. İşte, farklı kültürlere sahip bu iki alan arasındaki sert kırılma, Türk çocuklarında davranış ve norm güvensizliklerine neden olmakta ve bu durum onların bütün kişiliklerini de kapsamaktadır (Demirbaş, 1990).

Türk ebeveynler memleketlerindeki gelenek ve alışkanlıklara sıkı sıkıya bağlıdırlar ve Almanya'daki yaşamlarında bunlara uymaktadırlar. Buna karşılık, çocuklar memleketlerini ancak orada geçirdikleri tatillerden tanımakta ve kültürel değerlere aracılık ebeveynleri sayesinde olmaktadır. Genel olarak; Türk ailesinde erkeğin aile reisi olarak mutlak otoriteye sahip olması nedeniyle baba çocukların terbiyesiyle de ilgilenmekte ve bunun sonucu olarak da Türk ailelerinde, Alman ailelerinde olduğu gibi çocukların kendilerini ilgilendiren işlerde karar verebilmeleri

çok nadir hallerde mümkün olabilmektedir. Buna karşılık Alman ailesinde çocuklara serbestçe karar verebilme imkânı yani çok büyük bir bağımsızlık sağlanmaktadır. Türk kızlarının bütün faaliyetleri ebeveynlerinin kontrol ve düzenlemeleri altında otoriter olarak belirlenmektedir. Buna karşılık Alman kızlarının boş zamanlarını geçirmeleri, grup aktivitelerine katılma, dansa gitme ve meyhane ya da diğer yerlerde buluşma gibi şekillerde olmaktadır.

1980'li yıllarda Bavyera Eyaleti o yıllarda Türk öğrencilerin yoğun olduğu yerlerde, Türk öğrencileri Ulusal Sınıflar denilen sınıflarda toplamıştır. Bu sınıflarda öğrenciler derslerinin çoğunu Türkçe olarak almışlar, yoğun biçimde de Almanca dil eğitimi verilmiştir. Göçmen aileler sonuçta Türkiye'ye geri dönme umuduyla bir yandan çalışıp bir yandan çocuklarının eğitimlerinin devam etmesiyle teselli olmuşlar ancak Türkiye'ye dönüş gerçekleşmeyince olan çocuklara olmuştur. Böyle bir eğitimden sonra çocukların yapabilecekleri tek şey çok da nitelikli olmayan bir meslek eğitimi olmuştur. Daha iyi bir eğitim amacıyla gitmeleri gereken yüksek nitelikli okullara girebilmek için yüksek not ortalaması gerekmekte olduğundan Alman çocuklarının dahi zorlandığı Alman dilinde, köklü bir yeterliğe sahip olmayan Türk çocukları yeterince başarılı olamamıştır. Türk işçi aileleri, çocuklarının eğitimleri süresince kendi kültüründen kopması kaygısını taşımışlardır. Burada doğmuş, okul öncesi eğitim görmüş ve Alman arkadaşlarıyla iyi iletişim kurarak daha iyi eğitim olanaklarını zorlamış Türk çocukları kuşkusuz mevcuttur. Ancak, bu durumda da çocuklar gerçekten Türk kültüründen kopmuş bir haldedirler (Arslan D. , 2006).

İyi bir anadili eğitiminden yoksun ve zayıf Türkçe bilgisiyle yetişen ve ev sahibi ülke diline yeterince hâkim olamayan özellikle ikinci ve üçüncü kuşaklar aile içinde ve okullarda yaşanan iletişim sorunu hem eğitim hem de buna bağlı olarak uyum, sorunlara neden olmaktadır.

“Almanya’da dışlanan, kendini boşlukta hisseden ve benliğini yitirme paniğini yaşayan Türkler, tek çare olarak dine sığınmayı görmektedirler. Bu nedenle, Türkler genellikle çocuklarını Kuran kurslarına göndermektedirler. Çünkü onlar Almanya’da çocuklarının kültürel ve milli kimliklerini kaybetmelerinden korkmaktadırlar” (Demirbaş, 1990, s. 58-59).

İçinde doğulan ve yaşanılan kültürel ortamlar bireyin davranışlarını etkiler ve onları şekillendirir. Toplumsallaşma sayesinde çocuklar ve yeni üyeler toplumlarının yaşam biçimini öğrenir ve sürdürür. Toplumsallaşma aynı toplumu oluşturan farklı kuşakların birbirlerine olan bağlarını güçlendiren en etkili kanaldır.

Bir grup dışarıdan ne kadar tehdit edildiğini hissederek ve gerilirse birbirine o kadar çok bağlanır. Çünkü yaşanan zorluklar ve şartlar birbirine kenetlenme, birlikte mücadele ve hareket etme ihtiyacını gerektirmektedir. Buradan kazanılan alışkanlık hayatı daha kolay ve değerli kılar (Tönnies, 2019).

Kimlik tanımlamasında ait olma ve sahiplenme duygusu, o gruba ya da topluma ait davranışları sergilemede önemli bir yer tutmaktadır. Bireylerin kimlikleri yer aidiyetini belirlerken çevresel faktörler, psikolojik ve sosyo-kültürel etkenler de aidiyeti belirlemektedir. Ait olma hissi diğer bir ölçüt olan egemenlik alanı ile de ölçülmektedir.

Bir insan, çevresinde bir egemenlik alanı kuramıyorsa kendini orada güvende ve o bölgeyi kendine ait hissedememektedir. Egemenlik alanını kuramayan insanlar mahremiyet alanlarını da oluşturamamakta ve buldukları çevrede rahat edememektedir. İnsanların o çevreye yükledikleri anlama bağlı olarak aidiyet duyguları ortaya çıkmaktadır (İlgin,2005).

Her ne sebeple gerçekleşirse gerçekleşsin göç ile kimlik arasında bir ilişki vardır. Birey uzun süreliğine kendi kültüründen farklı ortamlara gittiğinde öncelikle kendini bir yere ait hissetme ve bir kimlik arayışına girmektedir. Göç öncesi sahip olduğu kimliği, kim olduğunu, nereye ait olduğunu sorgular. Alışık olduğu düzeni arar ya da o düzeni yeni yerleştiği yerde yaratmaya çalışır.

Küçük yaşlarda ailesi ile birlikte Almanya'ya gelen ya da sonra orada doğan çocuklar kendi dilini, kültürünü ve davranış kalıplarını tam öğrenmeden tamamen farklı bir yaşam tarzıyla karşılaşmışlardır. Ailelerin yeterince ilgilenmedikleri ve aile ortamı dışında okulda ya da diğer ortamlarda daha çok zaman geçirmek zorunda kaldıkları için Alman dili ve kültürünün etkisi altında kalmaları Türkçe konuşmalarını oldukça etkilemiştir. Bunun nedeni bu çocukların kendi anadil ve kültürlerini tam anlamıyla tanıma olanağı bulamadan Alman toplumu içinde kabul görebilmek ve sağlıklı ilişkiler sürdürebilmek için yeterince Türkçe konuşmamalarıdır.

“‘Dil’ dediğimiz iletişim aracı, toplumu bir arada tutan harç; kültürü taşıyan ortak bir hazine, toplumu yansıtan bir ayna; bireyler, gruplar ve kümeler arasındaki ilişkileri düzenleyen hakem, hâkim veya hekim oluyor. Bu yüzden temel eğitim dil öğrenmeyle başlıyor, dille geliyor” (Güvenç, 2011, s. 47-48).

İçinde buldukları durum nedeniyle ne kendi özkültürüne ve diline, ne de Alman kültürüne ve diline yeterince hâkim olamadıkları için aile ve hâkim toplum olarak iki farklı sosyalleşme alanında sıkışıp kalırlar. Farkında olmasalar da gizli bir kimlik bunalımı ve ikilem içine düşerler.

Genç göçmenler, milli, dini ve kültürel kimlik açısından nereye ait oldukları ile ilgili belirsizlik içine düşerken yeni toplum tarafından da reddedilme korkusu yaşamaktadırlar. Okullarda ve sosyal hayatta yaşanan dışlanma, ailelerinin giyim ve yaşam tarzı ve herkesin kabul etmeyeceği çalışma koşullarında çalışmalarından kaynaklanan hafife alınma ve yabancı olmanın verdiği eziklik gibi yollarla başlayan toplumdan kopma durumları Türk gençlerini çeşitli psikolojik sorunlarla baş başa bırakmaktadır. Siyasi, dini, etnik veya cemaat merkezli marjinal gruplara yönelişler bu gibi durumlar sonucunda ortaya çıkmaktadır. Bu yapılanmalar dışında kalanların bir kısmı da alkol, şiddet, kumar ve eroin gibi kötü alışkanlıklara ve suç işlemeye yönelmektedirler (Başkurt, 2009).

Yeni kuşaklar, kendi yaşlıları arasında daha hızlı tempoda ve daha fazla toplum dışına itilir yani marjinalleşirler. Marjinalleşme, göç edilen toplumla ilişkiye girmekten büyük ölçüde kaçınmak ve kendi kabuğuna çekilmek şeklinde açıklanabilir. Geleceğe yönelik faaliyetlerde sürekli bir belirsizliğe ve buna bağlı olarak ciddi psikolojik gerilimlere yol açar (Taşdelen, 2002). Göçmen gençliğin yaşadığı marjinallik, gencin, ayrımcılık, dışlanma, dil sıkıntısı yaşama, eğitim gibi birçok problemle yüz yüze gelmesine ve sadece göç edilen toplumdan değil, kendi etnik kültüründen ve değerlerinden önemli ölçüde kopmasına neden olur.

Ebeveynlerin çalışmak ve para kazanmak için uzun süre çocuklarından ayrı kalmaları ve onlarla yeterince ilgilenememeleri kültürel aktarım konusunda yetersiz kalmaları çocukları ile yabancılaşmalarına neden olmaktadır. Ailesinin ilgisinden ve rehberliğinden mahrum kalan ve iki kültürlü eksik bir sosyalleşme yaşayan yeni kuşak, ne göç ettiği topluma ne de ailesinin ait olduğu çevreye uyum gösterebilir. İki kültür

arasında kalan bu göçmen çocukları için kimlik karmaşası yaşamak ve sonucunda da kimlik bunalımına girmek kaçınılmazdır.

Kültür ve kimlik karmaşası yaşama oranının, herhangi bir sivil toplum örgütüne aktif olarak devam eden bireylerde daha az olduğu düşünülmektedir.

Genç Türk Göçmenlerin Organizasyonlara Üyelikleri Faruk Şen'in (Şen, 2005) araştırmasına göre şöyle oranlanmıştır:

Alman Organizasyonlar (Üyelik %)

Spor dernekleri 17,5

Sendika 12,8

Mesleki kuruluşlar 3,4

Kültür dernekleri 3,4

Eğitim dernekleri 2,7

Diğer dernekler 1,7

Siyasi birlikler / dernekler 0,7

Dini organizasyonlar 0,3

Türk Organizasyonlar (Üyelik %)

Dini organizasyonlar 12,8

Kültür dernekleri 10,8

Spor dernekleri 8,4

Etnik / Ulusal birlikler 2,4

Eğitim dernekleri 2,0

Diğer dernekler 1,0

Siyasi birlikler / dernekler 0,7

III.1. Türk Çocuklarında Sosyal Etkinlikler

Göç edilen yeni ülkenin sosyal yaşantısının içinde büyüyen ikinci ve üçüncü kuşak gençler, göç sonucu oluşan çeşitli problemlerle kuşkusuz daha çok karşılaşmaktadırlar. Yaşanan sıkıntılar ve sorunlara benzer durumlar yaşayan Amerika'daki siyahiler tarafından yaratılan hip-hop kültürü ile tanışmış, sorunlarına

karşılık bir ifade aracı olarak görmüş ve onu benimsemişlerdir. Ancak bu kültür gençleri geleneksel kültürden küresel kültüre doğru yönlendirmiştir (Şenel, 2015).

Genç göçmenler hip-hop ve rap kültürünü benimsemişler; ancak bu tür müziklerde ve danslarda kendi kültürel kimliklerinden tam anlamıyla sıyrılamamışlardır.

Almanya’da müziğin ve göçmenlerin yaşamlarının örtüştüğü dönemler beş başlık altında toplanabilir: (Greve, 2006)

- 1961’e kadar (Göç Öncesi) “Avrupa” sanat müziği
- 1961-1973 arası Anadolu halk müziği ve “gurbetçi” şarkıları
- 1973’ten sonra aile birleşmeleri ile başlayan popüler müzik, özellikle arabesk
- 1980’li yıllarda siyasi yerleşim evresi ve siyasi mültecilerin gelişiyile siyasi içerikli şarkılar ve Türk sanat müziği
- 1990’lı yıllarda üçüncü nesil ile birlikte pop müzik ve hip-hop

Martin Greve, kültüre ve müziğe yönelik derneklerin sayısının oldukça az olduğundan ve bunların genelde saz ve Türk halk oyunları eğitimleri, birkaçının ise geleneksel müzik kursları verdiğinden bahsetmiştir. Bu derneklerin, düzenledikleri müzik ya da dans kurslarının gerekçesi olarak “gençleri sokaktan kurtarmak” olduğunu, dolayısıyla aslında burada kültür ya da müzik adına sanatsal bir kaygı asla söz konusu olmadığını söylemiştir (Greve, 2006).

Gençlerle ilgili bu amacın hala günümüzde de geçerli olduğu doğrudur. Ancak sanatsal kaygı konusuna değinilecek olursa yapılan son çalışmalarda artık sanatsal yönün de ağır bastığı görülmektedir. Düzenlenen geceler, organizasyonlar, halk oyunları sunumları, danslı anlatımlar çağın gerektirdiği bir biçimde hazırlanmakta ve Türk halkının yanında başta Alman halkı olmak üzere Almanya’da yaşayan diğer göçmen grupların da beğenisi göz önünde bulundurularak sunulmaktadır.

Özellikle üçüncü kuşak Türk gençlerinin kültürel kimlik oluşumu süreci, ‘çok katmanlı, çok-etmenli ve çok yönlü’ diasporik yaşam alanlarında gerçekleşmektedir. Bir örnek olarak bu kültürel kimlik anlayışının dışa vurulduğu alanlardan biri olan ‘müzik’ alanına bakıldığında, bu gençlerin en azından ‘iki yönlü’ kimliklerini ‘arabesk ve rap’ müzik türleriyle anlattıkları görülür. Arabesk, anayurda duyulan özlemi ve duygusal

bağlılığı; rap ise, Alman toplumunda deneyimlenen kurumsal ve yasal ayrımcılığı, toplumsal dışlanmayı ve küresel etkilenmeleri anlatmak için kullanılır (Kula, 2012).

Göçmen topluluklar ile anavatanları arasındaki ilişkileri en iyi ortaya koyan önemli iki öge müzik ve danstır. Dans ve müzik kavramları bir topluluğun kimliği ve kültürü hakkında birçok özelliği bünyesinde barındırır.

Bazı göçmen toplulukları, kültürel kimliği sürdürmenin önemli bir aracı olduğu için, müziği 'içe-dönük' bir tarzda kullanır. Bu durumda dışarıyla bir iletişim yok denecek kadar azdır. Ancak pek çok durumda müzik, bir grubun kimliğini ötekilerin gözlerinde ve kulaklarında yerleşik kılmanın bir yolu olarak, geniş bir topluluğa seslenmek için de kullanılmaktadır. Bu durumda müzik 'dışa-dönük'tür (Erol A. , 2010).

İbadetler için kurulan camiler bile artık ibadetin yanında sosyal ve kültürel faaliyetler düzenlenen mekanlar olmuştur. Bir kültür merkezi biçimini alarak konferanslar, sohbetler, çeşitli eğitimler, kurslar, çocuklar için okul derslerine yardımcı etütler ve dil kursları düzenlenmektedir.

Almanya'daki üçüncü kuşak Türk gençlerinin ve dördüncü kuşak olarak tabir edilen çocukların önemli bir bölümü çeşitli kültürel ve sanatsal organizasyonlar, spor dernekleri ve sosyal merkezlere katılmaktadır. Buralarda *Breakdance*, *Capoeira* (Brezilya dansı), Türk Halk Oyunları, dağcılık, grafiti, resim, çeşitli müzik kursları, fotoğraf, vücutgeliştirme ve taekvando gibi kurslar verilmektedir. Bu kursların içinde ailelerin en çok destek olduğu ve katılımın en yoğun olanı halk oyunlarıdır.

III.2. Türk Halk Oyunları

Dansın ergenlik ve erginlik gelişimindeki rolü ve etkisinden bahsederken, toplumda özellikle, çocukluktan ergenliğe geçmiş, statü değiştirmiş kişiler üzerindeki sosyal, eğitsel, ruhsal, sportif, kültürel, sanatsal, kişilik, toplumsal ve sosyal bağların kuvvetlendirilmesi gibi boyutları dikkate almak gerekir. Dansın gelişme çağındaki çocuklar ve gençlerin sosyal gelişimindeki etkisi belki de en önemli etkilerden biridir (Aktaş, 2005).

Halk oyunları çalışmaları ile birey boş zamanlarını değerlendirmenin yanı sıra kendini tanır ve daha iyi ifade etme yetisi kazanır. Yeteneklerinin farkına varır ve

geliştirmek için çaba gösterir. Bu çalışmalar bireyin zihinsel ve bedensel gelişiminde, kültürel ve sosyal kazanımlarında, gelişiminde, eğitim hayatında önemli bir rol üstlenir. Halk oyunları ile kişisel, toplumsal, kültürel olarak gelişim sağlanmasının yanında bilgi, beceri, sorumluluk, cesaret, özgüven ve alışkanlık kazanılır.

Müzik ve dans, kültürel, sportif ve sanatsal açılarından bireyin doğru davranışlar kazanımında, toplumsallaşmasında, yaratıcılık kazanmasında, yeni bir çevre edinip sosyalleşmesinde, hareketsiz, tekdüze yaşamına fiziksel ve zihinsel olarak canlılık katmasında önemli iki unsurdur.

III.2.1. Sosyal Etkileri (Toplumsal Açıdan)

Halk oyunları çalışmaları sayesinde bireylerin arkadaşlık bağlarının güçlendiği, bir bütünün parçası olma hissinin yaşandığı, toplumsal dayanışmanın sağlandığı, sosyal çevrenin genişlediği ve toplum içinde özgüven duygusunun olduğu gözlemlenmiştir. Sosyal bütünleşmenin gerçekleşmesinde halk oyunlarının yeri göz ardı edilemeyecek kadar büyüktür.

Nazar Kul, kendisiyle aynı şeylere değer veren, aynı değer yargılarına sahip insanlarla beraber bir ortam paylaştığı için dernek çatısı altında yapılan çalışmalara çok değer verdiğini belirtmiş ve bu ortamın onun için çok özel olduğunu eklemiştir. Sadece büyüklerin anlattıklarıyla kültürün öğrenilemeyeceğini, onların bahsettiği çoğu şeyi burada yaşayarak öğrendiklerini söylemiştir.¹¹

Volkan Akdoğan, küçüklerine karşı sorumluluk hissettiğini ve gerektiği zamanlarda onlara oyun adımları öğrettiklerini, pek çok konuda da yol gösterici olduklarını ve bu durumdan çok mutlu olduğunu belirtmiştir.¹²

Zara Çelik, insanların ne kadar farklı karakterlerde olduklarını halk oyunları çalışmaları sonucunda fark ettiğini söylemiş ama ne olursa olsun, çoğu zaman anlaşmazlıklar bile yaşansa dans ettiklerinde birlik ve beraberlik içinde olduklarını, dansın aralarında bir bağ kurduğunu eklemiştir.¹³

¹¹ Nazar Kul ile 16.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

¹² Volkan Akdoğan ile 16.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

¹³ Zara Çelik ile 16.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

Bireyin üyesi olduğu topluluğa karşı sorumluluk bilinci gelişir, uyumlu olmayı ve işbirliği içinde çalışmayı öğrenir. Başkalarının görüşlerine ve düşüncelerine saygı duymayı, yardımlaşmayı ve birçok şeyi paylaşmayı öğrenir.

Bülent Gelmiş, okulda müzik dersinde birkaç kez tek başına halk oyunları örnekleri sergilediğini, Alman öğretmen ve öğrencilerin çok hoşuna gittiğini, oyunların içeriğiyle, nerede çalışma yapıldığı ve nerelerde gösteriler sergilendiği ile ilgili pek çok soru sorduklarını anlatmıştır. Bazı öğretmenlerinin ve arkadaşlarının ise gösterilere gelip çok beğendiklerini ve Türk kültürü ile çok ilgilendiklerini belirtmiştir.¹⁴

Yağmur Kayarcı, dernekte yapılan halk oyunları çalışmalarını sayesinde birlik ve beraberliğin ne kadar önemli olduğunu, birbirlerine saygı duymaları gerektiğini ve ortaya çıkan çeşitli problemleri çözmeyi öğrendiklerini belirtmiştir. Beraber uzun zaman geçirdikleri için ikinci bir aile gibi hissettiğini, gruptaki insanların yeri geldiğinde arkadaş, ağabey, abla olarak yaklaştıklarını eklemiştir. Pek çok şey öğrendiklerini ve yeni öğrendikleri şeyleri algılama hızının geliştiğini, en önemlisinin ise kendisine bir hedef koymayı ve o hedefe doğru çok çalışması gerektiğini öğrendiğini söylemiştir.¹⁵

Sertaç Dede, halk oyunları ile ilgilendiği için özellikle Türk toplumundan çok takdir aldığını ve halk oyunlarının çok saygı duyulan bir sanat olarak görüldüğünü söylemiştir. Çevresindeki çoğu arkadaşının genellikle spor dallarıyla ilgilendiğini ve kendisini farklı gördüğünü eklemiştir. Türkiye'ye gittiği zaman Almanya'da Türk halk oyunları ile uğraştığını söylediği zaman çok saygı gördüğünü, diğer gurbetçiler gibi fazla ötekileştirilmiş hissetmediğini belirtmiştir.¹⁶

III.2.2. Kültürel Etkileri

Tamamen farklı bir kültürde doğmuş ve büyümekte olan çocuklar bu çalışmalar yardımıyla kendi kültürlerine ait çeşitli paylaşımlarda bulunur. Kültürün önemli bir parçası ve aktarım aracı olan ve toplumun kültür değerlerini yansıtan halk oyunları sayesinde gelenek-görenekler, değerler gibi ortak paydalarda ve anlamlarda birleşirler.

¹⁴ Bülent Gelmiş ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

¹⁵ Yağmur Kayarcı ile 16.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

¹⁶ Sertaç Dede ile 15.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

Birey, ait olduğu toplumun bir üyesi olarak kültürünü öğrenir, benimser, onu bir miras gibi korur, devamlılığını sağlamakla ve kendisinden sonraki kuşaklara aktarmakla yükümlüdür.

“Kültür, bir halkı millet yapan organik bir bünyenin bütünlüğüne eriştiren, maddi, manevi değerlerin bir sentezidir. Milletın ruhudur. Bu değerlerin oluşturulması, toplumca benimsenmesi ve yaşatılması her şeyden önce bir halkın millet olma ve millet olarak yaşama kararlılığına ve azmine dayanır” (Eker, 2001, s. 104).

Yabancı bir yerde yaşayan, yabancı kültürlerle aynı ortamda bulunan insanlar, sürekli gördükleriyle göreneğı oluştururlar. Zaman süreci içerisinde bu ortamı benimseyip uyguladıkça bu görenek, alışkanlığa, âdete, geleneğe dönüşmektedir.

Kültür, bireyin kalıtımsal özelliklerinin ötesinde kazanımlar, gereksinimler, doyumlar ve doyumsuzluklar dünyası olmasının yanında toplum içinde öğrenme yoluyla kazanılan, geliştirilebilen birikimler, davranışlar, değerler, yönelimler, duygu ve düşünce dünyası, sanatsal bakış açısı gibi olguların bir arada olduğu bir dünyadır. Birey bu oluşumla kültürel doyum sağlar (Eğilmez, 2006).

Zara Çelik, Almanya’da insanların kültürlerini yaşayabilmekte zorlandıklarını ancak kendisi ve arkadaşlarının halk oyunları çalışmalarını ile ait oldukları kültürü yaşatabildiklerini ve bu şekilde kültürlerine bir katkı sağlayabildikleri için mutlu olduğunu belirtirken, Zara Kılıç, halk oyunlarının kültürel olarak kendisine çok faydası olduğunu düşündüğünü, eskiden anne ve babasının da oynadığını ve kendisinin de bu geleneğı devam ettirmekten gurur duyduğunu, ileride kendi çocuklarına da öğretmeyi düşündüğünü söylemiştir.¹⁷

Geleneksel yaşam tarzını yansıtan halk dansları bir kültürel eğitimi zaten beraberinde getirmektedir. Her dansın yöresel ve karakteristik özelliğı vardır ve bize kültürel bilgi vermektedir. Yalnızca bu dansları oynamak bile başlı başına bir kültürel eğitimidir. Halk dansları sayesinde insanlar kültürel yönde eğitilmekte, halkların yaşam tarzları ve gelenekleri, yöresel özellikleri hakkında bilgi edinmektedirler (Aktaş, 2005, s. 59).

¹⁷ Zara Çelik ve Zara Kılıç ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumunu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

“Çocuğun kültürü ve 'milliyetini', biyolojik ana-babasından aldığı genler değil, kültürel ana-babası ve çevresinden aldığı eğitim belirler. Kültür, biyolojik kalıtım yoluyla değil, kültürlenme ve kültürlenme yoluyla aktarılır. Başka bir deyişle, kültürel geçişlilik ilkesine dayalıdır. Çocuk, hangi kültür topluluğunda doğmuşsa, o ortamda kültürlenir” (Eğilmez, 2006, s. 75).

III.2.3. Psikolojik Gelişime Etkileri

Gençlerin, hayata kendini hazırlama, ruhsal olgunlaşma, kendini kanıtlama ve kendi kimliğini ortaya koyma, yeni arkadaşlıklar edinme, yeni insanlarla tanışma ve sosyal çevresini genişletme gibi çabalar içerisinde girmeleri, birey için bazı duyguları daha üst düzeyde yaşanmasını sağlamak ve sosyalleşme sürecini hızlandırmaktadır. Gençlik döneminin en belirgin özellikleri, duygusal coşku ve taşkınlık, çabuk kurulan ve bozulan ilişkiler, kolay etkilenme, kişiliğin sınırlarını aşma, toplum içinde sivrilme, ilgi çekme isteği ve rol sahibi olma çabası olarak da tanımlanabilir. Bu dönemde kişi, bireysel ve çevresel farkındalık düzeyini geliştirir, kendisini ve çevresini daha iyi analiz eder ve tanımaya başlar. Tüm bunların sonucunda iletişimi ve toplumsallaşmayı öğrenir. Birey, eğer gençlik döneminde, toplumsallaşmaya yardımcı olan sanatsal, sosyal, sportif ve kültürel aktivitelerde bulunur ve kendini gösterebilirse bu aktivitelerin gelişimsel etkilerini en üst düzeyde yaşar (Doğan & Yetim, 2011).

Gencin bir gruba dâhil olması ve o grup tarafından benimsenip kabul görerek söz sahibi olabilmesi onun sosyalleşme süreci ve toplumda yer edinebilmesinde geçireceği aşamalar için gereklidir. Bu süreçte genç, kişiliğini oturtmaya ve toplumsallaşmaya çabalar. Toplumsal uyum çerçevesinde çevresiyle ilişkiler kurup bu ilişkileri sürdürebilme yetisi, grup çalışmalarına katılması, sorumluluk alıp birlikte yaşamın gerekli kıldığı davranışları sergileyip kurallara uyabilmesi için önemli bir süreçtir (Ulak, 1993).

Bireyin duygusal gelişimi ile toplumsal gelişimi her zaman karşılıklı etkileşim halindedir. Ancak duygusal gelişimini tam anlamıyla tamamlayan bir birey topluma katkıda bulunabilir.

Dans yoluyla bireyler stresten arınıp rahatlar. Ruhsal durumları olumlu yönde düzeler, olumlu düşünür, yapıcı davranırlar. Dans ederken vücudun hareketsel bir çalışma yapması nedeniyle, beynin, insanda mutluluk duygusu yaratan “endorfin”

hormonu salgıladığı tespit edilmiştir. Bu nedenle, dans gibi fiziksel aktivitelerin insanda mutluluk duygusunu geliştirip, mutlu ve olumlu düşünmeye yönelttiği ve ruhsal bir rahatlama yarattığı sonucuna varılmıştır. Dans insanda sosyal ve fiziksel bir incelik yaratır (Aktaş, 2005).

Bireyin önce birey olarak kendini olduğu gibi kabul etmesi ve kendi ile uyumlu olması, bir grup tarafından kabul görmesini sağlar. Yeni bir ortama, çevreye uyum her yaşta zordur. Uyum sağlama sürecinde, duygusal gerginlik yaşamayı kaçınılmazdır. Toplumsal uyum sürecinde kazanılan deneyimler ile beraber, kabul edilme, sevilme, saygınlık kazanma ve statü sahibi olma bireyin grup tarafından gereksinimlerinin karşılanmasına bağlıdır.

Halk oyunları etkinliği toplumsal bir deneyimdir. Bu tür etkinliklere katılan bireyler hareketler aracılığıyla duygularını ifade etme olanağı bulur. Saldırganlık, öfke, utangaçlık, kıskançlık vb. duygularında boşalım sağlar, bunları kontrol etmesini öğrenir. Baskı altındaki duygusal enerjiden kurtulmanın bir yolu spor ya da oyun etkinliklerine katılmakla olur (Bişgin, 2001).

Aile çocuğun sosyalizasyon sürecinde karşılaştığı birincil gruptur. İkincil gruplar, “birincil gruplara göre daha az olmak üzere, bireyin toplumsallaşmasında yaygın bir etkisi bulunan grup” olarak tanımlanır. Çocuk büyüdükçe ikincil gruplar önem kazanmaya baslar. İkincil gruplar içinde basta okul, akran grupları ve iş yaşamı olmak üzere; bireyin etkileşimde bulunduğu diğer gruplar, örneğin kulüpler, dernekler de kapsanabilir. Çocuğun ailede kazandığı tutumlar, roller ve temel alışkanlıklar, onun ikincil gruplara katılımını biçimini belirler (Uluğtekin, 1991).

Halk oyunları çalışmalarına katılan bireyin fiziksel olduğu kadar benlik gelişiminde de büyük gelişmeler gözlemlenebilir. Benlik kavramı bireyin ne olduğu, ne olmak istediği ve çevresinde nasıl tanındığı konularındaki bilinçliliği olarak tanımlanabilir. Birey bu bilince kendini grubun diğer üyeleri ile karşılaştırarak ulaşır. Oyunlar sırasında kendisini başkalarıyla karşılaştırır, yeterlilik ve yetersizliklerini fark eder.

Başarılı olmak insanoğlunun önemli güdülerinden biridir ve bir biçimde doyurulması gerekir. Halk oyunları çalışmaları ve yapılan faaliyetler yardımıyla

bireylerin başarıya ulaşmaları sağlanabilir. Bireyin kendine güveni artar, başarıyı tatmak en büyük ödül olur.

Zara Kılıç, halk oyunları çalışmalarlarıyla kendisini bir topluma ait hissettiği için özgüveninin arttığını belirtmiş, bir parçası olduğu grup ile beraber gösterebileceği bir yeteneği olduğu için çok mutlu olduğunu vurgulamıştır.¹⁸

Dansı yapabilme, yeteneklerini ortaya koyabilme, kişide hem duygusal hem de fiziksel bir gelişme rahatlık sağlar. Ayrıca, dansa birçok sanat dalında olmayan önemli bir özellik vardır ki, o da genellikle, ortaklaşa yapılan bir aktivite olmasıdır. Bu aktivite ve çalışmalar sayesinde kişi dışa dönük, pozitif, saygılı, sevgi dolu, insancıl, iletişime yönelik, temiz, ince ruhlu, güvenilir, topluma yararlı bir kişilik kazanır. Bu da onu içe dönük, karamsar, olumsuz ve bireysel bir yapıdan uzak tutar (Aktaş, 2005).

III.2.4. Eğitsel Açıdan Birey Üzerindeki Etkileri

İnsan yaratımlarının oluşumunda en etkin yöntem eğitimidir. Eğitim aracılığıyla edinilen bilgi ve birikim kuşaktan kuşağa yüzyıllar boyunca aktarılır. Yetişkin kuşakların yeni kuşakları toplum hayatına alıştırmada, sosyalleşmelerine, toplumsal normları ve kuralları benimsemelerine yardımcı olmalarında, yaratıcılıklarını fark edip geliştirmelerinde eğitim süreci önemli bir yere sahiptir.

Ulusal ruh, yaşam biçimiyle yaşayarak kazanılır ve ulusal duygu ve heyecanlarla, eğitim yoluyla geliştirilir. Eğitim insanda davranış değişikliği meydana getiren en güçlü araçtır. Halk dansları, ulusal gücü taşıyan ve aktaran, pekiştiren eğitim araçlarının en başta gelenlerinden biridir. Böylece ulusal duyguları ulusal heyecanlarla eğiterek bilinçlendiren insan, ait olduğu toplumun güçlü bir bireyi olur (Baykurt, 1995, s. 24).

İlk uygarlıklardan, günümüze toplumlar, kendi gelenekleri içinde, insanlara hep bir şeyler öğretmiş, bunu yaparken de danstan bir eğitim yöntemi olarak faydalanmışlardır. Dans kültürel, geleneksel, sosyal ve toplumsal kuralların eğitimidir (Aktaş, 2005).

¹⁸ Zara Kılıç ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

Oluşturduğu kurallar ile toplum, kültürel yapı içindeki her türlü ögeyi kapsayan normatif yapı unsurlarının kendi üyelerine aktarılması ile oluşan sosyalizasyon süreci normların ve değerlerin devamlılığını garanti altına almaya çalışır (Gürler, 2005).

Aile, bireylerin karşılıklı hak ve ödevlerle birbirine bağlı olduğu ortak amaçlar çevresinde birleşmiş insanlardan oluşan bir birliktir. Aile içinde bulunduğu kültür özelliklerini yansıtır. Aynı zamanda aile toplumun kültürel özelliklerini nesilden nesile aktarma görevini yerine getirir (Kulaksızoğlu, 1999).

Aile çocuğun ilişki içine girdiği ilk grup olması itibariyle çocuğun davranışları kontrol edilmezse veya kontrolünde uygulanan teknikler şiddet veya çocukta uyumsuzluklar oluşturacak nitelikte ise çocukta çeşitli davranış bozuklukları oluşur.

Çocuk, sosyal hayata girme süreci ailenin denetimi ve kontrolü sayesinde olur. İlk eğitimin gerçekleşeceği aile, çocuğu yeterince kültürlemezse çocuk kuracağı ilişkilerler başarısız veya sağlıksız olur.

Göçmen toplumlarda halk oyunları gibi sosyal ve kültürel etkinliklerin anadilinin gelişimi ve kullanımı açısından etkisi oldukça fazladır. Aile ortamı dışında, okulda, iş yaşamında, sosyal yaşamda Almancayı daha fazla kullanmak zorunda kalan çocukların ve gençlerin Türkçelerinin bozulduğu görülmektedir. Özellikle dördüncü kuşak olarak nitelendirilen çocukların Almancaya daha hakim oldukları, Türkçeyi konuşmakta ve anlamakta zorluk çektikleri bir gerçektir.

Yapılan halk oyunları çalışmaları süresince eğitimlerin Türkçe verilmesinden dolayı ve Türkçenin dernek çatısı altında daha sık kullanılmasının sonucu olarak dil gelişiminde olumlu etkiler sağladığı gözlemlenmiştir.

Eda Akdemir, halk oyunları çalışmalarının anadilinin gelişiminde etkisi olduğunu belirtip yönleri, haftanın günlerini ve illeri öğrenmesinde ve kelime hazinesini genişletmesinde yardımcı olduğunu düşündüğünü eklemiştir.¹⁹

Zara Kılıç, çalışmalar sırasında birbirleriyle hep Türkçe konuştukları için evde de konuşmaya başladığını söylerken, Aylin Kılıç, halk oyunları çalışmalarının

¹⁹ Eda Akdemir ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

Türkçesinin gelişmesinde çok etkisi olduğunu, eskiden haftanın günlerini bile bilmediğini belirtmiştir.²⁰

Metin Akbulut, iki dili de konuşurken bir kelimenin kullanımını hangi dilde kolaysa ya da akıllarına ilk hangisi geliyorsa onu kullandıklarına ve anne, babası Almanya’da doğup büyüyen çocukların kesinlikle Türkçe konuşamadıklarına değinmiştir. Ailede Türkçe konuşulmayınca öğrenilemeyeceğinden, çünkü anaokulundan itibaren çocukların hep Almanca ile iç içe büyüdüklerinden bahsetmiştir.²¹

Almanya’da doğmuş üçüncü ve dördüncü neslin Türkçeleri bozulmakta ancak Almancaları oldukça gelişmektedir. Anadilini düzgün öğrenip doğru kullanımında birincil öncelik ailenindir. İkinci önemli etken de çocuğun katıldığı sosyal etkinlikler ve ortamlar olarak gözlemlenmiştir. Anadiline hakim olan çocuk ikinci bir dili daha rahat öğrenir, kavramlar arası aktarım sağlayabilir.

III.2.5. Sanatsal Açıdan Birey Üzerindeki Etkileri

Toplumsal yaşam içerisinde oluşan sanat fikri, sanat faaliyetleri ve ortaya çıkan sanat yapıtları hem toplumları birbirinden ayırmamıza yarayacak bir ölçüttür hem de toplumsal ortak değerlere yaptığı vurgular açısından toplumları birleştirici, bütünleştirici bir etkiye sahiptir. Tarihsel ve kültürel miras bağlamında yaratıcı gücü simgeler, toplum içinde ortak bağları güçlendirir (Demir, 2011).

Kültürümüzün önemli bir parçası olan halk oyunları geleneksel ortamından sahneye uyarlanırken bir düzen içine sokulma ihtiyacı duyar. Bu düzenin oluşumunda sanatsal ve estetik bakış açısı önemli yer tutar. Adımların, sahne düzeninin kısacası ortaya çıkan sunumun uyumlu bir kompozisyon oluşturması gerekir. Böylece uygulanan sahne teknikleri, kostüm, dekor, makyaj, müzik, ses ve ışığın da devreye girmesiyle halk oyunları sahne sanatları arasında sayılacak bir özellik kazanır.

Halk oyunlarının yaşama dayalı taklidi, yılların oluşturduğu toplumsal dayanışma, adil paylaşım, kendine yeterlilik ve hoşgörü örnekleri, sanatsal anlatımla çağdaşlığı ve çok sesliliği yakalamaktadır.

²⁰ Zara Kılıç ve Aylin Kılıç ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

²¹ Metin Akbulut ile 18.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

İçinde barındırdığı tarihsel, kültürel ve sosyal özellikler, fiziksel bir aktivite olarak değil sanatsal bir sunu olarak ele alınmasını gerektirir. Sahnelemeyi yapacak kişinin geleneksel adımları, oyun formlarını, yöresel tavrı, o bölgenin kültürel, tarihi ve coğrafi özelliklerini doğru ve güzel bir şekilde harmanlayıp sahne tekniklerini de gerektiği ölçüde kullanarak her türden beğeniye açık bir yaratı oluşturması önemlidir.

Geleneksel ortamda dansçının o anki ruh hali ve coşkusu ile doğaçlama çeşitlenebilen danslar, sahneleme aşamasında organize olmuş yapılara dönüşür. Hareket kalıplarının sıralanışı, hareketlerin genişliği/darlığı, keskinlik ve yumuşaklığı vb. özellikler sahneye uyarlayan sanatçı tarafından belirli bir sisteme oturtularak sabitlenir ve kişisel beğenisi ve estetik anlayışına göre biçimlenir. Yönetmenin sanatsal yaratıcılığı yanında dansların hareket sistemini kültürel bağlamda çözümlenme, dansları sosyo-kültürel yapısı, psiko-sosyal boyutu, tarihi derinliği, coğrafi dağılımı ile ele alarak bölgesel ve yerel özellikleri ile bireysel doğaçlamalarla çeşitlenen yapılarını bütüncül bir yaklaşımla değerlendirebilmesine imkân sağlayacak bilgiye de sahip olması gerekmektedir. Sahip olunan bilginin sanatsal bakış açısı ve yaratıcılık ile harmanlanması sonucunda halk oyunları sahnelemesi gerçekleşir (Okdan, 2015).

Birey bu çalışmalar süresince kültürel bir etkinlikte bulunmasının yanında bir sahne sanatıyla ilgili çalışma yaptığının farkına varır. Kendi yeteneğini keşfeder. Bir bakıma çok tanımadığı yabancı sayıldığı ama uzakta da olsa içinde büyüdüğü kültürün oyunlarını öğrenip sergilerken yaptıklarını içselleştirir. Kendini bir kültür elçisi olarak görür. Sahneye çıktığı zaman anlamı, duyguyu, coşkuyu, hüznü seyirciye hissettirmeye çalışır. İşte o aşamada bir sanatçıdır. Kendi tavrını, ruhsal durumunu, estetik duruşunu, dansını -belirli kalıplar içinde olsa da- sergileme imkânı vardır.

III.2.6. Zihinsel Gelişim Açısından Etkileri

“Etkinlikler aracılığıyla yaparak öğrenme sonucunda, öğrenme için gerekli algılama, düşünce ve akıl yürütme, kıyaslama, yorum yapabilme, bilgi kavrama gibi temel kavramların ve çevre koşullarının, bireyin zihinsel güçlerinin gelişmesinde büyük etkisi vardır. Bireyin zihinsel güçlerinin tam olarak gelişmesi için faaliyetlerin önemi büyüktür” (Yavaş & İlhan, 1996, s. 40).

Bireyin öğrenmesini sağlayan algılama, düşünme, mantık yürütme gibi zihinsel eylemlere ihtiyaç vardır. Becerilerin öğrenilmesi beyin ile sinirler ve kaslar arasında bir

koordinasyon kurulmasını, düşünülmesini, bunun yanı sıra zihinsel uyanıklık, hazırlık ve çabayı da gerektirir. Bir becerinin öğrenilmesi yalnız o beceriye ilişkin düşünmeyi değil buna bağlı olarak kuralların, tekniklerin ve terimlerin de öğrenilmesini içerir. Öğrenilen hareketin iyi yapılabilmesi için bunlar ön koşuldur (Erkal, Ayan, & Güven, 1998).

Halk oyunlarının öğrenilmesinde de zihinsel uyanıklılık, hazırbulunuşluk ve çaba gereklidir. Adımların öğrenilebilmesi, birbiri ile ilişkilendirilebilmesi hareketin doğru yapılabilmesi ve yapılan hareketin önemi için de zekâ gerekli bir unsurdur.

Oyun oynayan kişiyi yaptığı hareketler itibariyle analiz ettiğimizde aynı anda vücudun tüm bölümlerinin istemli ya da istem dışı hareket halinde olduğunu gözlemleriz. Her bir hareket hali, bir öncekinden farklı ve kendine özgü yapısı içinde vücuttaki belirli aktarıcı organlar tarafından izleyiciye aktarılmaktadır.

Halk oyunları faaliyetlerine katılan bireylerin beyinde belirli bir zaman dahilinde, insan hareketleri ve figürler ile ilgili bir birikim oluşacaktır. Buna bağlı olarak algılama daha da kolaylaşacak ve öğrenme süresi doğal olarak kısaltılmış olacaktır. İlk kez oyun öğrenecek olan bir kişiye oyun öğretiminden önce halk oyunlarında kullanılan temel adım ve figürlerin öğretimi yapılarak beyinde bir bilgi bankasının oluşturulmaya çalışılması sağlanmalıdır. Bu sayede bireyin vücudunu daha iyi kullanacak hale gelmesi ve dışarıdan gelen uyarılara tepki verme süresinin daha da kısılacağı gözlemlenebilir.

Sertaç Dede, halk oyunları çalışmalarından sonra algılamasının geliştiğini ve artık insanları vücut dilinden dolayı açık kitap gibi okuyabildiğini söylemiş, Derya Kılıç ise konsantrasyonunun yükselmesine ve algılamasının artmasına yardımcı olduğunu, başka dans kursları olduğunda temel dans adımlarını halk oyunları sayesinde öğrendiği için başka dans hareketlerini daha kolay kapabildiğini belirtmiştir.²²

Eğitim ve öğretimde amaç bireyleri toplumsallaştırarak onlarda fiziksel, zihinsel ve psiko-sosyal yönden bir gelişme elde etmektir. Öğrenilen bir bilginin ya da becerinin kalıcı ve kullanılabilir olması duyu organlarına gelen uyarıcıların güçlü ve çok olmasına bağlıdır. Duyu organları uyaranların etkisini vücuda getiren araçlardır.

²² Sertaç Dede ve Derya Kılıç ile 15.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

“Kişinin gözlemlenebilir davranışları olduğu kadar, sezgisel dünyası da kültürün yönetimi ve denetimi altındadır. Çünkü aslında sezgiselliğin içeriği ve örüntüleri de, başından beri, genel iletişim ortamlarından yansıtılarak oluşturulmuş, dolayısıyla kültür tarafından yapılandırılmıştır. Kültürün üyelerine sağladığı doyum 'gerçek' ya da 'kurgusal' düzeyde olabilir; çünkü söz konusu doyumun niteliği ya da yeterliğine ilişkin bir görüş birliğinden söz edilemez” (Eğilmez, 2006, s. 76).

III.2.7. Fiziksel Gelişime Etkileri

Halk oyunları çalışmalarına katılan bir birey, kendini tanıyarak dolayısıyla da yeteneklerini geliştirir. Bedenini, organlarını en iyi şekilde ve bir koordinasyon içinde kullanmayı öğrenir. Çökme, yürüme, koşma, atlama, sekme, dönme gibi temel hareketlerde motorsal güç belirli sınırlamalar içindedir. Bu gücün öğrenimi, dışa vurumu ve yönetimi kol ve bacakların günlük yaşantının dışında yavaş yavaş kontrol edebilmek ve kendin geliştirebilmek ile mümkün olacaktır. Düzenli olarak çalışmalara katılan birey bilgi, beceri, alışkanlıklar, olumlu kişisel ve toplumsal davranışlar kazanır.

Yağmur Kayarcı, eskiden çok kambur bir duruşu olduğunu, halk oyunları sayesinde artık dik durmayı öğrendiğini ve ayrıca yörelerin tavır ve duruşlarını öğrendiğini söylemiştir.²³

Yapılan hareketin dansçada oluşturduğu duygulanım, sinir sistemi sayesinde ortaya çıkar. Sinir sisteminde, hareketi yapacak olan bağ sistemi hazır olduğunda hareket yapımı insandaki haz duygusunu, sistem hazır olmadığına ise elem duygusunu ön plana çıkaracaktır. Bu nedendir ki dansçının hazırlık aşamasında yapmış olduğu bütün alıştırmalar ve davranışlar zinciri halk oyunu icra edilirken algının en iyi şekilde oluşmasını sağlayacaktır (Bekar, 1997).

Aylin Kılıç, halk oyunları çalışmalarının kondisyonunu geliştirdiğini ve denge hissini güçlendirdiğini; Sercan Akdoğan, bu çalışmalar sayesinde kilo verdiğini, el ve kol koordinasyonunun geliştiğini, algılamasının arttığı için artık yeni şeyler öğrenince

²³ Yağmur Kayarcı ile 16.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

çabuk kaptığını; Bülent Gelmiş ise duruşunda çok yardımcı olduğunu ve kondisyonunun yükseldiğini belirtmiştir.²⁴

III.2.8. Kişisel Gelişime Etkileri

Kendine güven duyan bireylerin performansları da yüksektir. Her türlü stres ve endişeden uzak, kendisine, becerilerine inanan bir yapıya sahiptirler. İç dünyaları ile dış dünyaları dengelidir. Kendileri ile uyumludurlar. Ben-biz dengesini kurmuşlardır.

Sosyal ilişkileri gelişmiştir. Her türlü faaliyetlerini grup ile paylaşmak isterler. Grubun çıkarlarını kendi çıkarlarından üstün tutarlar. Grup üyeleri ile sıkı ve devamlı bir ilişki içerisinde dirler.

7 yaşından beri toplulukta halk oyunları çalışmalarına katılan Mevsim Gül, eskiden çok çekingen ve sessiz olduğunu çalışmaların ve gösterilerin özgüvenini çok arttırdığını, arkadaş bağlarını daha kolay kurabilmesinde yardımcı olduğunu ve kendi çevresini genişlettiğini belirtirken; 13 senedir çalışmalara aktif olarak katılan Talip Kocçayır, Topluluk olma duygusu kazandırdığını, küçükken çok yalnız takıldığını ama bu gruptaki dinamizm ve atmosferinkendisini çok etkilediğini belirtmiştir.²⁵

Sosyo-kültürel etkileri bakımından halk oyunları, bireylerin geleneksel yaşam alanlarında yaşayış biçimlerini, inançlarını, birbirleriyle ve doğayla ilişkilerini, gelenek ve göreneklerini, özel günlerini müziğin de yardımıyla anlatan, yaşatan ve aktaran başlıca kültürel etkinliktir. Asırlar boyunca bir kültür hazinesi olarak kuşaktan kuşağa aktarılmıştır.

Kültürün hiçbir unsuru tüm gelenek ve görenekleri bir yumak gibi etrafına sarıp sarmalayan halk oyunları kadar ait olduğu toplumun ulusal duygularını yansıtmaya ve onlar kadar toplumsal bağları pekiştirip kuvvetlendirme etkisine sahip değildir.

13 yıldır halk oyunları çalışmalarına katılan Sertaç Dede, halk oyunlarının kendisine çok faydası olduğunu, bir anda özgüvenini ve medeni cesaretini arttırdığını söylemiştir. Artık yetişkinler olarak küçüklerin sorumluluğunu üstlendiklerini, onlara ekip ruhu ve disiplinli çalışmayı öğretip örnek olduklarını belirtmiştir. Yapılan bu

²⁴ Aylin Kılıç, Sercan Akdoğan ve Bülent Gelmiş ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

²⁵ Mevsim Gül ve Talip Kocçayır ile 14.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

çalışmalar sayesinde geçmişini ve hikâyesini öğrendiğini, toplumdaki yerini bulduğunu ve kendi özünü öğrendiğini eklemiştir.²⁶

Halk oyunları çalışmaları kültürel içerikten çok sosyal yanı ağır basan bir faaliyet olarak göze çarpmaktadır. Bu da halk oyunları ile uğraşanların kişisel anlayışları sonucu oyunlardaki değişiklikten kaynaklanmakta estetik değer ve anlayışlar da sürekli değişikliğe uğramaktadır. İnsanlararası ilişkiler bu yolla sağlamlaşır, toplumda bu ilişki ne kadar sağlam olursa toplumun yapısı da o derece sağlam olur. Halk oyunları kişide ruhsal ve düşünsel davranış olarak, etkinlik, cesaret, kendine güven oluşturmakta, artan öğrenme, başarı arzusu, bencillikten kurtulma, işbirliği bilincinin kuvvetlenmesini arttırmakta, bu çalışmaların sonucunda da bireylerde sorumluluk duygusunun güçlendiği gözlenmektedir (Şenol, 1997).

Volkan Akdoğan, küçük gösterilerde tanımadığı insanlar için bile olsa dans etmekten çok keyif aldığını ve özgüvenini arttırdığını, eskiden kızların elini tutmadıklarını ama halk oyunları çalışmalarından sonra bu durumu normal karşılamaya başladığını, gruba yeni katılan küçüklere bir şey öğretebilmenin güzel bir duygu olduğunu ve derneğin ikinci ailesi gibi olduğunu söylemiştir.²⁷

Halk oyunları bireyi sosyalleştirirken kendine güven duygusunu, medeni cesareti geliştirir. Başkalarıyla hızlı ve kolay ilişki, iletişim kurabilir hale getirir. İçine kapanık, sessiz ve asosyal çocuklar halk oyunları sayesinde buldukları bu durumdan kurtarılabilir. Kısaca bireyin davranışlarının olumlu yönde gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

13 yıldır Münih Alevi Toplumu'nda halk oyunları çalışmalarına devam eden Eda Akdemir, eskiden çok çekingen ve sessiz olduğunu, çalışmaların ve gösterilerin özgüvenini çok arttırdığını söylemiştir. Arkadaşlıkları daha kolay kurabilmede ve çevresini genişletmede yardımcı olmasının yanı sıra, gösteri deneyimizin vermiş olduğu o özgüvenli sahne duruşunu zaman zaman toplantılarda veya işyaşantısında yeni birileriyle tanıştığında aldığını fark ettiğini belirtmiş, daha özgüvenli bir duruşa sahip olmayı öğrettiğini eklemiştir. Onu destekleyen ikinci bir ailenin varlığını hissetmenin

²⁶ Sertaç Dede ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

²⁷ Volkan Akdoğan ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

kendime güvenimi arttırdığını, aynı şekilde grup arkadaşlarından birisinin başarısından gururlandığını ve ekip olup, yani bir olup beraber bir şeyler başarmanın birbirlerine olan bağı çok güçlendirdiğini söylemiştir. Alman arkadaşlarının hiçbir gösteriyi kaçırmadıklarını, yöresel kıyafetleri, dansları ve müzikleri çok beğendiklerini ve “Bu kadar çocuğu nasıl bu şekilde eğitip, sahnede böyle güzel sanatlar sergilemeyi başarıyorsunuz?” diye sorduklarını anlatmıştır.²⁸

Dansın türü her ne olursa olsun bireyde oldukça fazla özgüven duygusu oluşturmaktadır. Yeter ki aynı amaca hizmet eden bir duygu paylaşımının ve ortak çalışmanın yapıldığı bir ortam olsun. Bu bağlamda, okullarda, derneklerde, gençlik merkezleri ve benzeri kuruluşlarda yürütülen halk dansları ve oyunları eğitsel kol aktiviteleri çok faydalı çalışmalardır. Çünkü bu çalışmalarda ortak bir amaca hizmet edilmekte, bir yardımlaşma, bir güç, enerji ve duygu paylaşımı gerçekleştirilmektedir. Kişileri, özellikle gelişme dönemindeki gençlerin bu tür aktivitelerden edindikleri tecrübe, bilgi, iletişim rahatlığı, öz ifade rahatlığı, sosyal özgürlük, istekleri ve dilekleri konusundaki rahatlık onlara özgüven sağlamaktadır (Aktaş, 2005).

Övgü Özen, halk oyunları aracılığıyla farklı kişiliklerde, farklı ilgi alanları olan insanlarla bir araya geldiklerinden ve kendi ortak kültürlerine ait bir çalışma yaptıklarından çok mutlu olduğunu belirtmiştir. Gruptaki insanların birbirlerine karşı saygılı olduğundan ve güzel bir şeyler ortaya çıkarmak için çabaladıklarından bahsetmiştir. Dernek bünyesinde yapılan Cem törenlerinin ve dedelerin de bu sevgi, saygı ortamının oluşmasında ve Alevilik hakkında daha bilinçli olunmasında büyük katkısı olduğuna değinmiştir. Almanya’daki diğer Türk göçmenlerle kendi gruplarındaki bireyleri karşılaştığında farklı bulduğunu, yapılan çalışmalarda tek bir yere bağlı kalmadan her yöreden farklı farklı oyunlar öğrenmelerinden mutlu olduğunu, Türklerin ve Almanların büyük ilgi gösterdiklerini, saygı duyduklarını bu durumdan da çok gurur duyduklarını söylemiştir. Münih’teki en büyük ve en köklü Alevi derneğinin bir üyesi olmaktan onur duyduğunu belirtmiştir.²⁹

²⁸ Eda Akdemir ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

²⁹ Övgü Özen ile 15.02.2012 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

Sinem Çiçek Erözgün, Avrupa genelinde ve Almanya’da düzenlenen yarışmalarda, festivallerde ve özel gecelerde birçok farklı ülkeden insanın önünde Türkiye’yi temsil ettikleri için gururlandığını, yabancılara kendi kültürlerini tanıttıkları için mutlu olduğunu ve gurur duyduğunu söylemiştir. Farklı halk oyunları topluluklarından arkadaşlar edindiklerini, ortak bir ilgi alanları olduğu için bağ kurduklarını, sadece bir gruba bağlı kapalı kalmadıklarını, dışa açıldıklarını böylelikle çevrelerinin genişlediğini belirtmiştir. Diğer arkadaşları arasında kültürel faaliyetlere katılanların sayısının oldukça az olduğunu ve ona özendikleri için başvuru yapmak, çalışmalara katılmak isteyenler olduğunu söylemiştir.³⁰

Toplumların değer sistemlerini, hayat ideallerini, fertlerin oynayacakları rolleri, kişilere nakleder. Fertlerin iştirakleri de sosyalizasyon sayesinde gelişir ve toplum kültürünün devam etme baskısını sağlar. Bu baskı fertlerin sapan davranışlarda bulunma olasılığını düşürmekte ve oluşmuş düzenin devamlılığını sağlamaktadır. Üyelerin bu kurallara uymasını sağlamak, üyelerin kuralları içselleştirmesi ile mümkündür. Bu ise sosyalizasyon ile olanaklıdır. Yani bireyler bu kuralları algılamalı, anlamalı ve özümsemelidir.

Sosyalizasyonu Ünal Sayın şöyle nitелеmektedir: “İnsanın tüm yaşamı boyunca, ortamın sosyo-kültürel öğelerini öğrenmesi, içselleştirmesi, deneyimlerin ve anlamlı toplumsal öğelerin etkisi altında kişilik yapısıyla bunların bütünleştirilmesi ve bu yolla da yaşamak zorunda olduğu toplumsal çevresine uyumu” bu süreç boyunca etkili olan toplumsallaştırıcı kurumlar ise aile, arkadaşlık vb. kurumlardır (Sayın Ü. , 1985, s. 125).

Gencin ana baba, öğretmenler ve arkadaşlar gibi manidar kişilerle kurduğu ilişkinin gücüdür. Ana babaya duyulan bağlılık son derece önemlidir. Ebeveynler, temel toplumsallaşmayı sağlayan ve normların içselleştirilmesinde önemli etkiye sahip bireylerdir. Çocuk manevi yaşamını ana babasıyla ne kadar çok paylaşırsa, kendi faaliyetleri hakkında onların fikirlerini almaya o kadar çok alışır, onları kendi sosyal ve psikolojik yaşamının bir parçası olarak görür. Ana baba ve çocuk arasındaki duygusal ilişki, ana baba ideallerinin ve beklentilerinin çocuğa aktarılması için bir köprü görevi

³⁰ Sinem Çiçek Erözgün ile 15.02.2012 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

görmektedir. Eğer çocuk ana babadan uzaklaşırsa, ahlak kurallarını öğrenemez ve bu kurallar ona hiçbir şey ifade etmez (Delikara, 2000).

Halk oyunları, düzenli ilişkileri ve uyumlu davranışları olan bir toplumun oluşmasında katkısı bulunan, önemli araçlardan biri durumuna gelmektedir.

Yalnız büyüyen bir bireyin kültürel ve toplumsal belleğinden söz edilemez. Diğer bireylerle sosyal etkileşim ve paylaşım gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir toplumun parçası olmak bireyi güçlü kılar.

Nilgün Kılıç, Almanya’da yaşadıkları için çocuklarının kendi toplumlarından, Alevi kimliklerinden, kültürlerinden kopmadan büyümelerini istediklerinden bahsetmiş, kuzenleriyle, aileleri ve arkadaşlarıyla böylesine güzel bir ortamda, çok güzel şeyler paylaşarak iç içe olmaları ve kültürlerine sahip çıkarak yok olmasını engellemeleri için Münih Alevi Toplumu’na getirdiklerini söylemiştir.³¹

“Toplum içinde yetişen ve gelişen insanlar etkileşim sonucu kültürel ve sanatsal ürünleri ortaya koyarlar. Toplumlarda geçmişten gelen öz değerleri, çağın şartlarına uygun sanat nitelikli eserlere dönüştürmek gerekir. Bu dönüşüm sonucuna dayalı olarak, kültürün durağan değil dinamik bir yapıya sahip olduğu görülmektedir” (Depeli, 2009, s. 28).

Aralarında kan bağı olmayan topluluklar Ferdinand Tönnies’e göre, birlikte bir paylaşımında bulunmak ve bir amaç için çalışmak şeklinde ifade edilen mekan topluluğu olarak ifade edilir ve bu topluluk ise aynı anlayış içerisinde çalışmakla ifade edilen manevi topluluğa dönüşür. Manevi topluluk zihinsel birlikteliği betimlerken, mekânsal topluluk fiziksel yaşam birlikteliği olarak tanımlanabilir. Her nerede insanlar iradeleri yoluyla organik anlamda birbiriyle bağlıysa ve birbirini onaylıyorsa, orada bu veya şu türden bir topluluk var demektir. Bireyleri bir bütünün parçası olarak bir arada tutan karşılıklı bağlılık duygusu, anlayış, hoşgörü, toplumsal güç ve kardeşlik duygularıdır. İnsana dair tüm içgüdüsel şeyler akla ve konuşma yeteneğine bağlı olduğu için karşılıklı anlayış böylesi bir ilişkinin dahili mantığı olarak nitelendirilebilir (Tönnies, 2019).

Halk oyunları çalışmalarına katılan birey de yeni bir çevre ile tanışır. Bir grubun üyesi olarak diğer grup üyeleri ile ortak bir paydada buluşur, ortak bir hedef için çalışır.

³¹ Nilgün Kılıç ile 16.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

Farklı karakterlerdeki, farklı aile yapılarından gelen, farklı zevklere ve ilgi alanlarına sahip bireylerle bir bütün olur. Toplumsal ilişkiler kurmayı, ait olduğu toplumun kurallarını, normlarını öğrenir. Bu çalışmalar ile toplumsal bağlar güçlenir, dayanışma artar ve sosyal bütünleşme sağlanır.

Sosyal bir aktivite olarak yapılan dans çalışmaları, toplumsal bağların güçlenmesinde, kişinin kendi çevresi ve içinde yaşadığı toplumun yaşam biçimine uyum sağlamasında, toplumu oluşturan diğer bireylerle sağlıklı bir iletişim kurmasında önemli bir yardımcıdır. Bu çalışmalar ayrıca, kişinin kendi toplum ve kültür değerlerini tanımaya, bunlara bağlı kalıp yabancılaşmaya (asimilasyona) uğramamasına ve böylece kültürel, toplumsal ve sosyal bağların kuvvetlenmesine oldukça büyük yarar sağlamaktadır (Aktaş, 2005, s. 58).

“Göç etmek zorunda kalanlar, her ne kadar bir alt kültür de oluşturmuş olsalar, tüm etnik farklılıklara rağmen, memleketlerinden getirmiş buldukları kültürleri de, merkez ülkelerin kültürleri tarafından zaten etkilenmiş bulunmaktadır” (Turan, 1991, s. 100).

Toplum ve birey ortak anlamlar üretimi, belleğin işleme mekanizması yoluyla, birbirine sıkı sıkıya bağlanır. Bireyin doğduğu andan itibaren oluşan belleği içinde yaşadığı topluma, o toplumu oluşturan diğer bireylere bağlıdır. Ortaya koyulan, aidiyeti, iyeliği ve kimliği çerçeveleyendir; diğer bir deyişle kültürel olandır (Depeli, 2009).

Farklı bir kültürel yapı içerisinde doğup büyüyen genç, kültürün en önemli özellikleri arasında kuşaktan kuşağa aktarılan, ait olduğu kültürün hemen hemen her alanından izler taşıyan, kendine özgü bir düzen içinde olan, ortak paylaşımın bir ürünü olan ve ait olduğu toplumun üzerinde uzlaştığı halk oyunları ile kültürel uyum geliştirir. İçinde yaşanan toplumun kültürü ile ait olunan kültür arasında köprü kurar. Aynı anadiline hakimiyeti iyi olan bireyin diğer dilleri öğrenmede ve kullanmada daha başarılı olduğu gibi kendi kültürüne hakim olan bir bireyin de diğer kültürlerle uyum göstermesi ve kabul görmesi de kolay ve başarılı olur.

Bireyler kendilerine söylenen ya da anlatılanları bir müdahale ya da kontrol unsuru olmaktan öte, kendileri için yararlı bir bilgi olarak algıladıkları zaman yaratıcılık sergilemektedirler. Dolayısıyla tetikleyici kültürel yapılarda da bilgiler bireylere bir kontrol ya da müdahale aracı olarak değil bir rehber, bir model olarak sunulmaya

çalışılmaktadır. Burada amaç söylenen ya da ifade edilenden çok eylemlerle, davranışlarla istenen bilgilerin verilmeye ve örnek model oluşturulmaya çalışılmasıdır. Bireye özgür iradesi ve yaratıcılığı kısıtlanmaksızın, doğruyu görebilme ve seçebilme serbestliği tanınmalıdır. Baskılayıcı sosyo-kültürel yapılara bakıldığında söylenen, yapılan ya da uygulanan her tür ilke, kural ya da geleneğin arkasında genelde toplumun bulunduğu görülmektedir. Bu tür yapılarda toplumun genelde hep ön planda olduğu, bir başka deyişle toplumsal beklentilerin, bireysel beklentilerin her zaman önünde geldiği söylenebilir (Doğan H. , 2006).

III.3. Almanya’da Halk Oyunları Organizasyonları

Avrupa’nın birçok yerinde kültürü, halk oyunlarını yayma ve yaşatma amaçlı çalışmalar, çeşitli organizasyonlar yapılmakta ancak bu çalışmaların büyük çaplı olanlarına en çok göçmen nüfusu bünyesinde barındıran Almanya’da rastlanmaktadır.

Avrupa genelinde halk oyunları faaliyetlerinde bulunan kurum, kuruluş ve dernekleri biraraya toplamak ve bu alanda bir destek ve paylaşım platformu oluşturmak amacıyla Almanya, Belçika, İngiltere, Fransa, Avusturya gibi birçok Avrupa ülkesinde faaliyet gösteren Türk Halk Oyunları derneklerinin katıldığı bir toplantı sonucunda 2014 yılında Avrupa Türk Halk Oyunları Birliği (ATHOB) kurulmasına karar verilmiş ve tamamlanan gerekli işlemler sonucunda kuruluş resmi bir kimlik kazanmıştır.

“Türk Halk Oyunlarının Avrupa’da hak ettiği yerlerle gelmesini amaçlayan ATHOB, Avrupa’da yıllardır başarıyla faaliyet gösteren saygın derneklerin önderliğinde başlamış oldu. Her kurum ve derneğe açık olan ATHOB, yıllar içerisinde planladıkları programlar ve faaliyetlerle Türk Halk Oyunlarına hizmet verecek ve kalitenin ve seviyenin artırılması için çalışacaktır” (Avrupa Türk Halk Oyunları Birliği, 2014).

III.3.1. Yarışmalar ve Festivaller

Günümüzde Avrupa’da düzenli olarak Halk Dansları yarışmaları düzenlenmektedir. Bu yarışmalara Almanya’nın yanında diğer Avrupa ülkelerinden Türk halk oyunları grupları katılmaktadır. Geniş çaplı katılım gösterilen başlıca yarışmaların başında Toplum Gazetesinin düzenlemiş olduklarını sayabiliriz.

Toplum Gazetesi, Almanya’da 1993 yılından bu yana, Türkçe olarak yayınlanan aylık gazetedir. Almanya’da Türkçe konuşan herkese, ortak bir dil ile, içinde yaşadığı

toplumdan faydalı haber ve bilgiler paylaşmayı ilke edinmiştir. Toplum gazetesi kültürel faaliyetlere de büyük önem vermektedir ve bu amaçla düzenlediği Türk Halk Dansları yarışmaları büyük ilgi görmüş ve yıllarca devam etmiştir. Türk çocuklarınısahip oldukları kültürü tanımaları ve öğrenmeleri fırsatı sunan yarışma Türk toplumunu bir araya getirerek birlik ve beraberlik duygusunu artırmak için önemli bir araç olmuştur.

Toplum gazetesi sahibi Mehmet Canbolat da 20 yıl önce Türk halk dansları ile müziğinin toplumları ve farklı katmanları kaynaştırabilecek güç olduğunu görerek festivali başlattıklarını söylemiştir (egazete, 2014).

Almanya çapında düzenlenen önemli yarışmalardan bir tanesi de Motif derneğinin düzenlemiş olduklarıdır. Motif Manheim, 2001 yılında Türk Ebeveynler Derneği olarak kurulmuş ve aynı Toplum Gazetesi gibi yıllarca yarışmalar düzenlemiş ve birçok topluluğa ev sahipliği yapıp onları bir araya getirerek, görev alan çocukların ve gençlerin sosyal ve kültürel kazanımlar sağlamasına katkıda bulunmuştur.

Halk oyunları yarışmaları Türkiye’de olduğu gibi Almanya’da da çocukların ve gençlerin bir hedef belirleyerek o doğrultuda ilerlemesi için önemli bir etkinliktir. Almanya’da yapılan yarışmalar için hazırlanan ekipler başlangıçta Türkiye’de halk oyunları eğitimi almış göçmenler tarafından gerçekleştirilirken, günümüze gelindikçe bu eğitmenlere Türkiye’deki yarışmalarda, etkinliklerde başarı göstermiş ekiplerin eğitmenleri ve bu işin eğitimini almış uzman kişiler davet edilerek çalışmalara dahil edilmiştir. Son yıllarda yapılan çalışmalar, hazırlanan ekipler Türkiye’deki kaliteye ulaşmış hatta zaman zaman daha da üzerine çıkmıştır (bkz. Ek 79, Ek 80, Ek 81, Ek 82).

Yarışmaların yanı sıra Almanya’nın ve Avrupa’nın birçok yerinde büyük organizasyonlar, Türk geceleri ve Türk-Alman dostluk geceleri, etkinlikleri de düzenlenmektedir. Yapılan bu gecelerde halk oyunları ekipleri ve halk müziği toplulukları da sahne almakta kültürel bir şölen yaşanmaktadır.

Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu ve Alevi-Bektaşî Kuruluşları Birliği’nin ortaklaşa düzenlediği ‘Bin Yılın Türküsü’ konseri bunlardan biridir ve 13.05.2000 tarihinde Köln’de gerçekleşmiştir. 1246 bağlama sanatçısı ve semah dönen 700 katılımcı ile bir ilke imza atılmış ve büyük beğeni toplanmıştır.

21.04.2012 tarihinde Avusturya Alevi Gençlik Topluluğunun düzenlediği 'Gençlerin Türküsü' konserinde ise 500'den fazla müzisyen sahne almış ve Avrupa'nın farklı birçok ülkesinden 12 binin üzerinde izleyici katılmıştır. Wolfgang Amadeus Mozart ve Pir Sultan Abdal'ın eserleri icra edilmiş ve katılan dernekler farklı gösteriler sergilemişlerdir. Orkestrayı şef Zafer Gündoğdu yönetirken senaryosunu Turan Eser kaleme almış, rejisini Mahmut Akgül üstlenmiştir. Münih Alevi Toplumu ise bu geceye Gaziantep ekibi ile katılmış ve büyük beğeni almıştır (bkz. Ek 72).

Senaryo yazarı Turan Eser, "Farklı kültürel kimliklerin, dillerin, dinlerin ve tüm mazlumların müsaibliği için, ayrımcılık, nefret ve ırkçılığa dur demek için, Alevileri ve Aleviliğin evrensel öğretisini anlatmak için, semahımızı dünya barışına dönmek için, Anadolu'nun ozanlarını, âşıklerini, bilginlerini, şairlerini, Avusturya'nın Ozanlarıyla, sairleriyle, sanatçılarıyla ve aydınlarıyla buluşturmak için, Avusturya İşçi marşını ve Mozart'ın Türk marşını söylemek için, Aleviliğin sesini, sazını, sözünü, aşkını, Mozart'ın besteleriyle müsaibleştirmek için, Banazlı Pir Sultan Abdal'ı, Salzburglu Mozart ile buluşturmak için Gençlerin Türküsünü söylemek istiyoruz"diyerek kültürlerin birbirleriyle etkileşim içinde ve sürekli iletişim halinde olmasının önemini vurgulamıştır (Haberler.com, 2012).

Yapılan tüm bu çalışmaların özünde hep kültürü korumak, yaşatmak, yaymak ve tanıtmak amacı ön plandadır. Büyük organizasyonlar düzenlenerek hem Türkiye'de hem de dünyada daha çok ses getirmek ve bir farkındalık yaratma hedefi güdülmektedir.

Çalışmanın odak noktası olan Münih Alevi Toplumu ise günümüze kadar Avrupa çapında düzenlenen birçok yarışmada büyük başarılar elde etmiştir. Bu yarışmalarda;

-1996 yılında Avusturya- Bregenz'de yapılan, 14 derneğin katıldığı Avrupa Alevi Gençler Birliği'nin düzenlediği halk dansları yarışmasında Adıyaman yöresi ile birinci, Artvin yöresi ile ikinci, Van yöresi ile üçüncü olmuştur.

-1997 yılında Frankfurt-Langen'de Toplum gazetesinin düzenlemiş olduğu Almanya Halk Dansları yarışmasında Adıyaman yöresi ile birinci olmuştur.

-1998 yılında derneğin düzenlemiş olduğu Almanya Halk Dansları Yarışmasında 11 dernek arasında Bitlis yöresi oyunları ile birinci olmuştur.

- 2000 yılında Avusturya Bregenz’de yapılan Almanya ve Avusturya’dan katılımcıların olduğu yarışmada Bitlis yöresi oyunları ile birinci olmuştur.
- 2004 yılında Frankfurt- Langen’de Toplum gazetesinin düzenlediği Avrupa Türk Halk Oyunları yarışmasında Trabzon yöresi ile ikinci olmuştur.
- 2005 yılında Avrupa Alevi Gençler Birliği’nin Essen’de düzenlediği Halk Dansları yarışmasında Trabzon yöresi oyunları ile birinci olmuştur (bkz. Ek 68).
- 2006 yılında Türk-Alman Derneği tarafından Mannheim’da organize edilen çocuklar halk dansları yarışmasında Bitlis yöresi ile birinci olmuştur.
- 2006 yılında Frankfurt Langen’de Toplum gazetesinin düzenlediği yarışmada Bitlis yöresi oyunları ile birinciliği alma başarısını göstermiştir (bkz. Ek 65, Ek 66).
- 2008 yılında Motif Halk Dansları yarışmasında Bitlis yöresi ile ikinci olmuştur (bkz. Ek 67).
- 23 Mayıs 2010 tarihinde Wiesloch’da Avrupa Motif Halk Dansları yarışmasında 22 ekip arasında Burdur yöresi oyunları ile birinci olmuştur (bkz. Ek 63, Ek 64, Ek 73).
- 27.5.2012 tarihinde Motif Avrupa Halkoyunları Yarışmasında Gaziantep yöresi ile beşinci olmuştur (bkz. Ek 70, Ek 71).

III.3.2. Dernek Çalışmaları

“Göçmen sivil toplum kuruluşları, çoğunluğu Türkiye’nin kırsalından gelmiş geleneksel bireylerin, modern Alman toplumunda yaşama biçimini, değerler sistemini ve davranış kalıplarını anlama sürecinde kurulan tampon kuruluşlar niteliğinde işlevsel bir yapıya sahip örgütlerdir” (Adıgüzel, 2011, s. 138).

Çoğu dernek başlangıçta Türkiye merkezli ve oradaki yapılanmanın yansıması olarak kurulmuş olsa da zamanla daha çok Almanya odaklı çalışmalar yapan bir yapıya bürünmüş, hemşeri derneklerinin ve dini örgütlenmelerin, spor, meslek ve kültür derneklerinin yer aldığı, Almanya’da önemli bir siyasi ağırlık elde etmeye çalışan ilk çatı örgütlerinin temelleri atılmaya başlanmıştır.

Almanya Türklerinin büyük çoğunluğunu temsil ettiği düşünölen 8 çatı kuruluşun adları ve kültürel kimliğe ve sosyalleşmeye yönelik çalışmaları (Adıgöznel, 2011, s. 142-143) şöyle sıralanabilir:

- AABF (Avrupa Alevi Birlikleri Federasyonu)- Alevi Cenaze Hizmetleri, Almanca, Okuma-Yazma, Alevilik Öğretisi, Semah, Bağlama, Halk Oyunları ve Halk Müziği kursları.
- ABAF (Avrupa Ehl-i Beyt Alevi Federasyonu)- Sosyal Danışmanlık, Kur'an Kursları, Türkçe, Almanca, Biçki-Dikiş, Mesleki eğitimler, Spor kursları, Halk oyunları, bağlama.
- ADÜTDF (Avrupa Demokratik Ülkücü Türk Dernekleri Federasyonu)- Dini eğitimler, Bilgisayar kursu, Halk oyunları, Tiyatro, Gezi ve Yarışmalar.
- ATB (Avrupa Türk Kültür Dernekleri Birliği)- Okul derslerine yardım, Üniversiteye hazırlık kursları, Halk oyunları, Müzik kursları ve Türkiye gezileri.
- ATİB (Avrupa Türk İslam Kültür Dernekleri Birliği)- Hac-Umre organizasyonları, Cenaze nakil işlemleri, Türkiye gezileri, Halk oyunları, saz kursları, Yatılı eğitim kampları, yarışmalar, Kur'an kursları, Almanca, Biçki-Dikiş, Mesleki eğitimler, Okul derslerine yardım, Spor kursları, Sosyal danışmanlık, Paneller, Yardım kampanyaları.
- DİTİB (Diyanet İşleri Türk İslam Birliği)- Hac-Umre Organizasyonu, Cenaze nakil işleri, Dini eğitim ve hizmetler, Dinler- Kültürlerarası Diyalog, Eğitim ve uyum hizmetleri, Türkçe ve Almanca kursları, Spor Kulüpleri, Müzik ve Enstrüman kursları, Halk oyunları, Aile ve sosyal Danışmanlık.
- İGMG (İslam Toplumunu Milli Görüş)- Hac-Umre organizasyonu, Cenaze nakil işleri, Türkiye gezileri, Yarışmalar, Yatılı eğitim kampları, Kur'an kursları, Okul derslerine yardım, Spor kursları, Üniversiteye hazırlık, panel, Yardım kampanyaları, Sosyal danışmanlık,
- İKMG (İslam Kültür Merkezleri Birliği)- Kur'an kursları, Dini bilgiler, Kültür gezileri, Okul derslerine yardım ve rehberlik.

Tüm bu çatı örgütlerin alt yapısını oluşturan birçok dernek ve kurum mevcuttur. Bu kurumlarda sosyal ve kültürel etkinliklere katılan çocuklar, gençler ve aileleri hesaba katılacak olursa Avrupa genelinde çok sayıda göçmene ulaşıldığı görölmektedir. Burada

temel amaç öncelikle kültürü yaşatma ve gelecek kuşaklara aktarım sürekliliğini sağlama olarak görülse de ikinci amacın da göçmenlerin özkültürlerini üyesi oldukları yeni topluma ve kültürüne gösterip kendilerini kabul ettirme eğilimi olduğu bir gerçektir.

Kültürel olarak çok farklı bir ortama göç etme olgusu, gündelik kültürün birçok kesitinde kendiliğinden belirgin hale gelmektedir. Anadolu'nun bir köyünde ya da küçük bir kentinde hiçbir alternatife alan tanımadan ve adeta tek başlarına tüm yaşamı belirleyen alışkanlıklar, gelenek görenekler ve basit yaşam kaygıları birdenbire elemeye tabi tutulmak ve az çok anlayışsız bir çevreye fiilen kabul ettirilmek zorundadır. Bu sıradan gelenek ve göreneklerin bilinçli sahnelemelere dönüşmeleriyle neredeyse kaçınılmaz olmaktadır. Göçmen aileleri içinde yöresel gelenek görenekler, örneğin türküler ve halk oyunları, hala basit ve doğrudan yollarla çocuklara aktarılırken, Almanya'daki Türk "hemşeri dernekleri"nin büyük etkinlikleri bilinçli sahnelemelere dönüşmektedir. Bu sembolik temsil, her şeyden önce, Türk ve Kürt milliyetçiliği, İslam ve özellikle de Alevilik gibi daha büyük kimlik söylemlerinin tartışılmasında ağır basmaktadır (Greve, 2006).

Avrupa Alevi Birlikleri Federasyonu (AABF)'na bağlı bir kuruluş olan Münih Alevi Toplumu çatısı altında çocuklar ve gençler ile birlikte halk oyunları çalışmalarını yapmış, geceler düzenlenip Avrupa genelinde düzenlenen Halk Dansları yarışmalarına girilmiştir. Son yıllarda daha kapsamlı ve sahne sanatlarının birçok dalını içinde barındıran çalışmalar yapılmış, "Bir Bavul Umut" ve "Aşk" adlı, halk oyunları adımları ve tiyatro temelli iki danslı anlatım sahnelenmiştir.

III.3.2.1. Bir Bavul Umut

Bir Bavul Umut gösterisinde, elli yılı aşkın süre önce başlayan göç ve beraberinde getirdiği duygular, yaşananlar, karşılaşılan zorluklar halk oyunları ve modern adımlar ile sergilenmiştir. Yarım yüzyıldan fazla zaman önce Almanya'ya gelen işçilerin, çocuklarıyla, torunlarıyla ve aileleriyle sahnelenen gösterinin temel kurgusu; umut sıla, gurbet, hasret ve uyum duyguları üzerinedir.

Genel sanat yönetmenliğini Onur UTKU ULGUR ve Hüseyin YILDIZ'ın yaptığı bu eserde dans eğitimliğini ve genel koordinatörlüğü Metin AKBULUT üstlenmiştir. Bir Bavul Umut, 08 Haziran 2013'te Almanya'da Münih Gasteig Gösteri Merkezi'nde ilk kez sahneye konmuş, ardından grup Türkiye'ye gelerek gösterilerini

Ankara Devlet Tiyatrosu Cüneyt Gökçer Sahnesi'nde 03 Mart 2014 tarihinde ikinci kez sergilemiştir. Aynı yıl, 18 Haziran 2014 tarihinde, Bir Bavul Umut Münih Gasteig Gösteri Merkezi'nde tekrar seyirci ile buluşmuştur.

Bir Bavul Umut eseriyle 1961 yılında Almanya'nın diğer ülkelerle yaptığı işgücü antlaşması (Bad Godesberg) ile Almanya'ya gelen misafir işçilerin günümüze kadar uzanan hikâyesi, sanatın evrensel dili olan dans ile anlatılmaktadır. Öncelikli olarak Türkiye'den gelen misafir işçilerin hikâyesi temel alınmıştır. Ancak konusu ve işleyişi bakımından tüm misafir işçilerinin uyum sürecinde yaşadığı zorluklara değinilmiştir.

Hikâye, Sirkeci Garı'ndan kalkan Münih treniyle başlamaktadır (bkz. Ek 1). Anadolu'nun farklı birçok bölgesinden gelen aileler ve ayrılıkları canlandırıldıktan sonra, kalkan trenin ardından geride kalanların hüznü ve yalnızlığı betimlenmiştir (bkz. 2, Ek 3, Ek 4, Ek 5). Ardından Münih garına gelen misafir işçilerin çalışacakları fabrikalara dağılımı anlatılıp çalıştıkları fabrikalardan (bkz. Ek 6, Ek 7, Ek 8), yurtlardaki gündelik hayatlarına geçilmiş, biri Almanya'da biri Türkiye'de birbirlerinden ayrı düşen bir çiftin hayallerinde buluşmasının tasvir edildiği tablo ile ilk perde bitirilmiştir (bkz. Ek 9, Ek 10).

İkinci perde 1973 yılında yapılan eş birleşimi yasası kapsamında eşlerin Almanya'ya gelmesiyle başlamıştır (bkz. Ek 11, Ek 12, Ek 13). Eşlerin gelmesi ve aile olma kavramından sonra dil ve uyum sorunu anlatılmış, yaşanan sıkıntılar ve çekilen zorluklar bir nebze de olsa canlandırılmaya çalışılmıştır (bkz. Ek 14, Ek 15). Memlekete dönüşün tasvir edildiği bölümde ise yaşanan arada kalmışlık, ne oralı ne buralı olma duygusu anlatılmıştır (bkz. Ek 16, Ek 17, Ek 18, Ek 19, Ek 20, Ek 21, Ek 22). Son olarak artık yerleşmiş, öğrenmiş ama halen kendi öz kültürlerinden kopamamış misafir işçilerin günümüzdeki nesillere olan bakış açısı aktarılmaya çalışılmıştır (bkz. Ek 23, Ek 24, Ek 25, Ek 26, Ek 27, Ek 28).

Bu gösterinin en önemli özelliği 1961 yılında Anadolu'nun dört bir yanından gelip, Sirkeci Garı'nda ellerinde bavullarla Almanya trenine binenlerin, günümüze kadarki hikâyesini, 2013 Avrupasında yaşayan torunları ve çocukları tarafından icra ediliyor olmasıdır.

Göçe ve göçmenlerin yaşadıklarına ait orijinal görüntülerle bir belgesel havası taşıyan gösteri, yaklaşık 90 dakika sürmüş ve 5 yaşından 25 yaşına kadar çocuk ve gençlerin oluşturduğu topluluk tarafından sergilenmiştir (bkz. Ek 29, Ek 30). Basında da yer bulan eser bir çok kesimden beğeni ve takdir almıştır (bkz. Ek 31, Ek 32, Ek 33, Ek 34, Ek 35).

“Halkoyunları ve tiyatro aracılığı ile empati kurup seyirciyi de bu çemberin içine çektiler. İki kuşak öncesi büyüklerinin ekonomik çıkmazdan kurtuluşun çaresi olarak gördükleri ve gözü kara daldıkları gurbet yaşamını, duygusal olduğu kadar eleştirel bir açıdan da görselleştirdiler... Geleneksel dans gösterisine modern dans renklerini de katarak görünür kılan Münih Alevi Toplumu böyle bir proje ile yola çıktıklarında yüreklere bu kadar sıcak dokunacaklarını ne ölçüde tahmin ediyorlardı bilinmez, ancak yeni izleyicilerin kendi göçmen yıllarını bir kez daha gözden geçirecekleri kesin.” Nazire Akbulut (bkz. Ek 36).

“Ne sılaya ne gurbete yardılar.” sözünün daha da anlam kazandığı gösteride görev alan dansçılarla ve velilerle yapılan görüşmeler sonucunda kendi babalarının, dedelerinin çektikleri sıkıntıları, yaşadıkları sorunları, zorlukları daha iyi anladıklarını ve hissettiklerini, anlatılanlarda kendilerini bulduklarını, bu nedenle gösteriyi daha çok benimsediklerini belirtmişlerdir.

Bir Bavul Umut gösterisi sonrasında Aylin Kılıç³², dedesinin ve babaannesinin geliş hikâyelerini düşünüp onlarla gurur duyduğunu, hangi şartlar altında yaşadıklarını artık daha iyi anladığını, Aleyna Aras³³, büyüklerinin Almanya’ya gelirken çektiği zorlukları gördüğünü, Nazar Kul³⁴ ise anlattıkları hikâyenin kendi hikâyeleri olduğu için çok özel olduğunu belirtmiştir.

Metin Akbulut, Bir Bavul Umut’un yerinin çok başka olduğundan, hemen herkeste sıla özlemi olduğu için çok anlamlı bulduğundan bahsetmiştir. Aşkın da çok güzel olduğunu ancak Aşk’ta Anadolu aşklarını, Bir Bavul Umut’ta ise kendi hikâyelerini anlattıkları için her ikisinin de gözünde kendine göre bir değeri olduğunu

³² Aylin Kılıç ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

³³ Aleyna Aras ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

³⁴ Nazar Kul ile 16.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

vurgulamıştır. Halk oyunları yarışmalarına pek taraftar olmadığını, tek olumlu tarafının çocukları motive etmesi olduğuna inandığını belirtmiştir. Yarışma hedef gösterildiği zaman herkesin farklı bir motivasyonla çalışmaya geldiğini, bir de sonucunda derece alındığı zaman çocukların gururlandıklarını ve kendilerine güvenlerinin arttığını söylemiştir. Bir Bavul Umut ve Aşk gibi danslı anlatım çalışmalarının ise çocuklara başka bir hava kattığını, bir hikâyeye, bir olay anlatmanın, bir role bürünmenin onları her anlamda çok geliştirdiğini eklemiştir.³⁵

Hazar Yılmaz, Bir Bavul Umut'un geçmişi ve ailesinin köylerdeki yaşamını daha iyi anlamasını sağladığını³⁶, Sertaç Dede, hikâyesini daha çok benimsediğini çünkü kendi hikâyelerini anlattığını, oradaki oyuncuların ve karakterlerin kendilerini yansıttığını söylemiştir.³⁷

Volkan Akdoğan, çevresindeki insanların gösteriden sonra çok güzel tepkiler gösterdiklerini ve duygulandıklarını anlattıklarını söylemiş, gerçekten bu proje ile neler başardıklarını anlamaya başladıklarını, kendi hikâyelerini bu kadar bilmediklerini, bu projeden sonra daha iyi anlamaya başladıklarını, kendisiyle ve ekip arkadaşlarıyla gurur duyduğunu ve Bir Bavul Umut'u kendi hikâyeleri gibi gördüğü için çok benimsediğini belirtmiştir.³⁸

Eda Akdemir, hikâyelerini anlattığı, gurbette yaşayan toplumların ne zorluklar çektiğini ve o dedelerinin anlattığı hikâyelerin gerçek olduğunu tekrardan kendilerine hatırlattığı için Bir Bavul Umut hikâyesini kendisine daha yakın hissettiğini söylerken; Derya Kılıç, Bir Bavul Umut projesinde görev almadığını ama izlediğinde karakterlerin ayrılıklarını, özlemlerini ve hüznelerini hissettiğini ve çok duygulandığını belirtmiştir.³⁹

³⁵ Metin Akbulut ile 18.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

³⁶ Hazar Yılmaz ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

³⁷ Sertaç Dede ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

³⁸ Volkan Akdoğan ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

³⁹ Eda Akdemir ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

Bülent Gelmiş, Bir Bavul Umut'un, çok gerçekçi tarafları olan bir hikâyeyi anlattığından ve atalarının nasıl zorluklar çektiğini daha iyi anlayıp sahip oldukları yaşam standardının onlar sayesinde olduğunun farkına vardıklarından bahsetmiştir.⁴⁰

Talip Kocçayır, Bir Bavul Umut gösterisinin kendisine dedesini hatırlattığını, altı çocuğunun dışında, akrabalarına da o zamanlar bakabilmek için çok çaba göstermiş olduğunu ve bundan dolayı dedesine çok saygı duyduğunu anlatmış, bugün burada olmalarının tek sebebinin o olduğunu, kendilerine yepyeni bir gerçek ve bir gelecek hediye ettiği için ona sonsuz minnettar olduğunu vurgulamıştır.⁴¹

Zara Çelik, hayatında yaşadığı en heyecanlı anlar olduğunu, özgüvenini çok arttırdığını ve bütün bunların farkına vardktan sonra halk oyunları çalışmalarına devam etmek istediğine karar verdiğini belirtmiştir.⁴²

Zara Kılıç, proje ile çok gurur duyduğunu, dedelerinin hikayelerini anlattıklarını anlatmıştır. Daha önceleri sadece halk oyunları oynadıklarından ama Bir Bavul Umut'tan sonra hikâye anlatmaya başladıklarından bahsetmiş, böylesinin kendisi için daha anlamlı olduğunu ve anlattıkları hikâyelerle insanları duygulandırdıklarını eklemiştir.⁴³

Yağmur Kayarcı, bu gösteriden önce göç hikayesiyle fazla ilgilenmediğini ama sonrasında kendisinde bir farkındalık yarattığını dedelerinin yaşadıklarını, çektikleri zorlukları öğrendiğini belirtmiş⁴⁴, Sercan Akdoğan ise daha önce sadece halk oyunları çalışmaları yaptıklarına ve yarışmalara katıldıklarına, Bir Bavul Umut'un sahnedeki ilk deneyimleri olduğu ve kendi geçmişlerini temsil ettiği için çok daha özel olduğuna değinmiştir. Helin Yıldız, göçün sonucu doğan ayrılık, hasret, özlem çeken insanların yerine kendilerini koyduklarını ve onları daha iyi anlayabilme fırsatları olduğunu söylemiştir.

⁴⁰ Bülent Gelmiş ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

⁴¹ Talip Kocçayır ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

⁴² Zara Çelik ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

⁴³ Zara Kılıç ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

⁴⁴ Yağmur Kayarcı ile 16.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

Sinem Güzelarslan, çocuklarının halk oyunlarına erken yaşta başlamasının onlar üzerinde çok etkili olduğunu ve kendi kültürlerinden birçok şey öğrendiklerini belirtmiş, özellikle Bir Bavul Umut'un onlara çok şey kattığını eklemiştir. Kendisinin Türkiye'de doğup büyüdüğünden ve evlendikten sonra buraya geldiğini bu nedenle ilk gelenler gibi çok zorluk çekmediğinden ancak kendisinin de farklı sıkıntılar ve güçlükler yaşadığından bahsetmiştir. Yaşanılan tüm bu durumu kızlarına anlatmasının çok zor olacağını çünkü küçük yaşta oldukları için anlayamayacaklarını belirtmiş, Bir Bavul Umut ile olayın içine girmelerinin, yaşayarak ve hissederek anlamalarının daha güzel ve özel olduğunu söylemiştir. Bu nedenle Bir Bavul Umut gösterisini daha çok beğendiğini eklemiştir.⁴⁵

Yadigar Erez de aynı şekilde Bir Bavul Umut'u daha çok beğendiğini vurgulamış, Bugüne kadar çekilen zorlukları ve yaşananları anlattığı için kendilerine daha çok hitap ettiğini söylemiştir.⁴⁶

Bir Bavul Umut eserinde görev alan çocukların, gençlerin ve ailelerinin, yapılan görüşmeler sonucunda, hikâyede kendilerini ve ailelerinin hikâyesini buldukları için daha çok etkilendikleri, bilmedikleri çok şey öğrendikleri, yaşananların daha anlam kazandığı ve kendilerinde bir farkındalık yarattığı gözlemlenmiştir.

III.3.2.2. Aşk

Türk edebiyatına ve Anadolu efsanelerine konu olan aşkların anlatıldığı gösteride halk oyunları adımları temel alınmış, modern dans ve teatral anlatım tekniklerinden de yararlanılarak özgün bir eser ortaya çıkarılmıştır. Genel Sanat Yönetmenliğini Onur Utku Ulgur ve Hüseyin Yıldız'ın yaptığı bu gösteri ilk olarak 27-28 Haziran 2014 tarihlerinde Ankara Kültür Sanat Kulübü (AKSAK) bünyesinde Ankara'da sahnelenmiş, daha sonra 18 Şubat 2018 tarihinde, Metin Akbulut'un dans eğitmenliği ve koordinatörlüğü ile Münih Alevi Toplumu dansçıları ile Münih'te tekrar sahneye konmuştur.

Eser iki perdeden ve her birinde bir aşk hikâyesinin anlatıldığı yedi tabloda oluşmaktadır. Her tabloda evrensel bir duygu olan aşk duygusu, masallara, manilere,

⁴⁵ Sinem Güzelarslan ile 16.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

⁴⁶ Yadigar Erez ile 16.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

türkülere, efsanelere ve halk anlatılarına konu olmuş, kulaktan kulağa günümüze kadar gelmiş bu yedi aşk hikâyesi sahnede bir bedene bürünerek can bulmaktadır. Anadolu coğrafyasının ayrılmaz iki folklorik değeri olan müzik ve dans, modern sahne teknikleri de kullanılarak zenginleştirilmiştir.

İki perde ve yedi tablodan oluşan eserde tablolar;

I. Perde

- Kerem ile Aslı (bkz. Ek 37, Ek 38)
- Mem ile Zin (bkz. Ek 39, Ek 40, Ek 41, Ek 42)
- Ahmet ile Gülbahar (bkz. Ek 43, Ek 44, Ek 45, Ek 46, Ek 47)
- Ferhat ile Şirin (bkz. Ek 48, Ek 49)

II. Perde

- Yaban Gülü (bkz. Ek 50, Ek 51, Ek 52)
- Hasan ile Emine (bkz. Ek 53, Ek 54, Ek 55, Ek 56, Ek 57, Ek 58)
- Leyla ile Mecnun (bkz. Ek 59, Ek 60, Ek 61, Ek 62) olarak sıralanmıştır.

Aşk dans tiyatrosu konusu itibariyle insanlık kadar eski bir duyguyu işlemektedir. Anadolu coğrafyasında yaşanan bu yedi aşkı zaman ve mekan gözetmeksizin anlatılmakta ve bu coğrafyanın kozmopolitik yapısı eserde net olarak görülmektedir. Bu eserde sadece aşk duygusu anlatılmakla kalınmamış, o duygunun insana yüzyıllar boyunca neler yaptırdığını da gözler önüne sermiştir. Eserde anlatılan her aşk sosyal bir yaraya da dokunmuş, seyirciye aşkın iki kişinin aşklarına sahip çıkabilmek için topluma, törelere, kurallara karşı amansız bir mücadelesi olduğu aktarılmaya çalışılmıştır.

Aşk dans tiyatrosu ile izleyenler, Müslüman birisini sevdi diye yurdundan olan Aslı'yı ve onun peşine düşen Kerem'i merak ederken, mahalle baskısına ve dedikodulara boyun eğmeyen Mem'i görür, Mem'in zindanda yok oluşuna tanık olan Zin'in ağdıyla o acıyı hissederler. Zin'in gözyaşları feodal yapıya başkaldıran ancak kendi nefesine yenik düşen Gülbahar ve onun uğruna Ağrı Dağı'nda ateş yakan Ahmet'in gözyaşlarına dönüşür, sel olur insanın içine akar ve uğruna dağları deldiği Şirin'e türkü söyleyen Ferhat'ın ırmağına dönüşür. Denizlere akan o ırmak, Ege

sahillerine sürüklenir, Yaban Gülü'nün tüm güzelliğini de sularına katarak bir obalı Emine güzelliğinde yine bir tutam gözyaşı olur ve Hasan o gözyaşı denizinde boğulur. Sonrası çöl, sıcak ve sonsuzluktur. Leyla'sını arayan Mecnun sonsuzluğunda anlar ki seyirci, sol göğsünün altındaki sızıdır onu ayakta tutan, yani aşktır.

Sertaç Dede, Aşk gösterisinin kendisine daha tarihsel ve felsefi geldiğini, ezelden beri var olan bir duygunun Anadolu topraklarında can bulmuş halini canlandırmanın farklı hissettirdiğini vurgulamıştır.⁴⁷

Helin Yıldız, aşkın ölümsüz olduğunu hissettiği bu gösteride, eski aşklardaki anlamın bugünlerde yok olduğunu, aşk duygusunun anlamsızlaştığını düşündüğünü belirtirken⁴⁸, Aylin Kılıç, Aşk'ın öğretici bir yanı olduğunu, pes etmemeyi ve kendi aşkına inanmayı öğrettiğini ve aşka olan inancını geri kazandırdığını belirtmiştir. Eski efsanelerdeki karakterlerin bile aşklarından ödün vermemelerinin kendisini güçlendirdiğini söylemiştir.⁴⁹

Eda Akdemir, AŞK gösterisinin sadece oynayanlara değil, bütün kitlelere hitap eden bir gösteri olduğunu düşündüğünü belirtmiştir. Aşkın evrensel ve bütün engelleri kaldırabilen bir güç olduğunu ve bu gösterinin aşkın ne kadar ölümsüz olduğunu hatırlattığını söylemiştir.⁵⁰

Sercan Akdoğan ise canlandırdıkları konunun kültürel açıdan kendisine çok enteresan geldiğini ve hikâyeleri okumaktan çok onları canlandırmanın hoşuna gittiğini belirtmiştir.⁵¹

Aşk gösterisinde görev alan çocuklar ve velileriyle yapılan görüşmeler ve gözlemler ile anlatılan duyguyu hissettikleri, aşkın yüzyıllar boyunca karşısına çıkan engelleri görüp yaşananlardan etkilendikleri ve kendilerine çeşitli dersler çıkardıkları sonucuna varılmıştır. Her kesimden, her dinden, her kültürden insana hitap edebilecek ve aynı duyguları hissettirebilecek bir gösteri olduğu vurgulan

⁴⁷ Sertaç Dede ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

⁴⁸ Helin Yıldız ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

⁴⁹ Aylin Kılıç ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

⁵⁰ Eda Akdemir ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

⁵¹ Sercan Akdoğan ile 17.04.2019 tarihinde Münih Alevi Toplumu dernek merkezinde yapılan görüşmeden aynen aktarılmıştır.

SONUÇ

Birey çeşitli sosyal örgütlenmeler ve gruplar yardımıyla sosyal hayatın içerisinde yer bulur ve sosyalleşme onun için daha anlamlı bir hal alır. Gündelik hayatın koşturmacası ve döngüsü içerisinde birbirinden kopuk, daha çok bağımsız, zaman zaman ayrılmış olan ve çoğu zaman kendi başına hareket etmek zorunda kalan insanlar, sosyal gruplar ve sivil toplum kuruluşları sayesinde toplumsal yaşama daha kolay adapte olurlar. Böyle örgütlenmeler içerisinde yer alan birey farklı insanlarla karşılıklı ilişkiler içerisine girerek karşısındakinin tutum ve davranışlarından etkilenir ve bu karşılıklı ilişkiler zaman geçtikçe gelişerek kalıcı hale gelir. Bir gruba dâhil olan bireylerin kültürel hayata etki edecek bir amaç edinmek, o amacı gerçekleştirmek ve karşılıklı etkileşimini geliştirmek için ait olma ve *biz* olma duygusunu hissetmesi gerekmektedir (bkz. Ek 69).

Göçmen toplumlarda ait olduğu toplumdaki kopmamak, kültürüne sahip çıkmak, onu kuşaktan kuşağa aktarmak ve yaşatmak duygusu daha ağır basmaktadır. Bu duygudan hareketle dernekler, kuruluşlar, sivil toplum örgütleri kurulmuş ve hem ilk göçmenlerin hem de gelecek kuşakların öz kültürel kimliklerini tanımaları, unutmamaları ve toplumsal birlikteliklerinin bozulmaması amaç edinilmiştir.

Aynı amaçları taşıyarak kurulan Münih Alevi Toplumu, sosyal ve kültürel çalışmalar yaparak üyelerini bir arada tutmakta, çocukların ve gençlerin kültürel bilince sahip bireyler olarak yetişmesi için çaba göstermektedir. Bunun sağlanmasında en etkili yol olarak halk oyunları çalışmaları gösterilebilir.

Metin Akbulut tarafından uzun yıllardır sürdürülen bu çalışmalara katılan çocukların büyük çoğunluğunun ailesinin, akrabalarının desteği ve zaman zaman zorlamasıyla bu faaliyete başladığı ancak zaman geçtikçe kendi istekleriyle devam ettikleri ve bırakmadıkları gözlenmiştir. Yapılan görüşmelerde de bu sonuç desteklenmiştir.

1993 yılından günümüze kadar farklı yörelerde halk oyunları çalışmaları yapılmış, çeşitli yarışmalara katılım sağlanarak dereceler alınmıştır. Bununla beraber 2013 yılında Almanya'ya göçü anlatan *Bir Bavul Umut* ve 2018 yılında Anadolu coğrafyasında yaşanmış aşkları anlatan *Aşk* adlı danslı anlatım çalışmaları yapılarak halk oyunlarına farklı bakış açısı getirilmiştir. Çocuklar ve gençler, halk oyunlarının

yanı sıra teatral bir anlatımla çeşitli sahne tekniklerinin kullanıldığı bu eserlerde farklı duyguları bir arada yaşamış ve seyirciye de yaşatmışlardır. Danslı anlatımlarla yeni nesle görsel açıdan zengin, teknolojik olanaklarla donatılmış, içinde bulunmaktan keyif alacakları, kültürel yaşayışı sanatsal anlayışla daha etkin biçimde kavrayabilecekleri çalışma ortamı hedeflenmiştir.

Hem halk oyunları çalışmalarında, hem yarışma gruplarında, hem de her iki eserde yer alan çocuk ve gençlerle yapılan görüşmeler sonucunda konusu itibariyle *Bir Bavul Umutun* daha çok etki bıraktığı gözlenmiştir. Çünkü göç sürecini, bu süreç boyunca ve sonrasında yaşananları anlattığı için bireyler bu eseri kendilerine daha yakın hissetmiş ve daha çok benimsemişlerdir.

Bir Bavul Umut ve *Aşk* gösterileri için hazırlanan dekorlar, kullanılan aksesuarlar ve kostümler çocukların, gençlerin ve velilerin ortak çalışması sonucu ortaya çıkmıştır (bkz. Ek 76, Ek 77). Küçükten büyüğe herkesin emek verdiği bu hazırlıklar sürecinde çocuklar bir şey için emek vermenin değerini ve emeğe saygı duymayı, paylaşmanın, ortak çalışmalar sergilemenin ne demek olduğunu öğrenmiş, bir gruba dahil olmanın ve grup olarak bir başarıya imza atmanın hazzını tatmış, kendi sorumluluğunun yanında diğer arkadaşlarının da sorumluluğunu taşıma bilincini edinmişlerdir. Bir kültürel faaliyet içerisinde bulunurken sanatsal bir duruş ve bakış açısı kazanmışlardır.

Bir hedefi hayal etmek, onu gerçekleştirme arzusu veya onu elde etme umudu tüm düşüncelerin temelinde yatar ve bireyi güdüler, hareketlerini yönetir, bir anlam kazandırır. Tönnies (2019)'nin de belirttiği gibi tüm yaşananlar amaca tabi hale gelir ve pek çok fikir hem bir hedef hem de bir araç olacak biçimde peşine düşülmeye değer gibi görünen ortak bir amaç üzerine kurulur.

Çocuklar ve gençler bir gruba dâhil oldukları için kendilerini daha güçlü ve şanslı hissetmektedirler. Birlik ve beraberlik duygularının ne demek olduğunu, aynı hedefe doğru yol alırken daha güçlü hissettiklerini, sorumluluk bilinci edindiklerini ve bir topluluk içinde nasıl davranılması gerektiğini öğrendiklerini düşünmektedirler. Dernekte yapılan çalışmalarda, bir şeyi başarmak için büyük emek verilmesi gerektiğini öğrenmenin ve fark etmenin yanı sıra bir aile olma hissini yaşadıklarını belirtmişlerdir (bkz. Ek 74, Ek 75).

Münih Alevi Toplumu çatısı altında yapılan halk oyunları çalışmalarına katılan çocukların arasında Alevi olmayan çocuklar ve gençler de bulunmaktadır. Sadece halk oyunları faaliyetlerinde görülen bu durumda aileler normal şartlar altında girmeyecekleri ya da girmek istemeyecekleri, üye olamayacakları, yabancı oldukları bir çevreye kendileri ve çocuklarıyla hiçbir çekince, olumsuz düşünce taşımadan girmekte ve grubu, derneği benimsemektedirler. Karşılıklı olarak hoşgörünün ve saygının hakim olduğu bu ortamda dini veya etnik hiçbir ayırım gözetilmemektedir. Amaç halk oyunları aracılığıyla sosyalleşmek, kültürü yaşatıp sahip çıkmak ve sanatsal çalışmalar sergilemektir.

Çalışmalara katılan gençler ve çocuklar, halk oyunlarının sadece bir boş zaman etkinliği değil kendi kültürlerinin bir parçası olduğunu ve yapılan çalışmalar yardımıyla kültürel değerleri ve gelenekleri bir sanat dalı üzerinde yaşatabilmenin, sonraki nesillere aktarabilmenin sorumluluğunu hissetmekte ve gururunu yaşamaktadırlar.

Bireyin fiziksel ve zihinsel gelişiminde önemli katkıları olan halk oyunları eğitimi sayesinde kişi kendini ve bedenini tanır. Neyi yapıp yapamayacağını, güçlü ve güçsüz yönlerini keşfeder. Yeteneklerini geliştirirken bir yandan da sağlığını korur. Bilgi, beceri, alışkanlık, kişisel ve toplumsal davranışlar kazanır. Boş zamanlarını değerlendirirken bedenini doğru kullanmayı öğrenir.

Halk oyunları da diğer dans türleri gibi bireyin yaratıcılığının gelişmesinde, ruhunun dinlenmesinde, ait olduğu grubun diğer üyeleri ve başkalarıyla uyumlu olmasında ve empati yeteneğinin gelişmesinde etkilidir. Birçok anlamda disiplin duygusu kazandırır ve kendine güvenen bireyler yetişmesinde önemli bir destektir. Küçük yaştan itibaren düzenli olarak çalışmalara katılan bireylerde aile ve arkadaş ortamlarında iletişim kurma yeteneğinin, sosyal becerilerinin daha gelişmiş olduğu ve dikkatini toplama, odaklanma ve konsantrasyon yetilerinin gelişmiş olduğu görülmektedir.

Bireyin kültürel, sosyal ve toplumsal gelişmesinde, ortak bir milli bilinç oluşumunda, dayanışma ve birlik beraberlik duygusunun desteklenmesinde halk oyunlarının önemli bir araç olduğu görülmüştür. Ekip ruhunun ve ortak paylaşımlarda bulunmanın paylaşımın hazzına varma, zamanı verimli kullanma, çalışma alışkanlığı kazanma gibi kişisel becerilerinin gelişimine de katkı sağladığı görülmektedir.

Almanya'da yapılan sosyal ve kültürel çalışmaların ortak amacı, göçmen çocukların ve gençlerin sosyo-kültürel gelişim açısından yalnız ve yetersiz kalmalarını engelleyecek, sadece Türk kültürü ya da sadece Alman kültürü olarak tek taraflı yönelme durumundan kurtaracak, onlara her iki kültür sistemini de benimseyecek ve taşıyabilecek bir kimlik sağlamak olmalıdır.

Modern çağın olumlu etkilerinin yanında olumsuz etkileri de vardır. Bunlardan en önemlisi bilgiye çabuk erişim ve hızlı tüketimdir. Halk oyunları çalışmalarının, hızla tüketim toplumunun bir ferdi olma yolunda ilerleyen göçmen gençler üzerinde öz kültürleri hakkında bir nebze de olsa farkındalık yaratmak ve bir bilinç oluşturmak bağlamında oldukça olumlu etkileri olduğu gözlenmiştir.

Bundan birkaç yıl öncesine kadar, hayatın pek çok alanında Türk göçmenlerle karşılaşmaktan kaçınan ve sosyal ilişkiler içine girmeyen ancak kendi kültürlerinin ve davranış kalıplarının benimsenip uygulanmasını isteyen Alman halkının, büyük çoğunluğu artık kendini gerçekleştirmiş, Almancası yeterli düzeyde olan, eğitim-öğretim, kültürel ve sosyal alanlarla büyük gelişim gösteren ve iyi bir meslek sahibi olmuş göçmenlere karşı tutumu ve bakış açısı büyük oranda değişmiştir. Bu değişimin kültürel, sosyal ve sportif alanlarda gerçekleştirilen etkinlikler ve kazanılan başarılarla desteklenip kalıcı hale gelmesi, Türk göçmenler üzerindeki tüm önyargıların kaldırılması gerekmektedir.

Almanya'da aktif olarak faaliyet gösteren Türk derneklerinin yapıları, anlayışları, amaçları farklı olsa da aradaki rekabet anlayışını ve güvensizlik sorununu bir kenara bırakarak, Almanya'daki uyum çalışmalarında daha etkili olmaları gerekmektedir. Bu da yeni nesle daha fazla sorumluluk ve destek vererek, çağdaş bakış açısı ve uygulamalarla hem geldikleri ülkenin hem de yeni üyesi olunan ülkenin çıkarlarını bir noktada birleştirebilmekle mümkün olacaktır.

Münih Alevi Toplumu çatısı altında yapılan halk oyunları çalışmalarının amaçları:

- Gençlerin sanatın uygulanması noktasında daha aktif görev almasını sağlamak
- Gençlerin bir araya gelerek toplumsal ve kültürel değerlere sahip çıkmasını sağlamak

- Emeğe saygıyı öğrenmek ve ait olduğu gruba karşı sorumluluk duygusuna sahip olmak
- Yapılan *Bir Bavul Umut* projesi ile göç ve entegrasyon sürecinde yaşananları, karşılaşılan sorunları sahnede birebir anlatarak bu konuda bir kamuoyu ve farkındalık yaratmak
- Kültürel farklılıkların aslında çok da önemli olmadığını yaşanan sorunların aynı olduğunu Almanya’da yaşayan diğer göçmen topluluklara da göstermek
- Entegrasyon sürecine destek vermek
- Entegrasyon sürecinde yaşanan sorunları kalıcı bir yapıyla diğer nesillere aktarmak
- Hazırlanan *Aşk* projesi ile evrensel bir duygu olan ve herkese hitap edecek bir konu olan aşka, Anadolu anlatıları üzerinden hayat vererek Türk kültürünün ve folklorunun yurt dışında tanıtımına katkı sağlamak
- Almanya ve Avrupa’da yapılacak farklı gösterilerle binlerce insana ulaşmak.
- Yapılacak çalışmalarda sanata duyarsız ve ilgisiz gençlerin sanata katılımı artırmak, sanatsal bakış açısı oluşturup geliştirmek.
- Göçmen kültürlerin yaşadıkları toplumlarla olan ilişkilerini güçlendirmek.
- Gelecek nesillere kültürel farklılıkların aslında büyük bir zenginlik olduğunu aktarmak olarak sıralanabilir.

Bu amaçlar bireyler üzerinde gözlemlenen olumlu dönütlerle, çalışmanın temel çerçevesini oluştururken belirlenen hedeflere ulaşıldığını ortaya çıkarmıştır.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Y. (2011). *Almanya Türkleri'nde Dil-Din-Kimlik*. İstanbul: Şehir Yayınları.
- Adıgüzel, Y. (2011). *Almanya'daki Türk Kuruluşları*. İstanbul: Şehir Yayınları.
- Aksoy, E., & Aksürmeli, Z. S. (2018). Diaspora İçinde Diaspora: Almanya Alevileri. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 87-102.
- Aktaş, G. (2005). Dans ve Halk Danslarının Ergen ve Ergin Gelişimindeki Rolü. *II.Halkbilim Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (s. 57). Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yayın No:125.
- Alp, M. Z. (2010, Ekim). Halk Oyunlarının Ritim Duygusu, Vücut Kompozisyonu ve Reaksiyon Zamanının Gelişimi Üzerine Etkisi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). 1. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
- Alp, M. Z. (2010, Ekim). Halk Oyunlarının Ritim Duygusu, Vücut Kompozisyonu ve Reaksiyon Zamanının Gelişimi Üzerine Etkisi (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AND, M. (1974). *Oyun ve Bügü*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Arslan, B. D. (2017, Eylül). Almanya'daki Türk Diasporası Firmalarının Alman Pazarına Yönelik Uygulamaları (Yüksek Lisans Tezi). 13. Ankara: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Anabilim Dalı.
- Arslan, D. (2006). Almanya'daki Türk İşçi Çocuklarının Eğitim Sorunları. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(21), 233-245.
- Avrupa Türk Halk Oyunları Birliği*. (2014). 05 01, 2019 tarihinde ATHOB: <http://athob.eu/> adresinden alındı
- Ayas, M. (2008, Eylül-Ekim). 06 03, 2012 tarihinde Die Gaste Web Sitesi: <http://www.diegaste.de/gaste/diegaste-sayi310.html> adresinden alındı
- Aydın, C. (1982). Toplumbilim Açısından Halk Oyunlarının Sportif Değerleri. 15. İzmir: Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- Aydın, C. (2002). *Halk Oyunları*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Balaman, A. R. (1981). Geleneksel Yaşamda Kültürlenme (Toplumsallaşma) Süreci. *Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, 169-176.
- Balıkçısı, H. (1993). *Düşün Yazıları*. Ankara: Bilgi Yayınevi.

- Başçeri, E. Y. (2001). Almanya'da Sığınmacı Sorunu ve Türkiye-Almanya İlişkileri (Doktora Tezi). 69-70. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Başkurt, İ. (2009). Almanya'da Yaşayan Türk Göçmenlerin Kimlik Problemi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi* sayı 12, 84.
- Baykurt, Ş. (1995). *Anadolu Kültürleri ve Türk Halk Dansları*. Ankara: Yeni Doğu Matbaası.
- Beaud, S., & Noinel, G. (2003). Göçmenlerin Bütünleşmesini Düşünmek. *Toplumbilim (Göç Sosyolojisi Özel Sayısı)*(17), 19.
- Bekar, C. (1997). Halk Oyunlarının Öğretiminde Öğrenim ve Algılamının Rolü. *Motif Dergisi*(3), 157.
- Bişgin, Ş. (2001). Halk Oyunlarının Üniversite Öğrencileri Üzerine Psiko-sosyal Etkileri (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Bozkurt, T. (2016). *Almanya'da Alevi Olmak*. İstanbul: Babek Yayınları.
- Çelik, H. E. (2010). Göç, Asimilasyon ve Getto. *Die Gaste (İki Aylık)*(10), 9.
- Delikara, İ. E. (2000). Ergenlerin Akran İlişkileri İle Suç Kabul Edilen Davranışlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). 43-44. Ankara: A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Eğitim Ana Bilim Dalı.
- Demir, N. (2011). *Birey, Toplum, Bilim: Sosyoloji Temel Kavramlar*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Demirbaş, T. (1990). *Almanya'daki Türklerin Sorunları, Bunların Suça Etkileri*. Ankara: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi Yayınları:12.
- Demirsipahi, C. (1975). *Türk Halk Oyunları*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Depeli, G. (2009). Almanyalı Türklerde Evlilik Törenlerinin Dönüşümü Kültürel Bellek, Aidiyet ve Kimlik (Doktora Tezi). 28. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo Televizyon Sinema Anabilim Dalı.
- Doğan, H. (2006). Sosyo-kültürel Yapının Örtülü Bilgi ve Yaratıcılık Üzerindeki Etkisi-Baskılayıcı ve Tetikleyici Özelliklere Odaklı Teorik Bir Analiz. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi.
- Doğan, İ. (2018). *Göç ve Kültür*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Doğan, P. K., & Yetim, A. (2011). Halk Oyunlarının Sosyal Bütünleşmeye Etkisi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 27-48.

- egazete. (2014, 06 16). 05 14, 2019 tarihinde egazete Web sitesi: <http://www.egazete.de/turk-halk-danslari-festivali-20-yilinda/> adresinden alındı
- Eğilmez, M. (2006). *Gelenekten Geleceğe Halk Oyunları*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Eker, K. (2001). Devlet Çapında Yurtiçi ve Dışında, Türk Milli Kültürü'nü Tanıtma İlkeleri. *I.Uluslararası Atatürk ve Türk Halk Kültürü Sempozyum Bildirileri(6-7 Ekim 2000)* (s. 104). Ankara: T.C.Kültür Bakanlığı Yayınları:2653, HAGEM Yayınları:317, Seminer ve Kongre Bildirileri Dizisi:66.
- Erkal, M., Ayan, D., & Güven, Ö. (1998). *Sosyolojik Açıdan Spor*. İstanbul: Der Yayınları.
- Erol, A. (2010). Alevi Kimliğini Diasporada Müzakere Etmek: Toronto Alevi Göçmenlerinin İfade Kültürü Pratikleri. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 39-60.
- Erol, M., & Ersever, O. G. (2014). Göç Krizi ve Göç Krizine Müdahale. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 47-68.
- Erten, E. (2017). Almanya'ya Evlilik Yoluyla Göç Eden Kadınların Karşılaştıkları Güçlükleri Yenme Stratejileri. 6-7. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Greve, M. (2006). *Almanya'da "Hayali Türkiye"nin Müziği*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Gürkan, M. (2006). Sosyolojik Açıdan Göç ve Yasadışı Göç Hareketleri (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). 110. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalı.
- Gürler, A. (2005). Çocuğun Suça Yönelmesinde Aile Faktörünün ve Akran Gruplarının Rollerinin İncelenmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı.
- Güvenç, B. (2011). *Kültürün ABC'si*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Heckman, L. Y., & Unbehau, H. (1999). Fransa ve Almanya'daki Göçmen Türk Toplulukları: İki Orta Büyüklükte Şehirde Dernekleşme ve Cemaatleşme Süreçleri. *Toplum ve Bilim*, 175.
- Hidroğlu, K. (2011). Sosyolojide Diaspora İncelemeleri: Görüşler, Kavramlar ve Teoriler (Yüksek Lisans Tezi). 6. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalı.
- Keskin, H. (2011). *Türklerin Gölgesinde Almanya*. İstanbul: Doğan Kitap.
- Koçkar, M. (1998). *Dans ve Halk Dansları*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.

- Kula, O. B. (2012). *Almanya'da Türk Kültürü, Çok Kültürlülük ve Kültürlerarası Eğitim*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Kulaksızoğlu, A. (1999). *Ergenlik Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Mehmet Yavaş, A. İ. (1996). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*. Bursa: Bilge Sahhaf Kitabevi.
- Okdan, H. Y. (2015). Etnografik Malzemenin Sanatsal Kullanımı: Alandan Sahneye Balıkesir "Köy Havası" Oyunu Örneği. *Akademik Bakış Dergisi*, 329-339.
- Öngel, H. B. (1992). Türk Halk Oyunlarının Kökeni, Oluşumundaki Etkenler ve Sınıflandırılması (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Saffran, W. (1991). Diasporas in Modern Societies: Myths of Homeland and Return. *Diaspora*, 83-99.
- Say, A. (1985). *Müzik Ansiklopedisi*. Ankara: Sanem Matbaası.
- Sayın, Ü. (1985). *Sosyolojiye Giriş*. İzmir: Erdem Kitabevi.
- Sayın, Y., Usanmaz, A., & Aslangiri, F. (2016). Uluslararası Göç Olgusu ve Yol Açtığı Etkiler: Suriye Göçü Örneği. *KMU Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 1-13.
- Solak, S. G. (tarih yok). *Etik, Kültür ve Toplum:Academia*. 04 10, 2019 tarihinde Academia Web Sitesi:
https://www.academia.edu/30890225/ETIK_K%C3%9CLT%C3%9CR_VE_TOPLUM.pdf
adresinden alındı
- Soysal, Y. N. (1994). *Limits of Citizenship: Migrants and Postnational Membership in Europe*. Chicago, London: The University of Chicago.
- Su, R. (2000). *Türk Halk Oyunları*. Ankara: T.C.Kültür Bakanlığı Yayınları, Yayınlar Dairesi Başkanlığı Sanat-Müzik Eserleri Dizisi/280-10.
- Sümbül, M. (1997). Türk Halk Oyunlarının Yapısal Dinamikleri Üzerine Düşünceler: İç Yapı Dinamikleri. V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi. *Halk Müziği, Oyun, Tiyatro, Eğlence Sektöründe Bildirileri:1872 Seminer Kongre Bildiriler Dizisi:55*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Şahin, B. (2010). Almanya'daki Türk Göçmenlerin Sosyal Entegrasyonunun Kuşaklar Arası Karşılaştırması: Kültürleşme. *Bilig*(55), 103-134.
- Şahin, B. (2010). *Almanya'daki Türkler*. Ankara: Phoenix Yayınları.
- Şen, F. (2005). *Almanya'daki Türkler- Entegrasyon veya Gettolaşma*. Mayıs 7, 2019 tarihinde <http://www.konrad.org.tr/Medya%20Mercek/13faruk.pdf> adresinden alındı

- Şenel, O. (2015, Nisan). Türk Diaspora Gençliğinde Kültürel Kimliğin Dönüşümü: Hiphop, Entegrasyon ve Eğlence Mekanları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(37), 1132-1142.
- Şenol, A. (1997). Halk Oyunları Çalışmalarının Amaçları. *Motif Dergisi*, 37.
- Şenol, A. (1997). Sosyal Çalışmalarda Halk Oyunlarının Rolü. *Dönemeç Dergisi, Ankara Esnaf ve Sanaatkarlar Odaları Birliği Yayın Organı*, 33.
- Takış, T. (2003). Kimliklerle Buluşma. *Doğu Batı Düşünce Dergisi*, 6.
- Tanyol, C. (1961). Türk Kültüründe Oyunun Önemi. *Türk Folklor Araştırmaları Dergisi Cilt:7 No:146*, 2489.
- Taşdelen, M. (2002). Batı Avrupa Türklerinin Kültürel Kimliği: Kimliğin Yeniden İnşası ya da İki-Kimliklilik. *VI. Milletlerarası Türk Halk Kongresi Yurt Dışında Yaşayan Türkler ve Kültürel Değişim Sektör Bildirileri* (s. 120). Ankara: T.C Kültür Bakanlığı Yayınları:2930, HAGEM Yayınları:332, Seminer, Kongre Bildirileri Dizisi:70.
- TDK. (2006, 09 26). 04 09, 2019 tarihinde TDK Güncel Türkçe Sözlük Web Sitesi: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cacfca58d8b1.00690119 adresinden alındı
- Tönnies, F. (2019). *Cemaat ve Cemiyet*. İstanbul: Vakıfbank Kültür Yayınları.
- Turan, K. (1991). F.Almanya'daki II.Kuşak Türklerin Sosyalizasyonu ve Kültür Değişmesi (Doktora Tezi). 75. Hamburg: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Bölümü.
- Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük*. (tarih yok). 12 25, 2018 tarihinde Türk Dil Kurumu Web sitesi: (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&keli_mesec=113713 adresinden alındı
- Ulak, M. Y. (1993). Çocuk Suçluluğu ve Çocuk Mahkemeleri (Yüksek Lisans Tezi). 24-25. İstanbul: İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı.
- Uluğtekin, S. (1991). *Hükümlü Çocuk ve Yeniden Toplumsallaştırma*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Unat, N.-A. (2002). *Bitmeyen Göç*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Unat, N.-A. (2002). *Bitmeyen Göç-Konuk İşçilikten Ulus-Ötesi Yurttaşlığa*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

- Ültanır, D., Ültanır, D., Canbulat, Y. D., & Uyanık, Y. A. (2004). Almanya'da Yaşayan Üçüncü Kuşak Türk Gençlerinin Sosyokültürel Yetileri. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.
- Üner, S. (1972). *Nüfusbilim Sözlüğü*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Yalçın, C. (2004). *Göç Sosyolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yalçın-Heckman, L., & Unbehaun, H. (1999). Fransa ve Almanya'daki Göçmen Türk Toplulukları: İki Orta Büyüklükte Şehirde Dernekleşme ve Cemaatleşme Süreçleri. *Toplum ve Bilim* 82, 163.
- Yavaş, M., & İlhan, A. (1996). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*. Bursa: Bilge Sahhaf Kitabevi.
- Yavaş, M., & İlhan, A. (1996). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*. Bursa: Bilge Sahhaf Kitabevi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013), 9. baskı. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yıldız, Y. (2018, 01 04). *Perspektif*. 01 11, 2019 tarihinde <http://www.perspektif.eu/2018/01/03/bir-kavramin-anatomisi-entegrasyon/> adresinden alındı
- Yılmaz, M. Y. (2014). İki Dillilik Olgusu ve Almanya'daki Türklerin İki Dilli Eğitim Sorunu. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 1641-1651.
- 06 18, 2019 tarihinde Haberler.com: <https://www.haberler.com/pir-sultan-dan-mozart-a-genclerin-turkusu-3596967-haberi/> (2012, 05 07) adresinden alındı

Görüşme Yapılan Veliler

1. Metin AKBULUT- İşçi (Hastanede Şoför)- Erzincan-1964
2. Songül AKBULUT- Bilgisayar Mühendisi- Tunceli- 1973
3. Hüseyin ARSLAN- Grafiker –Tunceli- 1971
4. Hasan ARSLAN- Ağaç Masa Satış Mağazası Sahibi- Tunceli- 1966
5. Ahmet ARSLAN- Araba Tamircisi- Tunceli- 1964
6. Sümmani GELMİŞ- Temizlik Şirketi Çalışanı- Erzincan- 1969
7. Aysel FİNCAN- Kuaför- Tunceli-1964
8. Şehriban KÖR- Fabrika İşçisi- Sivas-1965
9. Nilgün KILIÇ- Temizlik İşçisi- Tunceli-1974

10. Şah Haydar KILIÇ- Kimya Fabrikasında Ustabaşı- Tunceli- 1965
11. Sabriye KILIÇ- Kreşte Aşçı- Tunceli- 1967
12. Yedigâr EREZ- Temizlik İşçisi- Tunceli- 1956
13. Nurgül KILIÇ KOÇAK- Tezgâhtar- Münih- 1978
14. Sinem GÜZELARSLAN-Süpermarkette İşçi- Erzincan- 1986

Görüşme Yapılan Öğrenciler

1. Selin KEKEÇOĞLU- Öğrenci- yaş 18
2. Hevin KEKEÇOĞLU- Öğrenci- yaş 15
3. Aylin KILIÇ- Üniversite Öğrencisi- yaş 21
4. Berfin KILIÇ- Öğrenci- yaş 16
5. Helin YILDIZ- Öğrenci- yaş 17
6. Aleyna ARAS- Öğrenci- yaş 16
7. Nazar KUL- Öğrenci- yaş 15
8. Hazar YILMAZ- Öğrenci- yaş 14
9. Sertaç DEDE- Üniversite Öğrencisi- yaş 25
10. Volkan AKDOĞAN- Üniversite Öğrencisi- yaş 23
11. Esra AKDEMİR- BMW Müşteri Hizmetleri Çalışanı- yaş 22
12. Eda AKDEMİR- Öğretmen- yaş 27
13. Helin DOĞAN- Öğrenci- yaş 14
14. Derya KILIÇ- Öğrenci- yaş 10
15. Bülent GELMİŞ- Makine Mühendisi- yaş 29
16. Talip KOCCAYİR- Lojistik Şirketinde İşçi- yaş 25
17. Mevsim GÜL- Öğrenci- yaş 14
18. Zara ÇELİK- Öğrenci- yaş 16
19. Zara KILIÇ- Öğrenci- yaş 19
20. Yağmur KAYARCI- Öğrenci- yaş 16
21. Sercan AKDOĞAN- İnşaat Mühendisi- yaş 28
22. Övgü ÖZEN-Mühendis- yaş 26
23. Sinem Çiçek ERÖZGÜN- Audi Enformatik Bölümü çalışanı-yaş 26

EKLER

Ek 1: Bir Bavul Umut I.Perde I.Tablo-Sirkeci Garı (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 2: Bir Bavul Umut I.Perde I.Tablo-Karadenizli aile vedalaşma (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 3: Bir Bavul Umut I.Perde I.Tablo (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 4: Bir Bavul Umut I.Perde II.Tablo- Türk işçilerin trenle Almanya'ya gelişi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 5: Bir Bavul Umut I.Perde I.Tablo- Uğurlama sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 6: Bir Bavul Umut I.Perde II.Tablo- Münih Garı (Kamer AKTAŞ arşivinden)

Ek 7: Bir Bavul Umut I.Perde II.Tablo- Türk işçilerin fabrikalara dağılımı (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 8: Bir Bavul Umut I.Perde III.Tablo- Fabrika sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 9: Bir Bavul Umut I.Perde IV.Tablo- Yurt ve Rüya sahneleri (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 10: Bir Bavul Umut I.Perde IV.Tablo- Rüya sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 11 : Bir Bavul Umut II.Perde I.Tablo- Eş birleşimi sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 12: Bir Bavul Umut II.Perde I.Tablo- Eş birleşimi sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

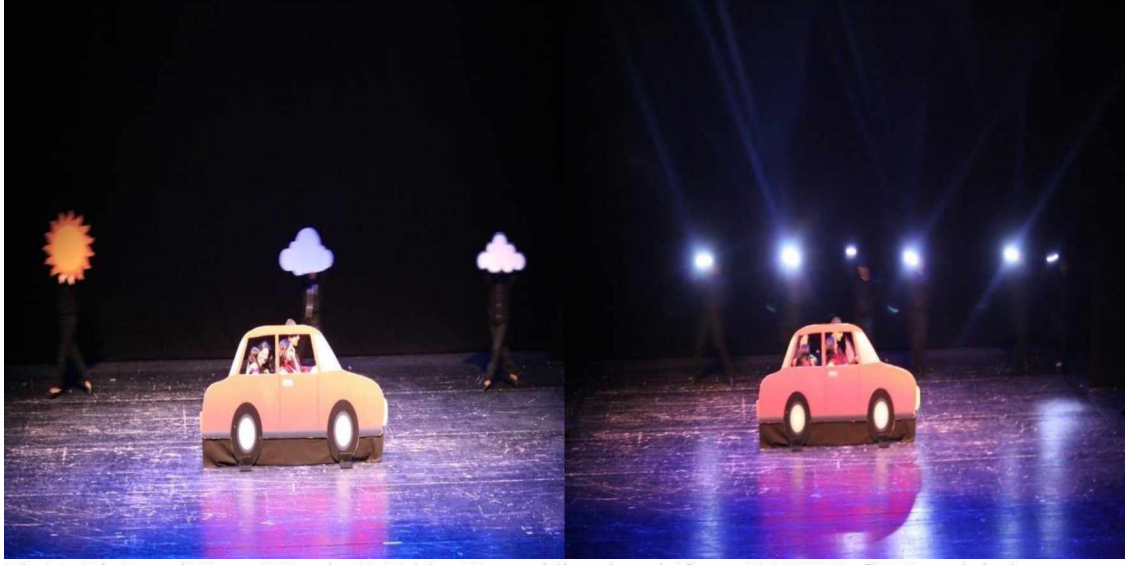
Ek 13: Bir Bavul Umut II.Perde I.Tablo- Kavuşma sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 14: Bir Bavul Umut II.Perde II.Tablo- Süpermarket sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 15: Bir Bavul Umut II.Perde II.Tablo- Süpermarket sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 16: Bir Bavul Umut II.Perde III.Tablo- Köye gidiş sahnesi (Onur UTKU ULGUR) arşivinden

Ek 17: Bir Bavul Umut II.Perde III.Tablo- Köye geliş sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 18: Bir Bavul Umut II.Perde III.Tablo- Bavul sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 19: Bir Bavul Umut II.Perde III.Tablo- Köy sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 20: Bir BavulUmut II.Perde III.Tablo- Köy kahvesi sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 21: Bir BavulUmut II.Perde III.Tablo- Köyde çocuklar sahnesi (Kamer AKTAŞ arşivinden)

Ek 22: Bir BavulUmut II.Perde III.Perde- Baba-oğul ayrılık sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 23: Bir BavulUmut II.Perde IV.Tablo- Mektup sahnesi (Kamer AKTAŞ arşivinden)

Ek 24: Bir BavulUmut II.Perde IV.Tablo- Mektup sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 25: Bir BavulUmut II.Perde IV.Tablo- Mektup sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 26: Bir BavulUmut II.Perde V.Tablo- Hip-Hop sahnesi (Kamer AKTAŞ arşivinden)

Ek 27: Bir BavulUmut II.Perde VI.Tablo- Final sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 28: Bir BavulUmut II.Perde VI.Tablo- Final sahnesi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 29: Bir BavulUmut (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 30: Bir BavulUmut kadrosu (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 31: Bir BavulUmut ile ilgili basında çıkan haberler- Alevilerin Sesi Dergisi (Haziran 2013)

Ek 32: Bir BavulUmut ile ilgili basında çıkan haberler- <http://www.merhaba.info/> (Erişim tarihi: 08.01.2013)

Bir Bavul Umut

“Almanya’ya Göçün Öyküsü-Bir Bavul Umut” adlı dans, oyun gösterisi, Ankara’da, Devlet Tiyatroları Cüneyt Gökçer Sahnesinde, 3 Mart 2014 tarihinde sunuldu.

Anasayfa KÜLTÜR - SANAT Bir Bavul Umut

Güncelleme : 2014-03-18 18:32:35

Site 0

Facebook 0

Tweetle 0

Google +1

Bu içerik 3442 kez okundu.

ANKARA - Aksak Kültür Sanat ile Münih Alevi Topluluğu (Alevitische Gemeinde München) işbirliğiyle yapılan etkinliğin düzenleyicileri şu adlardan oluşuyordu: Eşgüdümcü Metin Akbulut, sanat yönetmenleri ve dans eğitmenleri Onur Utku, Hüseyin Yıldız, Metin Akbulut, Metin Yazarı Hüseyin Yıldız.

Almanya’da yaşayan birbirinden yetenekli Türk gençlerinin, öz ekinlerine yönelik öğrenme isteğiyle, bağlılıkla, sevgiyle, büyük emekle hazırladıkları gösteride, 1960’lı yılların başında, kırdan kopan, Almanya’ya ucuz işgücü olarak göç eden; daha kendi ülkesinde büyük kentleri görmeden bir anda Almanya’ya ayak basan Anadolu insanının İstanbul Sirkeci Garı’ndan başlayan, onyıllar sürececek acılı dönemi beden oyunu yoluyla anlatılıyor. Gösterinin fabrika sahnesindeki, dinlenme aralarıyla çalışma saatleri arasındaki çatışmanın işlendiği bölüm özellikle etkileyiciydi.

Oyun, Almanya’daki Türk gençlerinin her alanda ortaya koydukları başarının yeni bir kanıtıydı. Çok sayıda sanatseverin izlediği gösteriyi Almanya’nın Türkiye Büyükelçisi Sayın **Eberhard Pohl** ile eşi de ilgiyle izledi.

İsveç Postası

Ek 33: Bir BavulUmut ile ilgili basında çıkan haberler- <https://isvecpostasi.com/haber/637/bir-bavul-umut.html> (Erişim Tarihi: 18.05.2019)

12 Haziran 2013 Çarşamba 21:48

Bir Bavul Dolusu Umut

Münih Alevi Toplumu (MAT)'ın sahneye koyduğu "Bir bavul dolusu umud" adlı müzikalde gençler dedelerinin 50 yıl Almanya'ya gelişlerini ve buradaki yaşamlarını kronik olarak başarı ile sergilediler. 2 saat süren folklorik müzikalde zaman zaman duygulu ana yaşanırken, gençler Gasteig Carl Orff Salonu'nu dolduran izleyiciler tarafından dakikalara ayakta alkışlandılar.

Haber Merkezi - Münih

Münih Alevi Toplumu (MAT)'ın sahneye koyduğu "Bir bavul dolusu umud" adlı müzikalde gençler dedelerinin 50 yıl Almanya'ya gelişlerini ve buradaki yaşamlarını kronik olarak başarı ile sergilediler. 2 saat süren folklorik müzikalde zaman zaman duygulu ana yaşanırken, gençler Gasteig Carl Orff Salonu'nu dolduran izleyiciler tarafından dakikalara ayakta alkışlandılar.

Almanya'nın Münih kentinde faaliyet gösteren Münih Alevi Toplumu (MAT) adlı dernek "Bir bavul dolusu umud" adlı bir müzikal sahneye koydu. Birinci neslin Almanya'ya gelişlerini ve elli yıllık serüvenlerini Anadolu'nun değişik yörelerinden derlenmiş folklorik danslarla anlatan müzikal, Gasteig Kültür Merkezi Carl Orff Salonu'nu dolduran izleyiciler tarafından dakikalara ayakta alkışlandılar.

Metin Akbulut'un konseptini hazırladığı iki saatlik müzikal, kronolojik olarak 1961-1973 ve 1973'den günümüze olmak üzere iki bölüm olarak sahnelendi. Yaklaşık kırk gencin altı aylık çalışmaları sonucunda ortaya çıkan mükemmel eserde, zaman zaman duygulu anlar yaşandı. Özellikle birinci neslin İstanbul Sirkeci garından sevdikleri tarafından uğurlanması ve Almanya'da Münih garında fabrikalara dağıtılmaları sahneleri oynanırken, birçok seyircinin gözyaşlarının boğuldukları gözlemlendi.

Orijinal belgesel filmlerin arka planda gösterildiği müzikalde, ilk nesil ile şimdiki son neslin kültürel bakış farklılıkları da sergilendi. Müzikalin sonunda Almanya'da günümüzün başarılı Türk kökenli ünlülerini gösteren bir slayt sunuldu. Oyun sonunda MAT başkanı Musa Çelik, sahnede derneğin gençlerine "bu mükemmel performansınızdan dolayı önünüzde eğiliyorum" diye saygı gösterdi.

Münih garındaki fabrikalara sevkiyat sahneleri izleyicileri duygulandırdı.

Gençler işçi tulumlarıyla halk dansları sundular.

Gasteig Kültür Merkezi Carl Orff Salonu'nu dolduran izleyiciler gençleri dakikalara ayakta alkışladılar.

Ek 34: Bir Bavul Umut ile ilgili basında çıkan haberler- <http://www.haberbayern.de/bir-bavul-dolusu-umut-685h.htm> (Erişim Tarihi: 18.06.2019)

Bir Göç Öyküsü: 'Bir bavul dolusu umut' sahnelendi

Almanya'nın Münih kentinde faaliyet gösteren Münih Alevi Toplumu (MAT)'ın halk dansları ekibinin hazırladığı "Bir bavul dolusu umut" adlı bir müzikalde, birinci neslin Almanya'ya gelişleri ve elli yıllık serüvenleri Anadolu'nun değişik yörelerinden derlenmiş folklorik danslarla anlatıldı.

Kültür Merkezi Gasteig Carl Orff Salonu'nda sergilenen ve sanat yönetmenliklerini Metin Akbulut, Onur Utku ve Hüseyin Yıldız'ın yaptığı müzikal, kronolojik olarak 1961-1973 ve 1973'den günümüze olmak üzere iki bölüm olarak sahnelendi.

Yaklaşık kırk gencin altı aylık çalışmaları sonucunda ortaya çıkan mükemmel eserde, zaman zaman duygulu anlar yaşandı. Özellikle birinci neslin İstanbul Sirkeci garından sevdikleri tarafından uğurlanması ve Almanya'da Münih garında fabrikalara dağıtılmaları sahneleri oynanırken, birçok seyircinin gözyaşların boğuldukları gözlemlendi.

Orijinal belgesel filmlerin arka planda gösterildiği müzikalde, ilk nesil ile şimdiki son neslin kültürel bakış farklılıkları da sergilendi. Müzikalin sonunda Almanya'da günümüzün başarılı Türk kökenli ünlülerini gösteren bir slayt sunuldu.

2 saat süren folklorik müzikalin sonunda gençler 600 kişilik Gasteig Carl Orff Salonu'nun tıklım tıklım dolduran izleyiciler tarafından dakikalarca ayakta alkışlandılar.

Ek 35: Bir Bavul Umut ile ilgili basında çıkan haberler- <https://www.avrupa-postasi.com/kultur/bir-goc-oykubir-bavul-dolusu-umut-sahnelendi-h93366.html>(Erişim Tarihi: 18.06.2019)

GEÇMİŞİNİ TANIMAK GELECEĞİNİ ZENGİNLEŞTİRMEKTİR

Nazire Akbulut

Adım Adım Yaratıcı Gösteriye

Ankara DT Cüneyt Gökçer Sahnesi/Çayyolu 03 Mart 2014 günü saat 20.00de ‘Almanyalı’ gençlerin Bir Bavul Umut adlı gösterisine bir geceliğine kucak açtı. Bu “dans tiyatrosu” Almanya’nın Türkiye Büyükelçisine, konuklarına ve salon dolusu izleyiciye son 50 yılı bir kez daha anımsattı. 1976 yılında kurulmuş Münih Alevi Toplumu Derneği Halk Dansları Topluluğu örgütlü olmanın, bireyin insan sevgisi ile gelişmesine katkı sunmanın olumlu bir örneğini daha ortaya koymuş oldu. Münih Alevi Toplumu Derneği “kendisini aslında bir göçmen vakfı olarak görür ve bu yüzden üyelerinin kamu irtibat noktası” olarak, siyasi, sosyal ve kültürel aktivitelere katkı sunar.

Sorumluluğunu üç sanat yönetmeninin üstlendiği Bir Bavul Umut, 08 Haziran 2013’de Almanya’da Münih Gasteig Gösteri Merkezi’nde ilk kez sahneye konmuş. Gösteriyi gerçekleştiren gençler, kahramanı dede ve ninelerinin, büyük baba ve babaannelerinin olduğu olgunun ağır koşullarını, canlı tanıklarından dinleyerek büyüyen, artık daha iyi koşullarda bu sürecin sonuçlarını yaşayan kuşağın temsilcileridir. Sahnede dört-beş yaşlarında miniklerden yirmili yaşlardaki gençlere kadar 55 ‘sanatçı’ göç senaryosu doğrultusunda dans etti. Halkoyunları ve tiyatro aracılığı ile empati kurup seyirciyi de bu çemberin içine çektiler. İki kuşak öncesi büyüklerinin ekonomik çıkmazdan kurtuluşun çaresi olarak gördükleri ve gözü kara daldıkları gurbet yaşamını, duygusal olduğu kadar eleştirel bir açıdan da görselleştirdiler. Seyirciye, memleketlerindeki ayrılık hüznü, yabancı ülkenin garında indiklerinde yaşadıkları şaşkınlığı, yabancı ve farklı bir kültürde yeni işçi kimliğini ve değişen yaşam standardını, geleneksel dans gösterisine modern dans renklerini de katarak görünür kılan bu gençler Metin Akbulut, Hüseyin Yıldız ve Onur Utku’nun birikimleriyle beslenmişler.

Sanatı, yaşamın önemli bir rengi haline getiren Akbulut, Yıldız ve Utku, halkoyunlarına gönül verenleri hem perde arkasında durarak hem de sahne üstünde eşlik ederek donanımlı kılmışlar. Yirmi yıldan beri Münih’de yaşayan Akbulut, bu zaman diliminde

Türkiye’de hobi olarak öğrendiği halkoyunlarını, Almanya’da doğup büyüyen en az iki kültürle zenginleşmiş üçüncü kuşak Almanyalı gençlere aktarırken hem kendini geliştirmeyi sürdürmüş hem de gençlerin yeteneklerine destek vermiştir. Metin Akbulut kendini geliştirmeyi hem fiziksel hem de fikirsel boyutta sanata gönül verenlerle ortak çalışarak da göstermiştir. Bu fikir birliğinde, Ankara Devlet Tiyatrosu’nda dansçı ve yardımcı oyuncu olan Hüseyin Yıldız göç senaryosunu yazıp halkoyunlarını sahnede epik anlatımla zenginleştirerek ve yöneterek sorumluluk almıştır. Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuarı Türk Halkoyunları Bölümü mezunu ve Ankara Devlet Tiyatrosu’nda dansçı ve yardımcı oyuncu Onur Utku ise bu projeyi tiyatro ve dansçılık birikimiyle beslemiştir.

Kültürel Öğelerden Oluşan Çarpıcı Sahneler

Bir Bavul Umut göçü konu alan ne ilk ne de son ‘eser’dir. Göçü yaşayan Türkiyeliler de, göçe ev sahipliği yapan Almanlar da, süreç içinde birbirlerini ve kendilerini tanımaya, değişimi ve tanışmayı farklı bakış açılarıyla çeşitli sanat dallarında işleyerek yaşadıkları sorunların üstesinden gelmeye çalışmaktadırlar. Göç olgusunu farklı dizgede yaşamış sanat yönetmenleri Akbulut, Yıldız ve Utku 1960larda başlayarak göç edenleri ve geride bıraktıklarını otantik görünüm içinde, anlama ve anlatmayı deneyerek sahnede somutlaştırmışlardır. Almanya’ya göç edenlerin torunları olan üçüncü kuşağın üyeleri de, halk dansları topluluğu olarak kuşaklar çatışmasının doğal karşılandığı toplumsallaşma sürecinde, çatışmayı bir kenara bırakıp, kimliklerine olduğu kadar kültürlerine de sahip çıkarak sahneler.

Danslı halkoyunları Bir Bavul Umut’un ilk gösterisi için Münih Alevi Toplumu, “Bir göç hikayesinden ziyade, entegrasyon sürecinde yaşanan zorlukları gurbetçilerin penceresinden anlatan” bir proje olarak tanıtır. Ankara’daki gösteri için basılan Program’da halk dansları tiyatrosunun, birinci Perde’de 4 Tablo’dan, ikinci Perde’de de 5 Tablo’dan oluştuğu bilgisi yer almaktadır. Halk danslarının tiyatro ile harmanlandığı Bir Bavul Umut, bir ressamın tuvaline uyguladığı kolaj tekniğinin farklı yansımasıdır. Sahnesel kolajın bileşenlerinden birini ‘tiyatrocü’ dansçılar oluştururken diğerlerini göçün belgesel film kesitleri, göç yıllarının 33lük plaklarındaki gurbet ezgileri,

Türkiye’den Almanya’ya gönderilmek üzere dedenin torununa dikte ettirdiği mektup ile gurbetçi işçinin “gavur ellerden” Türkiye’de karısına gönderilmek üzere teybe kaydettiği sesli özlemin canlandırması oluşturmaktadır. Lokomotif göğsü, yandan görüntülenen otomobil, yol kenarındaki ağaçlar, sandalye, ibrik, leğen ve saz gibi az sayıda ama önemli dekor öğeler görselliği zenginleştirmektedir. Bir Bavul Umut’da dekor oluşturan öğeler bu cansız nesnelere sınırlı kalmıyor. Oyuncular, sade ama anlamlı siyah eşofmanlar içinde, kimi zaman market raflarını, kim zaman da fabrikanın çalışan makinelerini ve ilerleyen üretim bantlarını ‘canlandırırlar’. Tanıtım videosunda gördüğüm kadarı ile dekor oluşturan maketleri ve el aksesuarlarını kendileri hazırlamışlar. Profesyonel dans gruplarının aksine, Bir Bavul Umut’un oyuncuları ve sanat yönetmenleri, bu Anadolu müzikalinin hem unu, şekeri, yağı hem de karıcısı olmuşlar.

Gösterinin davetiyesi ve internet sayfalarındaki tanıtım videoları sahne gösterisi için bir ön bilgi vermekle birlikte, Bir Bavul Umut’un canlı performansı, çocuk yaşta iç ve dış göç süreçlerini yıllarca yaşadıkdan sonra Türkiye’ye geri dönüş yapan bizleri aynı oranda duygulandırdı. Sahnelenen kesitlerin toplamı, şahsen sekiz yaşımdan itibaren tanıklık yaptığım bir süreçti. Bir başka ifade ile babamın gidişi, annemin özlemi ve gözyaşları, sonraki yıllarda bizim trenle Almanya’ya yolculuğumuz, tatillerde izne gelişimiz gibi yaşamımdan sahneler geçit yapıyordu. Bir tek sahnenin eksikliğini hissettim, o da kesin dönüş yapanlardı. Bu sahne ise şu an onların gündeminde değil.

Danslarda Türkiye’nin bölgesel renkleri tadımlık sahnelenirken, tiyatrodaki göçün duygusal boyutta çeşitliliği verilmektedir. Her sahnesi ayrı konuşmaya değer tiyatro ve halk dansları gösterisinde özellikle iki Tablo hafızalarda yer edecektir. Biri, Anadolu’nun kültürel zenginliğini görselleştiren yöresel kıyafetler içinde, potpuri olarak bölgesel halk müziği eşliğinde gerçekleşen ‘veda’ sahnesi. Bu sahnede, ayrılırken eşlerin birbirine verdikleri mendil, yazma, cep saati, harçlık, çiçek gibi ayrılık hatırası semboller duygusallığı artırıyor, görselliği zenginleştiriyor. Diğeri, Alevi kültürünün vazgeçilmez öğelerinden biri olan semah. ‘Rüya’ sahnesinde bu ritüele yer veren Metin Akbulut, Hüseyin Yıldız ve Onur Utku, ayrı düşmüş sevdalı çifti turnalar gibi semah dönerek buluşturmaktadır. Rüya olgusunu görselleştirmek için, sahnenin iki uç köşesine

karı kocanın her birini yastığa başını koyarak somutlaştırırken, semah dönenlere pastel renkte kostümler giydirerek de pekiştirmektedir.

Sanat ve Kültür Geçmişin, Gerçek ve Kurgusal Deneyimlerinden Esinlenir

Gösteri grubu bu işi profesyonel anlamda yapmayan, gönüllü insanlar. Bilindiği gibi boş zamanı değerlendirme, modernite ile bireyselleşen ve yalnızlaşan bireyin can sıkıntısına postmodernizmin bulduğu çarelerden biridir. Halkoyunları tiyatrosunda oluşan aksaklıkları bu gerçeği göz önünde bulundurarak izlemek gerek. Münih Alevi Toplumu Halk Dansları Topluluğunun bu performansı, halkoyunlarını belli bir konsept içinde maddi ve manevi olarak profesyonelce yapan Mustafa Erdoğan'ın Anadolu Ateşi'nin Troya gösterisini çağırıyor. Bir Bavul Umut, Troya'daki gibi binlerce yıl öncesinde yaşananları değil, göçü yaşayanların hali hazırda aramızda yaşadığı hemen hemen iki kişiden birini mutlaka etkileyen bir yaşamışlığa dokunuyor. Akbulut, Yıldız ve Utku'nun daha önce gerçekleştirilmiş sahne performanslarından esinlenmeleri doğaldır. Çünkü edebi türler arası veya disiplinler arası etkileşim artık bundan on, yirmi yıl önceki gibi yadırganıp azımsanmıyor. Aksine yazılı edebiyatta alıntı yapıldığı gibi, görsel sanatın her dalında da alıntı yapılır. Bir alıntı tekniği kolaj ise bir diğeri esinlenmedir. Mustafa Erdoğan'ın kendi projesi için esinlendiği Isodora Duncan dans kuramına işaret ettiği gibi, Bir Bavul Umut'un sanat yönetmenleri de "kaynağına akan bir ırmak gibi, [...] ayak izlerini takip ederek [göçün, özlemin, geride bırakılanların ve yeni yaşam koşullarının NA] dansını yaratmak" istemişler. Her özgün çalışma gibi Bir Bavul Umut da bir sürecin aşamalarından alıntı yapma veya esinlenme özgürlüğüne sahiptir.

Dans tiyatrosu tanıtım videolarını izlerken kendi küçük çaplı çalışmamı ve onun yarattığı gururu anımsadım. Öğrencilerimle 2003-2007 yılları arasında kimi derslerdeki bilgilerin yaşamdaki yerini gösterebilmek üzere sahne çalışmaları yapmıştım. Metin yazarlığı, provalar, sahneleme, dekor, rejisi, ışık gibi tüm ayrıntıları ve aşamaları öğrencilerle birlikte gerçekleştirmiş, her uğraşta ve başarıda emeğimizin ve döktüğümüz terin kıymetini bilmiştik. Bilimsel içerik kadar grup çalışması açısından da hepimizin çok şey öğrendiği kanısındayım. Özetlediğim bizim bu 'minik' çalışmamızın

yanında Yıldız, Akbulut ve Utku'nun çalışması karşılaştırılmayacak oranda büyük bir emektir. Avrupa'nın değişik ülkelerinde başka izleyicilerle buluşmayı amaçlayan Bir Bavul Umut'un sanat yönetmenleri, halk dansları topluluğu ve ev sahibi Münih Alevi Toplumu böyle bir proje ile yola çıktıklarında yüreklere bu kadar sıcak dokunacaklarını ne ölçüde tahmin ediyorlardı bilinmez, ancak yeni izleyicilerin kendi göçmen yıllarını bir kez daha gözden geçirecekleri kesin. Gösterinin afişinde yer alan çok anlamlı bavul, Almanya'ya göç edenlerin elinde kalan eşyalarla sergi açmak isteyen Almanya'daki yetkililerin de sergiye koydukları 'miras'tı. Göç ve gurbeti bavuldan daha iyi ne anlatabilir ki?!

Kaynakça

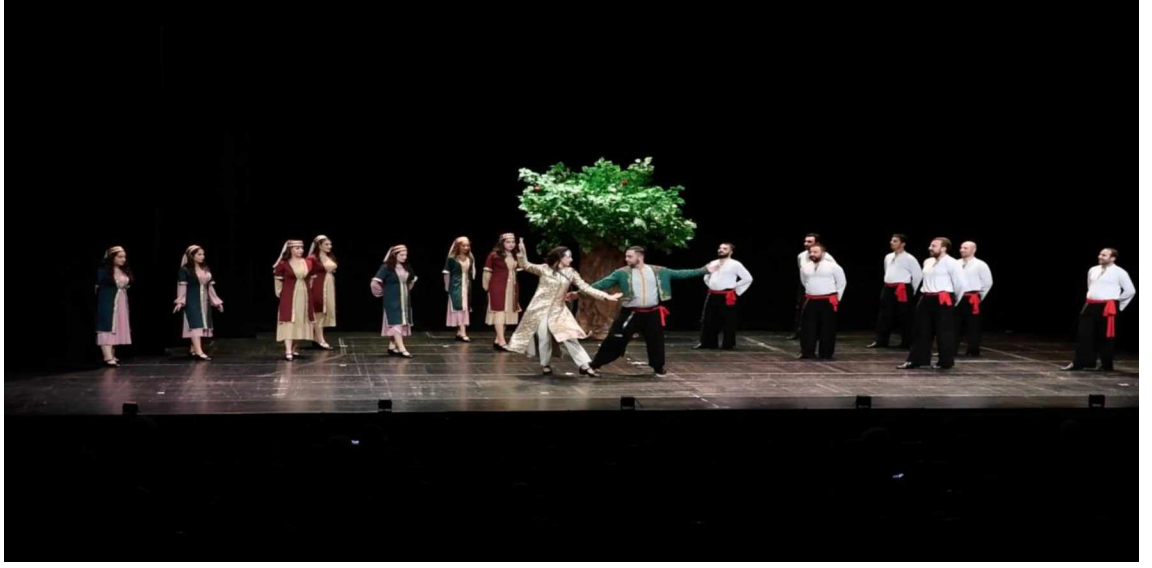
AKSAK Kültür ve Sanat (2014), Almanya'ya göçün hikayesi. bir bavul umut. dans tiyatrosu Program

Mustafa Erdoğan: http://www.anadoluatesi.com/mustafa-erdogan_1_119

Münih Alevi Toplumu (2013), Bir Bavul Umut. Münih Alevi Toplumu Halk Dansları Topluluğu "Ne sılaya ne gurbete yardılar" (Almanya tanıtım broşürü)

Özbek, Yılmaz (2005), Postmodernizm ve Alımlama Estetiği, Konya: Çizgi http://www.anadoluatesi.com/mustafa-erdogan_1_119

Ek 36: Gazi Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof.Dr. Nazire AKBULUT PHIL'in Bir Bavul Umut Eseriile ilgili makalesi.

Ek 37: Aşk- Kerem ile Aslı Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 38: Aşk- Kerem ile Aslı Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 39: Aşk- Mem ile Zin Tablosu (Hüseyin YILDIZ arşivinden)

Ek 40: Aşk- Mem ile Zin Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 41: Aşk- Mem ile Zin Tablosu (Hüseyin YILDIZ arşivinden)

Ek 42: Aşk- Mem ile Zin Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 43: Aşk- Ahmet ile Gülbahar Tablosu (Hüseyin YILDIZ arşivinden)

Ek 44: Aşk- Ahmet ile Gülbahar Tablosu (Hüseyin YILDIZ arşivinden)

Ek 45: Aşk- Ahmet ile Gülbahar Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 46: Aşk- Ahmet ile Gülbahar Tablosu (Hüseyin YILDIZ arşivinden)

Ek 47: Aşk- Ahmet ile Gülbahar Tablosu (Hüseyin YILDIZ arşivinden)

Ek 48: Aşk- Ferhat ile Şirin Tablosu (Hüseyin YILDIZ arşivinden)

Ek 49: Aşk- Ferhat ile Şirin Tablosu (Hüseyin YILDIZ arşivinden)

Ek 50: Aşk- Yaban Gülü Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 51: Aşk- Yaban Gülü Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 52: Aşk- Yaban Gülü Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 53: Aşk- Hasan ile Emine Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 54: Aşk- Hasan ile Emine Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 55: Aşk- Hasan ile Emine Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 56: Aşk- Hasan ile Emine Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 57: Aşk- Hasan ile Emine Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 58: Aşk- Hasan ile Emine Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 59: Aşk- Leyla ile Mecnun Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 60: Aşk- Leyla ile Mecnun Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 61: Aşk- Leyla ile Mecnun Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 62: Aşk- Leyla ile Mecnun Tablosu (Metin AKBULUT arşivinden)

redaktion@ihlas.de
Tel.: 06105-9813190

www.turkiyegazetesi.de

26 MAYIS 2010
ÇARŞAMBA

Türkiye AVRUPA

Kültürümüz yaşayacak

BİRCİLİK ÖDÜLÜ MÜHİH'E

HEIDELBERG- Motif Avrupa Türk Halk Dansları Topluluğu tarafından geleneksel olarak düzenlenen Avrupa Türk Halk Dansları Yarışması'nın dördüncü büyük bir coşku ile gerçekleştirildi. Heidelberg'deki Wiesloch Palatin Kültür Merkezi'nde yapılan yarışmaya 22 ekip katıldı. Yaklaşık bin kişinin izlediği ve buram buram Türkiye havasının yaşandığı yarışmada birinciliği Burdur yöresi oyunuyla Münih Alevi Topluluğu elde etti. Almanya'nın çeşitli şehirlerden katılan grupların yanı sıra Fransa ve Avusturya'dan iştirak eden ekipler, sahnedeki sunumları ile büyük ilgi gördüler. İsviçre ve İngiltere ekiplerinin ise söz konusu ülkelerdeki tatlı uyumsuzluğu dolayısı ile nedeniyle yarışmaya katılmadıkları belirtildi.

BURAM BURAM ANADOLU

Yarışmadan önce organizasyona katkı ve desteklerinden dolayı isadamlarına ve Türkiye Gazetesi Rhein-Main Bölge Haber Sorumlusu Kamil Yılmaz'a plaket takdim edildi. Karlsruhe Başkonsolosluğu Eğitim Ataşesi Murat Çelebi de, Motif derneğini yaptığı çalışmalarından dolayı tebrik etti. Kıyasıya bir mücadelenin yaşandığı yarışmada Türkiye'den gelen deneyimli ve profesyonel jüri üyelerinin karşısına çıkan 22 ekip, halkoyunlarındaki bütün hünerlerini sergiledi. 8 saatli aşkın süren yarışma, izleyenleri bütün Türkiye'nin renklerini gözler önüne serdi. Türkiye Halk Oyunları Federasyonu (THOF) yetkililerinden oluşan jüri heyeti, katılımcı ekipleri yürekten tebrik etti.

GENÇLER MOTİVE EDİLDİ

Jüri üyeleri, yarışmanın Türkiye'de düzenlenmelerle başa baş çekilebileceği kadar kaliteli ve profesyonel olduğunu dile getirdiler. Halkoyunları ekiplerinin sergilediği yöre oyunları tarafı-tarafsız herkes tarafından tempo tutularak desteklendi. Yarışmada dereceye girenlerin açıklığı sırasında büyük bir heyecan fırtınası yaşandı. Jüri üyeleri, yarışma sonunda ekiplerin gerçekten her birinin birinciliği hak ettiğini altını çizerek, "Ancak bu yarışmada da kazanan bir ekip mutlaka olacak" diyerek kaybeden ekipleri gelecek yılda yapılacak olan yarışma için motive ettiler. Yarışmaya Fransa'dan katılan Chalette Okul Aile Birliği ikinci, Stuttgart Türk Folklor Eğitim Merkezi ise üçüncü oldu.

-Kamil Yılmaz

Heidelberg'deki Avrupa Halk Dansları Yarışması, Almanya'nın ortasında Anadolu rüzgârları estirdi. Türkiye'den gelen jüri heyeti, genç ekiplerin Türkiye'dekilerle çekişebilecek kadar kaliteli ve profesyonel olduğuna dikkat çekti

Heidelberg'e bağlı Wiesloch Palatin Kulturzentrum'da gerçekleştirilen yarışmaya 22 ekip katıldı (üstte). Yarışmada birinci olan Burdur yöresi oyunuyla Münih Alevi Topluluğu toplu halde görülüyor. Basın mensuplarına katılımlarından dolayı ödül takdim edildi. Bölge Haber Sorumlusu arkadaşımız Kamil Yılmaz (soldan ikinci) ve diğer medya mensupları aldıkları plaketter ile birlikte görülüyorlar.

Ek 63: 4. Avrupa Türk Halk Dansları Yarışması- <https://turkiyegazetesi.de/> Erişim tarihi: 26.05.2010

Sanki Türkiye'deki gibi

Avrupa Halk Dansları Yarışması, Almanya'nın ortasında Anadolu rüzgârları estirdi.

HEIDELBERG- Motif Avrupa Türk Halk Dansları Topluluğu tarafından geleneksel olarak düzenlenen Avrupa Türk Halk Dansları Yarışması'nın 4'üncüsü büyük bir coşku ile gerçekleştirildi. Heidelberg'deki Wiesloch Palatin Kültür Merkezi'nde yapılan yarışmaya 22 ekip katıldı. Yaklaşık bin kişinin izlediği ve buram buram Türkiye havasının yaşandığı yarışmada birinciliği Burdur yöresi oyunuyla Münih Alevi Topluluğu elde etti. Almanya'nın çeşitli şehirlerden katılan grupların yanı sıra Fransa ve Avusturya'dan iştirak eden ekipler, sahnedeki sunumları ile büyük ilgi gördüler. İsviçre ve İngiltere ekiplerinin ise söz konusu ülkelerdeki tatil uyumsuzluğu dolayısıyla yarışmaya katılmadıkları belirtildi.

Buram buram Anadolu

Yarışmadan önce organizasyona katkı ve desteklerinden dolayı idarecilerine ve Türkiye Gazetesi Rhein-Main Bölge Haber Sorumlusu Kamil Yılmaz'a plaket takdim edildi. Karlsruhe Başkonsolosluğu Eğitim Ataşesi Murat Celebi de Motif derneğini yaptığı

çalışmalardan dolayı tebrik etti. Kıyasıyla bir mücadelenin yaşandığı yarışmada Türkiye'den gelen deneyimli ve profesyonel jüri üyelerinin karşısına çıkan 22 ekip, halkoyunlarındaki bütün hünerlerini sergiledi. Sekiz saatli aşkın süren yarışma, izleyenleri bütün Türkiye'nin renklerini gözler önüne serdi. Halkoyunları ekiplerinin sevgilediği yöre oyunları tarafı-tarafız herkes tarafından tempo tutularak desteklerdi. Yarışmada dereceye girenlerin açıklandığı sırada büyük bir heyecan fırtınası yaşandı. Jüri üyeleri, yarışma sonunda ekiplerin gerçekleri, her birinin birinciliği hak ettiğinin altını çizerek, "Ancak bu yarışmada da kazanan bir ekip mutlaka olacak"

diyerek kaybeden ekipleri gelecek yılda yapacak olan yarışma için motive ettiler. Yarışmaya Fransa'dan katılan Chalette Okul Aile Birliği ikinci, Stuttgart Türk Folklor Eğitim Merkezi ise ile üçüncü oldu.

Kamil Yılmaz'a plaket

Motif Avrupa Türk ve Uluslararası Dans Topluluğu Derneği Başkanı Avukat Yaşar Akbaş, yarışma sonunda gazetemize bir açıklama yaptı. Akbaş, her yıl biraz daha kendilerini geliştirerek, Avrupa çapında düzenlenen yarışmaların daha kaliteli olması için büyük bir çaveni ile çalıştıklarını söyledi. Motif Akademi Eğitimci ve komite üyesi Taner

Soysal ile Reyhan Işık ise, kendilerine destek olan kurum ve kuruluşlara teşekkür ettiler. Yarışma sonunda yarışmaya yıllardan beri destek veren, aralarında Post ve Türkiye Gazetesi Bölge Haber Sorumlusu Kamil Yılmaz'ın da bulunduğu gazeteci ve televizyoncularına da birer onur plaketini takdim edildi.

Basın mensuplarına katkılarında dolayı ödül takdim edildi. Bölge Haber Sorumlusu arkadaşımız Kamil Yılmaz (soldan ikinci) ve diğer medya mensupları ödülleri plaketler ile birlikte görülmüştür.

Ek 64: 4. Avrupa Türk Halk Dansları Yarışması

Ek 65: Toplum Gazetesi'nin düzenlediği 12. Türk Halk Dansları Yarışması 1.'lik Plaketi (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 66: Toplum Gazetesinin d nzlediği 12.Türk Halk Dansları Yarışması Birincisi Bitlis Ekibi (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 67: Münih Alevi Toplumu Bitlis Ekibi (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 68: Münih Alevi Toplumu Trabzon Ekibi (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 69: Münih Alevi Toplumu gençleri (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 70: Münih Alevi Toplumu Gaziantep Ekibi (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 71: Münih Alevi Toplumunu Gaziantep Ekibi (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 72: Münih Alevi Toplumunu Gaziantep ekibininin 21.04.2012 tarihinde gerçekleşen Gençlerin Türküsü projesindeki gösterisinden (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 73: Münih Alevi Toplumunu'nun 4. Avrupa Türk Halk Dansları Yarışması 1.si Burdur Ekibi (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 74: Münih Alevi Toplumu dansçıları ve aileleri (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 75: Münih Alevi Toplumu dansçıları (Metin AKBULUT arşivinden)

Ek 76: Gösteri ve yarışma hazırlıkları (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Ek 77: Gösteri ve yarışma hazırlıkları (Onur UTKU ULGUR arşivinden)

Halk oyunları yarışması şölen gibi

16 Mayıs 2008

Mannheim Okul Aile Birliği bünyesindeki Motif Halk Dansları Topluluğu'nun düzenlediği Halk Oyunları Yarışması coşkulu bir şekilde yapıldı. Heidelberg yakınlarındaki Wisenbach Sporthalle'de gerçekleştirilen Türk Halk Oyunları Yarışmasında Almanya, İsveç ve Fransa'dan 16 halk oyunları ekipleri mücadele etti.

Dereceye girenler

Yarışmaya Münih'ten katılan Trabzon ve Karadeniz Kültür Dayanışma Derneği, Trabzon yöresi oyunuyla birinci olurken, Münih Alevi Toplumu Halk Oyunları ekibi Bitlis yöresi oyunuyla ikinci, Fransa Yörem Halk Danslar Gençlik ve Spor Kulübü Antalya yöresi oyunuyla üçüncü oldu.

Yarışmada ayrıca İsveç Nazar Halk Oyunları Grubu, Stuttgart TÜFEM (Türk Folklor Eğitim Merkezi) ve Dortmund Türk Eğitim Merkezi de mansiyon ödülüne layık görüldü.

Halk Oyunları Eğitmeni Taner Soysal, Mesut Leblebici, Nursen Solmaz ve Reyhan Işık'ın yarışma komitesinde bulunduğu Motif Halk Oyunları Yarışması'nda Nazmiye Doğan Hacıarifoğlu, Mehmet Sertkaya, Adnan Karaca, Kadir Kahraman ve Hakan Ünalın jüri olarak görev yaptı. Anadolu kültürünün Almanya'da yaşatan halk oyunları ekipleri yarışmada tüm hünerlerini sergiledi. Almanlar'ın da hayranlıkla izlediği halk oyunları yarışmasında yaşanan coşku görülmeye değerdi. Jüri üyelerinin birinciyi belirlemek için bir hayli zorlandığı yarışmaya Münih Alevi Topluluğu adeta damgasını vurdu. Münih Alevi Topluluğu yarışmaya Bitlis, Adıyaman, Van ve Trabzon yöresi oyunlarıyla 4 ekiple katıldı. Dortmund Eğitim Merkezi de yarışmada 3 ekiple mücadele etti.

Anadolu kültürü ve yemekleri

Yaklaşık 8 saat süren halk oyunları yarışması adeta bir şölene dönüştü. Yarışma esnasında verilen kısa aralarda, izleyiciler ve halk oyunları ekipleri salonun dışında hızlarını alamayarak bol bol halay çekti. Yarışmada Anadolu'nun değişik yörelerinden halk oyunları gösterisinin yanı sıra, değişik yörelerin birbirinden lezzetli yemekleri de sergilendi.

Mannheim Okul Aile Birliği Başkanı Zeki Polat, yarışmayı düzenlemelerinde büyük katkıda bulunan işadamları ve firmalara birer plaket vererek teşekkür etti. Amaçlarının Anadolu kültürünü Almanya'da da yaşatmak olduğunu söyleyen Polat, "Bu tür yarışmalar bizleri daha da motive ediyor. Almanya ve Avrupa'nın değişik bölgelerinde kültürümüz yaşatmaya çalışan derneklerimizi bu tür etkinliklerle heyecan yaşamasını ve birbirimiz arasında kaynaşmayı sağlamak amacıyla bu yarışmaları düzenliyoruz. Kültürümüzü yaşatmaya çalışan herkese teşekkür ediyoruz. Bize bu etkinliğin yapılmasında emek ve maddi katkı veren işadamlarımıza teşekkür ediyoruz" dedi.

- Dereceye giren ekipler ve puanları:
1.Trabzon ve Karadeniz Kültür Dayanışma Derneği, Trabzon 92,33 puan
2. Münih Alevi Toplumu, Bitlis yöresi, 92 puan
3.Yörem Halk Danslar Gençlik ve Spor Kulübü Fransa, Antalya yöresi 90 puan

Mansiyon ödülleri
Nazar Halk Oyunları Grubu- İsveç
TÜFEM (Türk Folklor Eğitim Merkezi) Stuttgart
Türk Eğitim Merkezi Dortmund

Yarışmaya Katılan Ekipler:
Motif Halk Dansları Topluluğu Mannheim,Yöre Artvin
Nazar Halk Oyunları Grubu İsveç,Yöre Ordu
Yörem Halk Dansları ve Gençlik ve Spor Kulübü Fransa, yöre Antalya
TÜFEM (Türk Folklor Eğitim Merkezi) Stuttgart, yöre Artvin
Phönix Türk Halk Oyunları Grubu Köln, yöre İzmir
Türk Eğitim Merkezi Dortmund,Kafkas Türk Halk Dansları
Türk Eğitim Merkezi Dortmund,Yöre Giresun
Türk Eğitim Merkezi Dortmund,yöre Balıkesir
DOHEM Anadolu Halk Dansları Topluluğu Dortmund, yöre Üsküp
Alevi Toplumu Münih,Yöre Bitlis
Alevi Toplumu Münih,Yöre Adıyaman
Alevi Toplumu Münih,Yöre Van
Alevi Toplumu Münih,Yöre Trabzon
Trabzon Kültür Dayanışma Derneği Münih,Yöre Trabzon
Türkiyem Folklor Derneği Münih,Yöre Trabzon
Gösteri Ekibi: DiTib, Köln; Kafkas Türk Halk Dansları

Kaynak: hurriyet.de

Ek 78: Münih Alevi Toplumu Bitlis ekibi ile katıldığı yarışma
<http://avrupa.hurriyet.com.tr/haberler/arsiv/139856/halk-oyunlari-yarismasi-solen-gibi#ust> (erişim tarihi
01.05.2019)

Almanya için
ALMANYA BÜLTENİ
für Deutschland

↑ Politika Ekonomi Sağlık Spor Eğitim Lokal

Kültür - Sanat

Avrupa halk oyunları yarışması yapıldı

A+ A-

Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı, Berlin Büyükelçiliği ve Karlsruhe Başkonsolosluğu'nun hamiliğinde, Karlsruhe Eğitim Ataşeliği organizasyonu ile yapılan "Avrupa Halk Oyunları Yarışması - BADEN TOAB Folklor Müsabakası" bin 500 kişilik coşkulu bir katılım ve muhteşem bir finale son buldu. 15 Mayıs 2016 Pazar günü Karlsruhe Festplatz'da düzenlenen yarışmada 100'e yakın yörenin folklor oyunları küçükler ve büyükler klasmanında bölge birincisi folklor ekipleri tarafından başarıyla ve takdirle vatandaşların ve hakemlerin beğenisi sunuldu.

KÜÇÜKLER KLASMANINDA TRABZON YÖRESİ BİRİNCİ OLDU

Küçükler grubunda Lahr Türk Okul Aile Birliği (TOAB) Folklor ekibinin 'Trabzon' yöresi oyunu birinci; Bruchsal TOAB Folklor ekibinin sergilediği 'Zeybek' oyunu ikinci; Spaichingen TOAB Folklor ekibinin 'Van' yöresi oyunu ise üçüncülük kazanarak, kupa ve madalyalarını coşkulu alkışlar eşliğinde, büyük bir heyecan ve gözyaşları içerisinde aldı. Küçükler klasmanında yarışmaya katılan tüm çocuklara günün anısına nişanesi olarak özel madalyalar verildi.

↑ Politika Ekonomi Sağlık Spor Eğitim Lokal

BÜYÜKLER KLASMANINDA KÜTAHYA YÖRESİ BİRİNCİ OLDU

Büyükler grubunda ise Dizem Sanat Grubunun 'Kütahya' yöresi oyunu birinci; Ritim Dans Grubunun 'Denizli Acpayam' yöresi ikinci; Ahenk Dans Grubunun 'Trabzon' yöresi halk oyunu ise üçüncü oldu. Yarışmaya katılan seyircilerin tebrik dolu coşkulu alkışları ve oyuncuların mutluluk gözyaşları arasında kupa ve madalyalar ilk üçe giren folklor ekiplerine takdim edildi. Alkışlar ve destek ısıklarıyla başlayan yarışmada Türk Halk Oyunları Federasyonu (THOF) resmi hakemleri görev alarak, folklor ekiplerinin oyunlarını hassasiyetle punladı.

HALKOYUNLARINDA SEVGİ VE KARDEŞLİK MELODİSİ VAR

Yarışmaya iştirak eden folklor sporcularına hitaben bir konuşma yapan Karlsruhe Başkonsolosluğu Eğitim Ataşesi Gürkan Avcı, "4 bini geçen Türk halk oyunları derlemeleri hala bitirilememiştir. Büyük kültür ve medeniyetlerin beşiği olan Türkiye'nin vatandaşları sizler ne kadar muhteşem bir kültürün mensubu olduğunuzu bugün burada bir kez daha göreceksiniz. Çünkü bizim halk oyunlarımız içinde barındırdığı sevgi ve kardeşlik melodisi, ritmi ve hareketleri ile çocuklarımızın ruhsal, bedensel, milli ve kültürel gelişimine büyük katkılar olacak karaktere sahiptir. Çocuklarımızın eğitimlerinin en önemli görev ve sorumluluğumuz olduğunu bir kez daha hatırlatıyorum."

SENEYE DAHA BÜYÜĞÜNÜ YAPACAĞIZ

Yarısmada küçükler ve büyükler klasmanlarının ardından THOF yönetici ve hakemlerine, sponsorlara, iştirakçilere ve katkıda bulunanlara plaketleri verildi. Eğitim Ataşesi Gürkan Avcı, büyük takdir ve teşekkürlere mazhar olan yarışmanın onümüzdeki yılı çok daha kapsamlı ve yüksek nitelikli yapılacağını belirterek tüm folklor ekiplerine teşekkür etti.

SPONSORLARA TEŞEKKÜR PLAKETİ VERİLDİ

Ardından yarışmaya sponsor olan: Türk Hava Yolları, Denizbank, Özsu Grup, Arın Transport, Sacı Grup, Baktat Gıda, Serpa, I Love Baden Baden, H&H Touristic Grup, MSK Gruppe, Türk Sofrası Mannheim, B&K GbmH, Seyidoğlu, Coolman, Yaşar Akbas, Samsun Export, Goktur, Sarıh GmbH, Antalya Ocakbaşı, Taksi Ariane firmalarına teşekkür plaketleri takdim edildi.

Haber: (Almanya Bülteni) – Karlsruhe

Ek 79: BADEN TOAB halk oyunları yarışması haberleri
<https://www.almanyabulteni.de/kultur-sanat/avrupa-halk-oyunlari-yarismasi-yapildi> (erişim tarihi 01.05.2019)

Folklor Münih damgası

Wiesloch'ta düzenlenen Motif Halk Dansları Yarışması'nda birinciliği Münih Alevi Toplumu alırken, Münih'in diğer bir ekibi olan Türkiyem Folklor Derneği de Teşvik Ödülü kazandı.

Volkan EGE (Wiesloch / Münih)

Mannheim Okul Aile Birliği bünyesindeki Motif Halk Dansları Akademisi'nin düzenlediği 4. Motif Uluslararası Halk Dansları Yarışması bu yıl Wiesloch'da yapıldı. Palatin Kongre Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen yarışmada 22 ekip mücadele etti. Tertiplenen yarışmaya Münih'ten katılan derneklerin başarısı damgasını vurdu. Yarışmaya Münih'ten katılan Metin Akbulut yönetimindeki Münih Alevi Toplumu Burdur yöresi halk oyunları ile birinci oldu. Münih'in diğer bir ekibi olan Türkiyem Folklor Derneği de Şinasi Özdemir ve Salih Dayık'ın koreografisinde sergilenen Aydın ve Trabzon yöresi oyunlarına da Müzik Teşvik ödülü kazandı.

Şölen havasında geçti

Almanya, Fransa, Avusturya'dan çeşitli ekiplerin gösterileriyle renk kattığı yarışma tam bir şölen havasında geçti. Salonun hınca hınç olduğu yarışmada, Anadolu kültüründen esintiler sunuldu. Yarışmanın onur konuğu olan Ankara Yeni Mahalle Belediyesi Halkoyunları Topluluğu (TÜBİL) muhteşem gösterileriyle izleyenleri kendilerine hayran bıraktı. Yarışmanın sonunda Motif Halk Oyunları Akademisi tarafından sponsor olan işadamlarına ve basın mensuplarına birer plaket verildi. Yarışmada ikinciliği Fransa'dan Chalette Okul Aile Birliği, üçüncülüğü de Stuttgart TÜFEM ekibi kazandı.

Ek 80: 4. Avrupa Türk Halk Dansları Yarışması
<http://www.merhaba.info/article.13857.folklor-m-nih-damgas-.html> (erişim tarihi 01.05.2019)

Halkoyunları festivali toplumlari kaynastirdi

2. Mart 2017 Yorumla TG Avrupa

ALTIN KIZLAR

Türkiye'yi temsilen sahne alan 'Altın Kızlar' halk oyunları ekibi de izleyicilerden tam not aldı.

Uluslararası Sanat ve Kültür Derneği'nin geleneksel olarak düzenlediği 6. Halkoyunları Festivali, bu yıl da renkli görüntülere sahne oldu. Langwasser Gemeinschaftshaus'ta yapılan festival, seyirci akının uğradı. Nürnberg Başkonsolosu Yavuz Kül'ün de takip ettiği festivale, Dernek Başkanı Abdurrahman Gümrükçü ve çok sayıda izleyici katıldı. Açılış konuşmasını yapan Başkan Abdurrahman Gümrükçü, festivalin amacının Almanya'da yaşayan yabancı kökenli toplumlara bir araya getirmek ve kaynaştırmak olduğunu belirterek, sponsorlara teşekkür etti. Festivalde 10 ayrı milletten katılan ekipler, kendi yöresel oyunlarını sahneledi. Türkiye'yi temsilen sahne alan 'Altın Kızlar' halk oyunları ekibi de, izleyicilerden alkış topladı.

Serdar Türen NÜRNBERG

Ek 81: Uluslararası Sanat ve Kültür Derneği'nin düzenlediği 6.Halk Oyunları Festivali
<https://turkiyegazetesi.de/halkoyunlari-festivali-toplumlari-kaynastirdi/>
(Erişim tarihi: 20.05.2019)

ALMANYA'DA HALK OYUNLARI YARIŞMASI YAPILDI

BW-HABER

Karlsruhe 30 Mart 2017 Foto: microLIVE

Karlsruhe Başkonsolosluğu'nun hamiliğinde, Karlsruhe Eğitim Ataşeliği ve halk oyunları eğitmeni Taner Soysal organizasyonunda yapılan "8 inci Avrupa Halk Oyunları Yarışması" bin kişilik coşkulu bir katılım ve muhteşem bir finalle son buldu.

Amaç kültürü tanıtmak

Sunuculuğunu Reyhan Soysal'ın yaptığı Avrupa Halk Oyunları yarışması saygı duruşu ve İstiklal Marşı ile başladı. Organizasyonu düzenleyen Taner Soysal, 'Amacımız yeni yetişen nesile geleneğimizi, göreneğimizi, kültürümüzün vazgeçilmezi olan halk oyunlarını tanıtmak, onlara öğretmek aynı zamanda yaşadığımız bu ülkede kendi kültürümüzü diğer toplumlara tanıtmaktır. Bu konuda çok çalışmalarımız oldu ve bunuda başardığımızı düşünüyorum.'

Cem Örnekol: Halk oyunlarını önemsiyoruz.

Karlsruhe Başkonsolosu Cem Örnekol jüri ve hakem heyetine teşekkür ederek başladığı konuşmasında, halk oyunları gruplarının çok iyi performans göstermek için geldiklerini söyledi. Cem Örnekol konuşmasına şöyle devam etti, "Bu gün burada çeşitli yörelerimizin halk oyunlarını izleme fırsatını bulacağız. Burada hem yarışma hemde gösteri amacıyla bulunan grupların harika bir performans sergileyeceğine inanıyorum. Almanya'da yaşayan Türk toplumunun özverili şekilde kültürüne, kimliğine, bu kapsamda halk oyunlarına sahip çıkmasının çocuklarına halk oyunlarını öğretmesini, sevdirilmesini çok önemsiyoruz. Bu nedenle başkonsolosluk olarakta bu tür etkinliklere imkan ölçülerinde destek olmaya, himaye etmeye çalışıyoruz." diyen Örnekol, halk oyunları yarışmasının 23 Nisan etkinlikleriyle aynı tarihe gelmesinin ayrı bir sevinç kaynağı olduğunu ifade etti.

Gürkan Avcı : Aranızda Türkçe konuşun

Karlsruhe Eğitim Ataşesi Gürkan Avcı Türkçe ve Türk Kültürü öğretmenlerine teşekkür ederek başladığı konuşmasında, Avrupa Halk Oyunları yarışmasının amacının kültürümüzü, medeniyet hasletlerimizi, değerlerimizi, Almanya'da yaşatmak ve genç nesillere aktarmak olduğu vurgusunda bulunarak 'Almanya'da yaşıyoruz, Almanca'ya çok iyi hakim olmalıyız, Almancayı iyi derecede bilmeliyiz. Almanya'da ki iş hayatını eğitim hayatını, ticari ve siyasi hayatı elbetteki çok iyi takip etmek ve katkıda bulunmak, katılmak gerek. Ama şu pedagojik gerçektir, kendi dilini bilmeyen diğer dilleri sıhatli ve sağlıklı öğrenemez, kendi kültürünü bilmeyen diğer kültürlerin güzel özelliklerini içselleştiremez ve entegre olamaz. O nedenle değerli velilerimiz, sizlerden ricamız, aranızda Türkler kendi arasında Türkçe konuşsun." dedi. Avcı Almanya'da Türkçe dersi öğretmenlerinin çocuklar için var olduğunu bu sebeple Türkçe derslerine çocukların mutlaka katılmalarını istedi.

Plaket verildi

Konuşmaların ardından Karlsruhe Başkonsolosu Cem Örnekol ve Karlsruhe Eğitim Ataşesi Gürkan Avcı'ya himaye ve katkıdan dolayı plaket verildi.

3 farklı kategoride düzenlendi

Baden Türk Okul Aile Birlikleri Halk Oyunları, Avrupa Çocuklar Halk Oyunu kategorisi ve Avrupa Büyükler Halk Oyunu olmak üzere 3 farklı kategoride düzenlenen yarışmaya ilgi büyük oldu.

Baden Bölgesi Türk Okul Aile Birlikleri Halk Oyunları kategorisinde Spaichingen Okul Aile Birliği Van yöresi ile birinci olurken, Bretten TOAB Kafkas oyunu ile ikinci oldu. Blumberg TOAB Artvin oyunu ile üçüncü oldu.

Kıbrıs Türk bayrakları ile coşular

Çocuklar Avrupa Türk Halk Oyunları Çocuklar kategorisinde Hornsey Atatürk Okulu Kıbrıs oyunu aldı, ikinciliği Trabzon yöresiyle KSI e.V. Stuttgart alırken, üçüncülüğü Sarı Zeybek Dortmund aldı.

Büyükler kategorisinde ise birinciliği Trabzon yöresiyle Ludwigsburg Ahenk Grubu alırken, ikinciliği İzmir yöresiyle Dortmund Türk Eğitim Merkezi, Üçüncülüğü Giresun oyunu ile Kaiserslautern Türk Halk Oyunları Topluluğu aldı.

Başarılı organizasyon

30 Nisan Pazar günü Karlsruhe Konzerthaus'ta düzenlenen yarışmaya 20 halk oyunları grubu iştirak etti. Her biri birbirinden güzel Anadolu ritimi ile sahneledikleri oyunları izleyiciden büyük alkış ve tam not aldı.

En Eski Kültür

4 bini geçen Türk halk oyunları derlemeleri ile dünyanın en zengin kültürüne sahip medeniyetin beşiği Anadolu'ya özgü oyunlarıyla büyükler ve küçükler kategori yarışmacıları sergiledikleri oyunlarda sevgi ve kardeşlik melodisi, ritmi ve hareketleri ile izleyenleri coşturdu.

Avrupa Halk Oyunları yarışmasının sonuçlarının açıklanması ile salondaki coşku iki katına çıktı. 10 .uncu yıl marşı ve İzmir marşı ile sahnede coşan folklor ekipleri kardeşlik ve dayanışma içinde geçen yarışmanın sonunda birlikte fotoğraf çektirdiler. Halk oyunları yarışmasına sponsorluk yapan THY, MÜSİAD üyesi iş adamların plaket verildi.

Ek 82: Almanya'da düzenlenen Avrupa Halk Oyunları Yarışması (<http://microlive.com/almanya-da-halk-oyunlari-yarismasi-yapildi/>) Erişim tarihi: 03.07.2019.

TEŞEKKÜR

Başta Münih Alevi Toplumu ailesi ile tanışmamı ve bu çalışmayı yapmamı sağlayan, bana her zaman güvenip her konuda destek olmanın yanında, bir ağabey, arkadaş, dost olan ve beni ailesinden ayırmayan sevgili Metin Akbulut'a; hiçbir yardımı ve desteği esirgemeyen sevgili eşi Songül Akbulut'a ve sevgili Aylin Kılıç'a; yıllarca sevgileri ve sıcakkanlılıkları ile bana Münih'te bir aile ortamı yaratan, hiç yabancılık hissettirmeyen, topluluğun çocukları, gençleri ve ailelerine; yaptığım görüşmelerin derlenmesinde çok büyük katkısı olan sevgili Eda Akdemir'e;

Beraber *Bir Bavul Umut* ve *Aşk* gibi birçok başarılı çalışmaya zevkle ve şevkle imza attığım, daha da güzellerini yaratacağımızdan emin olduğum, varlığı ve desteği ile bana hep güç veren, her zaman yanımda olan canım dostum, ortağım Hüseyin Yıldız'a;

Tezimin ilk danışmanı olan ve emekliliğinden dolayı çalışmamın tamamlanmasında bulunamayan Sayın hocam Prof. Dr. Gürbüz Aktaş'a;

Son anda imdadıma yetişen, sevgisi, bilgisi, tecrübesi, yönlendirmeleri ve yardımları ile çalışmamın şekillenmesini sağlayan tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Füsun Aşkar'a;

Her seçimimde arkamda olup bana hep güvenen; sonsuz sevgileri, destekleri ve varlıkları ile güç veren; bugünlere gelmemde büyük katkıları olan, hayattaki en büyük şansım canım aileme, Bakır'ın Canlarına ve Ulgur ailesine;

Tüm stresli ve sıkıntılı anlarıma katlanan; destek olabilmek ve yardım edebilmek için çabalayan; sabrı ve anlayışı için sevgili eşim Arda Salih Ulgur'a;

Son olarak uğurum, canım oğlum Asrın Efe Ulgur'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

ÖZGEÇMİŞ

15.12.1980 yılında Ankara’da doğdum. İlkokulu Özel Yeni Kurtuluş Ana ve İlkokulu ve Özel Tandoğan Ana ve İlkokulu’nda, ortaokulu Ayrancı Lisesi’nde ve liseyi Ayrancı Yabancı Dil Ağırlıklı Lisesi (Süper Lise)’nde okudum. 2004 yılında birincilikle girdiğim Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı Türk Halk Oyunları Bölümü’nden 2009 yılında bölüm birincisi olarak mezun oldum. Aynı yıl Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halk Oyunları Anabilim Dalı’nda yüksek lisans eğitimime başladım. 2011 yılında Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nden formasyon belgesi aldım.

1994-2000 yılları arasında Ankara Ayrancı Lisesi’nde, Ankara Ayrancı Halk Oyunları Derneği’nde (AYHOD) ve 2000-2008 yılları arasında Ankara Halk Oyunları Eğitim Merkezi Gençlik ve Spor Kulübü’nde (HOYEM) dansçı, öğretici ve yönetici olarak görev aldım.

1998 ve 1999 yıllarında ODTÜ Türk Halk Bilimleri Topluluğu’nda, 2003 ve 2004 yıllarında Hacettepe Üniversitesi Halk Oyunları Topluluğu’nda, 2004-2008 yılları arasında Denizli Pamukkale Halk Oyunları Derneği’nde (PAHOY), 2006-2007 sezonunda Ankara Anadolu Folklor Vakfı’nda (AFV), 2004-2011 yılları arasında Ege Üniversitesi Türk Halk Dansları Topluluğu’nda (TÜHAD) ve birçok ilk ve orta dereceli okulda öğretici olarak çalıştım.

Milli Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Oyunları Federasyonu ve Kültür Bakanlığı Türk Halk Dansları (VAKSA) yarışmalarında dansçı ve öğretici olarak yer aldım. Ayrıca 2003 yılından bu yana Türk Halk Oyunları Federasyonu’nda aktif olarak hakemlik görevime devam etmekteyim.

2001-2003 yılları arasında Ankara Üniversitesi Halk Oyunları Topluluğu’nda, 2004-2009 yılları arasında Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı Türk Halk Oyunları Bölümü “EKİN” Topluluğu’nda, birçok yurtiçi ve yurtdışı gösteri ve festivallerde ve 2008 yılında 36. Uluslararası İstanbul Müzik Festivali ve 22. Uluslararası İzmir Festivali’nde “Barok Karnavallar ve Osmanlı Şenlikleri” konulu “Müsennâ” projesinde dansçı olarak görev aldım.

Ankara Devlet Tiyatrosu'nun 2011-2012 ve 2012-2013 sezonlarında "Kerbela" ve "Bir Hilal Uğruna" adlı oyunlarda dansçı, yardımcı oyuncu, 2013-2014, 2014-2015 sezonlarında ise "Kerbela" ve "Teneke" adlı oyunlarda koreografi asistanı, yardımcı oyuncu ve dansçı olarak çalıştım.

2014-2016 yılları arasında Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Modern Dans Bölümü'nde Geleneksel Danslar dersine girerek iki ders yılı öğretim görevlisi olarak çalıştım.

Kurucularından ve yönetim kurulu üyelerinden biri olduğum Ankara Kültür Sanat Kulübü (AKSAK) bünyesinde gerçekleştirilen *Aşk (2014)*, *Yedi Kocalı Hürmüz (2015)* ve *Ankara (2017)* adlı dans tiyatrolarında genel sanat yönetmeni, dans eğitmeni ve dansçı olarak görev aldım ve halen aktif olarak çalışmalara devam etmekteyim.

2004 yılında Almanya-Münih Türk-Alevi Kültür Merkezi'nde başladığım öğreticilik görevime halen devam etmekteyim. Topluluk bünyesinde gerçekleştirilen *Bir Bavul Umut (2013)* ve *Aşk (2018)* adlı projelerde genel sanat yönetmeni ve dans eğitmeni olarak yer aldım.

2009 ve 2010 yıllarında Trondheim/Norveç'te Erasmus kapsamında gerçekleşen "The Ipedak seminar for New Ethnochoreologist", IPEDAK 'Yeni Etnokoreolojistler Programı'nda eğitim aldım.

2015 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müzik öğretmeni olarak atandım. 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Kırıkkale-Balışeyh Toki Şehit Gazi Gürsoy Ortaokulu'nda, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında İzmir- Menderes Anadolu Lisesi'nde, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında İzmir- Beydağ Atatürk Ortaokulu'nda müzik öğretmeni olarak çalıştım. 2018-2019 eğitim-öğretim yılında atandığım İzmir-Menderes Özdere Oğan Timinci Ortaokulu'ndaki müzik öğretmenliği görevime halen devam etmekteyim.

Evli ve bir çocuk annesiyim.